

סקולען
עם חן של פעם
לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי
ספר
נעימות אליעזר
פרשת וישלח
נתחבר ע"י
ה' אליעזר זוסיא רובין
לזכר נשמת רבותינו הק'
רבי אליעזר זוסיא בן ישראל אברהם זצ"ל
רבי ישראל אברהם בן אליעזר זוסיא זצ"ל
מסקולען
סְקוּלֶעַן

©

כל הזכויות שמורות
למכון נעימות אליעזר סקולען בארה״ק
ואין רשות לצלם או לתרגם או להעתיק
למאגר מידע אפילו חלק מן הספר ללא אישור בכתב
לקחת חלק בהדפסת ספרי סקולען צור קשר במייל skulen3@gmail.com
copyright by mechon nemois eliezer skulen. beth shemesh.
in all countries subscribing to the international copyright union.

PRINTED IN ISRAEL

יצא לאור העולם ע״י

מכון נעימות אליעזר בארה״ק

053-415-2636

הסכמת הרב קלמן ווייס שליט"א
מו"ץ העדה החרדית

בס"ד כ"ז שבט תשפ"א

הנני בזה בשורות האלה לחזק ולאמץ את ידי הבה"ח החשוב והיקר ירא שמים ובעל מדות תרומיות דבוק בלו"נ ברבותינו הק' מסקולען זי"ע ולהבל"ח לכ"ק האדמורי"ם ממשיכי דרכם שליט"א

כמר אליעזר זוסיא רובין ני"ו

אשר ליקט ואיזן דבריהם הקדושים של האדמורי"ם מסקולען זצוק"ל במשך שנים על ענינים שונים בתורה ועבודת השי"ת וכן במה שהביאו מספה"ק תלמידי הבעש"ט הק' בענינים רמים אלו והבה"ח החשוב הנ"ל תורגם אותם ללשון "האידיש" שיהא שימה בפיהם של רבים אשר אינם מבינים בלה"ק

ונקרא שמו "נעימות אליעזר"

ודבר גדול מאד עשה בעמיו לקרב דבריהם הק' אשר מלאים ביר"ש וקדושה בדברים היוצאים מלב טהור וקדוש שבודאי יכנסו ללבם של ישראל לקרבם לעבוד"ה ולתורה וקדושה וע"כ גם ידי תכון עמו להוציא לאור ספר הקדוש הזה ויזכה להפיץ תורתם בקרב ישראל מתוך נחת ובריות גופא ברוב הצלחה וסייעתא דשמיא בכל הענינים אמן:

הכו"ח לכבוד התורה וצדיקי הדור:

קלונימוס קלמן ווייס

הסכמת אב"ד קאסאן שליט"א
מו"צ העדה החרדית

הנני מצטרף להנ"ל והשי"ת יעזור להרחיב גבולי הקדושה ויתקדש שם שמים בעולם ובזכות זה נזכה בקרוב להתגלות מלך המשיח בב"א:

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מסערט ויזניץ שליט"א

דער אייבערשטער זאל העלפן אז מ'זאל זיך קענען מתחזק זיין און מתרומם זיין אויפן דרך פון אונזערע הייליגע רבי'ס "לבית סקולען", און אין סקולען איז דאך אסאך אסאך לייכטער זיך צו מתרומם זיין, ווייל די זיס'קייט דארטן איז דאך גאר גאר הויעך און דערהויבן און ליכטיג, און איך בין זיכער אז פון אויבן וועלן זיי משפיע זיין שפע עבודת השם פאר די אלע וואס וועלן לערנען אין דעם הייליגן ספר.

[והוסיף: ס'איז מיר שווער "נישט" צו חתמ'נען אויף אזאנ'ס].

יעקב בהה"ב מוהר"א צבללה"ה

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מדושינסקיא שליט"א

הנני בזה לחזק ולאמץ ידי הבה"ח היקר זוכה ומזכה את הרבים
כמר **אליעזר זוסיא רובין** נרו יאיר ויזרח
יהי ר"א עמו בכל אשר יפנה, ויצליח דרכו הטובה על דרך רבותיו הקדושים אשר האירו את ישראל בנועם אמרותיהם וזמירותיהם, ויזכה לראות ברכה בעמלו מתוך הרחבת הדעת וטוב לב תמיד לאוישט"א:

המברך בברכת אהבה

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען מאנסי שליט"א

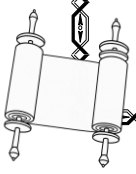

בעזהשי"ת

בלאאמו"ר ב"ק מרן אדמו"ר עטרת"ר מ'נאנאש שליט"א
ונכד ב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מ'קאראקאס שליט"א

מ'קאראקאס

וראש בית דין צדק כלל השעות לכלל ישראל

פה ארץ הקודש יצ"ו

יום ג' שנכפל בו בי טוב, לסדר 'זיקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד', פרשת תצוה, שנת תשפ"א לפ"ק.

הנני בזה לראני' ביד תלמידי הנאמן, היקר והחשוב, אציל רוח ונפש, אב בחכמה ורך בשנים, המופלא ומופלג בתורה ויראת ה' טהורה, משמח אלוקים ואנשים, דבוק ונושם בקדושת רבותיו הקדושים נבג"מ לבית סקולען זי"ע, וידוע מש"א חבז"ל: שהמתחבר לטהור טהור, גריס באורייתא תדירא במסירת הגוף והנפש, ובידעי ומכורי קאמינא עמילתו בתוה"ק בתנאים לא תנאים, בבחינת 'במדבר סיני' ממש, הייתו כמוש"כ במדרש: שאם עושים את עצמו כמדבר, רק אז זוכים לתורה שניתנה בסיני, וזה תורה מתוך הדחק באמת, וחרף גילו הצעיר, בדברי תורתו היוצאים מלב טהור, הוא מחזק לבבות נשברות, ומאמץ ברכיים כושלות, וידיים רפות, להגות בתוה"ק, ולהרגיש מתיקות התוה"ק, ומתיקות קיום המצוות, והמתיקות לחיות ביהודי עם"י התוה"ק, בכבר כמה שנים, מידי שבת בשבתו, ומידי מועד במועדיו, בנש"ק,

ה"ה הרה"ג רבי אליעזר זוסיא רובין שליט"א

מייסד חבורת משנת אליעזר בארץ הקודש

הנה ראה ראיתי האי סיפרא רבה, והגם שלא עברתי בולה, אבל חלק גדול מזה עברתי, וראיתי שהוא מלא בתורה המביא לידי יר"ש, ולידי חיזוק לעבוד את ה' בכל עת ועידן, והבל יסודתו בהררי קודש, בנוי ומיוסד עם"י הקדמות מדברות קודש ששמע, וסיפורים שראה ושמע, מרני צדיקיא ששמרו על הגחלת הנשארת לבל תכבה, וחזקה על חבר שאינו מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן, והוא עומד על חזקתו. והאמת אגיד שמכל מלמדי השכלתי, והרבה למדתי מרבותי, אבל מתלמידי יותר מכולם, שבנעוריו למדתי אותו האיך יוצרים יצירה של חידוש, והשכיל לעשות עשר ידות, בבחי' תלמיד המחבים את רבו.

אסיים בברכת הדיוט בזכות אבותיה"ק זצוק"ל, יה"ר שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה, ולהפיץ מעיינותיו חוצה, מתוך נחת והרחבת הדעת דקדושה, ויזכה לישב באהלה של תורה ויראה, עד זקנה ושיבה טובה. ואל אחיי ורעיי אמור: קחו ברכה זו אל תוך בתיכם, משנת נעוריו ראשית עריסותיכם, ותשלמו על זה מטוב מעשרותיכם, ותלמדו בו האיך לעבוד את ה' כל ימי חייכם, ועי"ז תראו ברכה והצלחה בכל מעשי ידיכם, עדי נזכה לרגל מבשר ישועה מאלוקיכם, ע"י משיח בן דוד גואליכם, אמן כן יהי רצון בוראכם.

הב"ד ידידו הדוש"ט באה"ר ובלוז"ח,
המעריך אותו ואת מעשיו המובים מאוד,
הבו"ח לכבוד התורה הקדושה ולומדיה,
בכל הברכות האמירות בתורת משרע"ה,

הק' משה ראזענבוים

בלאאמו"ר ב"ק מרן אדמו"ר עטרת"ר מ'נאנאש שליט"א
ונכד ב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מ'קאראקאס שליט"א

מ'קאראקאס

המצפה לרחמי שמים מרובים

הסכמת רב דקהל אש תמיד בני ברק שליט״א

הנני באתי להמליץ טוב עבור הבה״ח חסידא ופרישא המפורסם בתורותיו ומידות הטובות והישרות מתאבק באפר רגליהם כל צדיקי הדור ובפרט כ״ק האדמורי״ם מסקולען
ה״ה שמו הולך לפניו

מוהר״ר אליעזר זוסיא רובין שליט״א

יה״ר שיזכה תמיד להפיץ מעינתיו חוצה ויזכה תמיד את הרבים בטוב טעם ודעת ואך טוב וחסד ירדפוהו כל ימי חייו בחן של טעם זקנים וייזכה במהרה לקבל פני משיח צדקנו אמן בב״א:

ידידו המכבדו בלב טוב

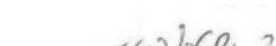

ורבינו זצ״ל היה אומר תמיד, שלפני שהולכים ללמוד צריכים לכוון לקיים מצות לימוד התורה, כי הרי מצות צריכות כוונה, וממילא וצריך אדם לומר קודם הלימוד בפה מלא:

חֲרִינִי מוּכָן וּמְזוּמָן לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה דְּאוֹרַיְיתָא שֶׁל לִמּוּד הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב בַּתּוֹרָה וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹתָם וַחֲרִינִי עוֹשֶׂה מִצְוָה זוֹ כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי וּכְדֵי לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ לְיַחֵד שֵׁם י״ה בְּו״ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל: וִיהִי נֹעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

וכ"ק מרן רבינו זצ"ל
היה אומר תמיד בכל הזדמנות:

אז: "לְכוּ בָּנִים" – אז וועַן איר גייט אוועק פון די התעוררות, דעמאלט'ס: "שִׁמְעוּ לִי" – דעמאלט'ס זאל אייך קלונגען אין די אויער'ן דאם וואם איר האט דא געהערט...!

וויל בשעת וועַן איר זענט דא, דעמאלט'ס זעה איך דאך שוין אליין אז איר הערט מיך אוים, נאר וועַן איר גייט "אוועק".. דעמאלט'ס זאל אייך קלונגען אין די אויער'ן דאם וואם איר האט דא געהערט...!

הקדמה

י'שמחו ה'חסידים ו'יגילו ה'משתוקקים לראות אור כי טוב מאמרי קודש מרז"ל קדושים אשר בארץ המה, ובשבח והודאה להשי"ת שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה אני מודה ומשבח לאדון כל על שזכיתי לגמור ספר "נעימות אליעזר" על התורה ומועדים באידיש אשר מיוסד על דברי חז"ל ועל דברי רבותינו הקדושים תלמידי הבעל שם טוב הק' ותלמידי המגיד זצוק"ל, כדי שכל יהודי פשוט יזכה לשאוב מתורתם של רז"ל אשר מפיהם אנו חיים כל ימינו על אדמתינו, וכדי שכל יהודי פשוט יזכה לדעת את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון.

והרי כבר ידוע ליודעי חן, כי אמרו רז"ל (יבמות צ"ז.) על כל האומר דבר שמועה מפיהם ששפתותיו דובבות בקבר, ובספר חסידים (ס' רכ"ד) איתא שהם מתפללין עליו שם וממליצים טובה עליו עכלה"ק.

ומודה אני לפניך ה' אלקי ואלקי אבותי אשר זכיתי להוציא לאור ספר "נעימות אליעזר" על התורה ומועדים באידיש אשר מטרתו של הספר הוא אך ורק שכל יהודי יזכה לחיות עם "שויתי ה' לנגדי תמיד" בכל רגע ורגע ולקיים "בכל דרכיך דעהו" במלא מובן המלה.

וברוך הוא אלקינו אשר נתן סיעתא דשמיא בעמלי וזכיתי לראות ברכה בעמלי, אשר אחרי שנים רבות וארוכות זכיתי לברך על המוגמר ולזכות את הרבים בדברים פשוטים וברורים נראים לעינים בעניני עבודת השם יתברך תורה ותפילה ומידות טובות וישרות, ואכן שמע אלקים מתוך סיעתא דשמיא אשר הרגשתי בה על כל צעד ושעל במהלך חיבור ספר זה, ומתוך שבח והודיה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלני, הנני עומד עתה ב"פתח השער" ומתחנן לפני בורא כל עולמים שכה יתן ה' וכה יוסיף ויזכני להעלות דבר נאה ומתוקן על שולחן חכמים, ולהוסיף דעת

ותבונה ויראת ה׳ טהורה בתוך לבבות ישראל, ואל יצא מתחת ידי שום מכשול חס ושלום, רק יחזק את האמונה ואת הניצוץ היהודי אשר נמצא בתוך כל אחד ואחד מישראל, ובעזרת השם יתברך יהיה לתועלת הרבים, ובפרט לבחורי ואברכי חוץ לארץ שיותר קל להם ללמוד ספרים "באידיש", והרי כבר כתוב בתורתינו הק׳ בפרשה וילך (ל"א פ׳ י"ט): "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם", פירוש שכל יהודי יזכה להבין ולהשכיל את התורה בשפה שהוא מבין טוב.

וכאן המקום לציין שכל הספר מתחילה עד הסוף נעשית ע"פ הוראת והדרכת גדולי ישראל על כל צעד ושעל, וזהו אינו רק ספר לקריאה גרידא, כי אם גם ספר של לימוד התורה באמת, יען כי הרי זה משפיע יראת שמים במדה גדושה על לבבות ישראל.

וכאן המקום להודות ולהלל לכל האנשים שעזרו ותרמו ותמכו למען הוצאת ספר זה, יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שיזכו לראות אך ורק תענוג ונחת דקדושה מכל יוצ"ח, ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות באמת לאויושט"א.

ובצאתי אפרוש כפי אל ה׳ בתפילה שאזכה לישב באהלה של תורה ולהרביץ תורה ויראה כל ימי חיי, ואזכה לעבוד את השם יתברך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל מתוך שמחה של מצוה יחד עם כל ישראל, ואזכה להיות מאלו שמוסיפים יופי לכתר הגדול שנקרא תפארת ישרא"ל זרע אברה"ם אוהבו, מתוך הרחבת הדעת ומנוחה, ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא, עדי נזכה בקרוב ליעוד הנביא ומלאה הארץ דעה את ה׳ וברחמים גדולים אקבצך בביאת גואל צדק ובבנין בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן:

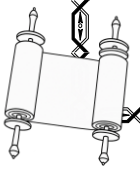

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו אַרְצָה שֵׂעִיר שְׂדֵה אֱדוֹם: רש״י הק׳ זאגט אונז דא, אז מען רעדט דא פון: ״מַלְאָכִים מַמָּשׁ״ – אז מען רעדט דא פון אמת׳ע מלאכים, אבער לכאורה איז דאך שווער דא צוויי קשיות, ווייל.. קודם כל איז דאך שווער דא, אז פארוואס האט יעקב אבינו געשיקט היליגע: ״מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת״ צו דעם טמא׳נעם ״עשיו הרשע״..?! היליגע מלאכים צו אזא טמא׳נע רשע ווי עשיו הרשע..?! וואס איז פשט פון דעם..?! און וואס האט דאס געדארפט צו מיינען..?!

און בכלל איז דאך שווער דא, אז פון וואו האט טאקע רש״י הק׳ גענומען דעם געדאנק בכלל אז מען רעדט טאקע דא פון אמת׳ע היליגע ״מלאכים״ און נישט פון קיין פשוט׳ע ״שלוחים״..?!

נאר די תירוץ אויף דעם איז, ווייל עס שטייט דאך שוין בפירוש פאריגע וואך אין די פרשה סוף פרשת ויצא (קפיטל ל״ב פסוק ב׳), אז: ״וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ״ – אז יעקב אבינו איז זיך דעמאלט׳ס געגאנגען זיין וועג נאכן זיך באגעגענען מיט לבן הארמי, און: וַיִּפְגְּעוּ בוֹ ״מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים״ – און ער האט זיך דעמאלט׳ס גלייך באגעגענ׳ט מיט אמת׳ע: ״מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים״.

און ממילא וואלט איך דאך געקענט מיינען, אז דוקא ״דארטן״ האט יעקב אבינו געהאט די כח זיך צו באגעגענען מיט ״אמת׳ע מלאכים״, ווייל יעקב אבינו האט זיך דאך דעמאלט׳ס בשום אין אופן נישט געוואלט פאר גלייכן מיט דעם גרויסן רשע ״לבן הארמי״ [ביי די פרשה פון לבן הארמי – אין

פרשת ויצא], נאר פארקערט, ער האט זיך דעמאלט׳ס ארום ״געקריגט״ מיט לבן הארמי עד הסוף, אזוי ווי עס שטייט דאך שוין טאקע בפירוש אין פסוק אין פרשת ויצא (קפיטל ל״א פסוק ל״ו), אז: וַיִּחַר לְיַעֲקֹב ״וַיָּרֶב״ בְּלָבָן וגו׳ – אז יעקב אבינו האט זיך דעמאלט׳ס ארום ״געקריגט״ מיט דעם רשע לבן הארמי.

און יעקב אבינו האט זיך דאך אויך געהאלטן ווייט פון דעם רשע לבן הארמי דורך אויס די אלע יארן וואס ער האט זיך אויף געהאלטן ביי איהם אין שטוב, ווייל יעקב אבינו האט זיך דאך נישט געוואלט אפ לערנען פון די שלעכטע מעשים פון דעם גרויסן רשע לבן הארמי.

און ממילא וועגן דעם קענען מיר דאך נאך גאנץ גוט פארשטיין פארוואס יעקב אבינו האט דעמאלט׳ס געקענט זוכה זיין צו שפאצירן מיט אמת׳ע: ״מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים״.

[און רש״י הק׳ זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך דארטן אויפן פלאץ בפירוש דעם לשון, אז: ״מַלְאָכִים שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בָּאוּ לִקְרָאתוֹ לְלַוּוֹתוֹ לָאָרֶץ״ – אז די הייליגע מלאכים פון: ״אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל״ זענען דעמאלט׳ס געקומען באגלייטן יעקב אבינו אויפן וועג קיין: ״אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל״].

אבער ״דא״..?! דא האט דאך יעקב אבינו געשיקט ״מתנות״ פאר דעם רשע עשיו הרשע..?! און יעקב אבינו האט דאך דא קלאר ארויס געזאגט: ״בְּפֶה מָלֵא״ פאר זיין ברודער עשיו הרשע, אז: וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי ״לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ״ – אז די סיבה פארוואס איך שיק דיר דא די אלע מתנות איז, ווייל איך וויל געפונען: ״חֵן״ אין דיינע אויגן, און יעקב אבינו האט דאך דא

געוואלט געפעלן פאר א "אדם רשע", און ממילא אויב יעקב אבינו האט דא געוואלט געפעלן פאר א אדם רשע, דעמאלט'ס וואלט איך דאך נאך געקענט מיינען אז ער האט שוין מער נישט געהאט די כח זיך צו באנוצן מיט "אמת'ע מלאכים", ווייל ער האט דאך דא געוואלט געפעלן פאר זיין ברודער "עשיו הרשע".

קא משמע לן קומט אונז די פסוק דא לאזן הערן, אז ניין ר' יוד, עס איז נישט אמת, ווייל יעקב אבינו האט דאך דא אויס דרוק'לעך "נישט" געוואלט געפעלן פאר זיין ברודער "עשיו הרשע".

און דער הייליגער תורה הק' זאגט דאך דיר שוין טאקע אויך דא בדרך אגב, אז דו זאלסט וויסן ר' יוד, אז בשעת וועו: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים" – און בשעת וועו יעקב אבינו האט געשיקט די מלאכים צו זיין ברודער עשיו הרשע, דעמאלט'ס איז עס נאר געווען: "לְפָנָיו" – דעמאלט'ס איז די גאנצע: "מְצִיאַת חֵן" אין די אויגן פון עשיו הרשע נאר געווען: "לְפָנִים".

און דאס מיינט דאך צו זאגן אין אנדערע ווערטער, אז יעקב אבינו האט זיך דא נאר געמאכט "כאילו" ער וויל דא געפעלן פאר זיין ברודער עשיו הרשע, און פון: "לְפָנָיו" האט טאקע אויס געזעהן אז יעקב אבינו וויל געפעלן פאר זיין ברודער עשיו הרשע – און פון "אינדרויסן" האט טאקע אויס געזעהן ווי יעקב אבינו וויל טאקע געפעלן: "אֶל עֵשָׂו אָחִיו" – פאר זיין ברודער עשיו הרשע.

אבער אין אמת'ן.. האט דאך שוין יעקב אבינו גאנץ גוט געוואוסט ביי זיך אין הארץ, אז: הֲלָכָה הוּא בְּיָדוּעַ "שֶׁעֵשָׂו שׂוֹנֵא לְיַעֲקֹב", און יעקב אבינו

האט דאך שוין דא גאנץ גוט געוואוסט ביי זיך אין הארץ אז זיין ברודער עשיו הרשע האט איהם נאך אלץ "פיינט", ווייל די מציאות איז דאך, אז "א גוי האט דאך שטענדיג פיינט א יוד".

און די סיבה פארוואס יעקב אבינו האט דא געשיקט די מלאכים צו זיין ברודער עשיו הרשע איז געווען, ווייל ער האט געוואלט מאכן א: "קִדּוּשׁ יהו-ה" מיט דעם, און ער האט געוואלט ווייזן מיט דעם פאר זיין ברודער עשיו הרשע, אז ער "מצדו" וויל זיך נישט קריגן מיט איהם, ווייל עס פאסט דאך נישט אז א ערליכע יוד זאל זיך "קריגן".

און ממילא וועגן דעם האט איהם דא יעקב אבינו געשיקט שיינע טייערע מתנות, ווייל ער האט געוואלט ווייזן מיט דעם פאר זיין ברודער עשיו הרשע, אז דו זאלסט וויסן מיין ברודער עשיו, אז אין אמת'ן.. האב איך דאך אויך א שטיקל טענה אויף דיר, ווייל דיין זוהן אליפז האט דאך מיר צו גענומען מיין גאנצע געלט בשעת וועג איך בין געווען אויפן וועגן קיין חרן, און איך בין דאך דעמאלט'ס געבליבן אָן קיין פרוטה צום לעבן.

אזוי ווי עס שטייט דאך שוין טאקע בפירוש אין פסוק אין די וואכעדיגע פרשה (קפיטל ל"ב פסוק י"א), אז יעקב אבינו האט דא געשיקט זאגן פאר זיין ברודער עשיו הרשע, אז: "כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה" – אז בשעת וועג איך בין אריבער געגאנגען דעם ירדן אויפן וועג קיין חרן, דעמאלט'ס בין איך אריבער געגאנגען דעם ירדן ליידיגערהייט, ווייל "דיין זוהן אליפז" האט דאך מיר דעמאלט'ס צו געגומען מיין גאנצע געלט וואס איך האב נאר געהאט דעמאלט'ס.

און ממילא דו זאלסט וויסן מיין ברודער עשיו, אז איך האב דאך אויך בעצם א שטיקל "טענה" אויף דיר, ווייל דו האסט דאך מיר צו גענומען מיין גאנצע פארמעגן וואס איך האב נאר געהאט.

אבער אפילו אזוי וויל איך זיך אבער נאך אלץ נישט קריגן מיט דיר מיין ברודער עשיו, נאר: "וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי" – נאר דו זאלסט וויסן עשיו, אז: "לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ" – אז איך וויל געפונען: "חֵן" אין דיינע אויגן, און איך וועל דיר טאקע דא יעצט שיקן גאר גאר שיינע טייערע "מתנות" כדי דיר ארויס צו ווייזן מיין פריינד שאפט צו דיר.

און עס איז נישט פשט אז יעקב אבינו האט טאקע באמת געוואלט געפעלן פאר דעם רשע עשיו הרשע, נאר יעקב אבינו האט זיך דא געמאכט "כאילו" ער וויל געפעלן פאר עשיו הרשע, אזוי ווי עס שטייט דאך שוין טאקע בפירוש אין פסוק אין די וואכעדיגע פרשה (קפיטל ל"ב פסוק ו'), אז: וָאֶשְׁלְחָה "לְהַגִּיד" לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ – אז יעקב אבינו האט נאר געשיקט "זאגן" פאר עשיו הרשע אז ער וויל געפונען: "חֵן" אין די אויגן פון עשיו, אבער אין אמת'ן.. איז ער ניט אמאל געווען אינטערעסירט אפילו צו געפעלן פאר דעם רשע עשיו הרשע.

און: "הַשְׁתָּא דְּאָתֵית לְהָכִי" אז יעקב אבינו האט טאקע אויס דרוק'לעך "נישט" געוואלט געפעלן פאר דעם רשע עשיו הרשע, קומט דאך אויס, אז יעקב אבינו האט טאקע יא געהאט די כח זיך צו באנוצן מיט אמת'ע: "מַלְאָכֵי אֱלֹקִים", ווייל עס איז דאך נאר געווען: וָאֶשְׁלְחָה "לְהַגִּיד" לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ – ווייל יעקב אבינו האט דאך נאר געשיקט "זאגן" פאר

עשיו הרשע אז ער וויל געפונען: "חֵן" אין זיינע אויגן, אבער אין אמת'ן.. האט ער דאך איהם ניט אמאל געוואלט קענען בכלל.

און מיר זעהען דאך שוין טאקע בפירוש אין די פסוקים שפעטער, אז עשיו הרשע האט טאקע שפעטער געבעטן יעקב אבינו, אז: "נִסְעָה וְנֵלֵכָה וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ" – אז קום מיין ברודער יעקב, און לאמיר ביידע גיין צוזאמען, און לאמיר זיך טאקע נאך אמאל צוריק פאר אייניג'ן בפועל ממש, און קום מיט צוזאמען מיט מיר אין מיין וועג.

אבער די מדרש זאגט דאך אונז שוין בפירוש אין די וואכעדיגע פרשה, אז עשיו הרשע האט דא בכלל נישט געמיינט די "טובה" פון יעקב, נאר פארקערט, עשיו הרשע האט דא פשוט געוואלט אוועק שלעפן יעקב אבינו צו זיין וואוין ארט אין: "שֵׂעִיר", און איהם דארטן הארגע'נען.

און ווי נאר יעקב אבינו האט געזעהן אז עשיו וויל איהם דא בפועל ממש אוועק שלעפן צו זיין וואוין ארט, האט איהם דא יעקב אבינו גע'ענטפערט, אז: "יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי" – אז.. גיי, גיי שוין אוועק מיין הַאר, ווייל: "לְפָנַי" עַבְדּוֹ – ווייל די גאנצע זאך דא איז דאך נאר געווען א "שפיל" פון מיר, און: "לְפָנַי" עַבְדּוֹ – און די גאנצע זאך דא איז דאך נאר געווען: "לְפָנִים" – און די גאנצע זאך דא איז דאך נאר געווען פון אויבן אויף, ווייל אין אמת'ן.. בין איך דאך אפילו נישט אינטערעסירט זיך אויף צו האלטן צוזאמען מיט דיר אויף איין פלאץ.

און ניין עשיו הרשע, איך גיי בשום אין אופן נישט אין דיינע שלעכטע וועגן, נאר דו ווייסט ווי אזוי איך וועל זיך פירן..?! איך וועל דיר זאגן עשיו ווי

אזוי איך וועל זיך פירן, דו זאלסט וויסן עשיו, אז: "וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאַטִּי" – אז איך וועל זיך פירן שְׂטַאט און ערליך ווי אזוי עס דארף צו זיין, [און די ווארט: "לְאַטִּי" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "לַיְיָ" – געטריי פארן הייליגן: "בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים"], און איך וועל זיך פירן: "לְאַטִּי" – און איך וועל זיך פירן שְׂטַאט "בזהירות" אין אלע מיינע מעשים וואס איך טוה נאר, און איך וועל "נזהר" זיין אין אלע מיינע מעשים וואס איך טוה נאר, און איך וועל האבן "סבלנות" אויס צו האלטן די אלע שוועריקייטן נסיונות וואס קומען מיט צוזאמען מיט אונזער שווער'ן דור.

און: "לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה" – און אין אונזערע הייליגע ימים טובים וועל איך זיין פארנומען מיט מיין הייליגע "עבודת הקודש", און: "וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים" – און איך וועל אויך מחנך זיין מיינע קינדער אויף דעם הייליגן וועג פון וויסן וואס א הייליגער "יום טוב" איז, כדי אז מיינע קינדער זאלן אויך קענען שפירן וואס דאס מיינט א טעם אין א הייליגער "יום טוב", און מיינע קינדער וועלן אויך מחנך זיין זייערע קינדער אויף דעם הייליגן וועג.

און איך וועל אויס ווארטן ביז: "עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה" – און איך וועל אויס ווארטן ביז עס וועט שוין מקיום ווערן דעם פסוק פון: "וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו", און איך וועל אויס ווארטן ביז עס וועט שוין מקיום ווערן דעם פסוק פון: "וְהָיְתָה לַיהו-ה הַמְּלוּכָה".

און דעמאלט'ס וועט דאך מיר שוין זיין גאר גאר גוט, ווייל דעמאלט'ס וועט דאך שוין אינגאנצן בטל ווערן די אלע טמא'נע קליפות וואס זענען מיר שטענדיג געשטאנען אין וועג.

און עס שטייט דאך שוין טאקע אויך בפירוש אין פסוק אין משלי (קפיטל י״א פסוק י׳), אז: ״וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה״ – אז ווען רשעים וועלן פארלוירן, דעמאלט׳ס פריידט מען זיך דאך, און ממילא יא ר׳ יוד, א: ״צַדִּיק״ האט גאר גאר אסאך ״סבלנות״, און א: ״צַדִּיק״ ווייסט דאך שוין שטענדיג ביי זיך, אז עס וועט נאך קומען א טאג וואס עס וועט איהם נאך זיין גאר גאר גוט, און א: ״צַדִּיק״ ווייסט דאך שוין אויך גאנץ גוט ביי זיך אין הארץ, אז עס לוינט זיך דאך צו ווארטן אויף די גליקלעכ׳ע טאג וואס עס וועט מקיום ווערן די ווערטער פון: ״וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה״.

אבער על כל פנים.. די נקודה דא איז, אז יעקב אבינו האט אויס דרוק׳לעך ״נישט״ געוואלט געפעלן פאר דעם רשע עשיו הרשע, נאר יעקב אבינו האט דא פשוט געוואלט ״שלום״ מאכן מיט זיין ברודער עשיו, און די אופן ווי אזוי די ״שלום״ איז צו געגאנגען איז געווען דורך דעם וואס: וָאֶשְׁלְחָה ״לְהַגִּיד״ לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ – די אופן ווי אזוי די ״שלום״ איז צו געגאנגען איז געווען דורך דעם וואס יעקב אבינו האט געשיקט ״זאגן״ פאר עשיו הרשע אז ער וויל געפונען: ״חֵן״ אין זיינע אויגן.

אבער אין אמת׳ן.. האט ער איהם ניט אמאל געוואלט קענען בכלל, און עס איז איהם ניט אמאל אָן געגאנגען אפילו ווי אזוי דער רשע עשיו קוקט איהם אָן, און ממילא וועגן דעם האט טאקע יעקב אבינו יא געקענט זוכה זיין זיך צו באנוצן מיט הייליגע: ״מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת״, ווייל ער איז דאך טאקע געווען אינגאנצן אפ געהאקט פון די כח פון די: ״סִטְרָא אַחֲרָא״.

אבער אפילו הכי דארפן מיר אבער נאך אלץ פארשטיין, אז פארוואס טאקע האט זיך יעקב אבינו געמוזט באנוצן מיט הייליגע: ״מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת״ כדי צו

שיקן זיין מתנה פאר זיין ברודער "עשיו הרשע"..?! פארוואס..?! פארוואס האט ער נישט געקענט שיקן פשוט'ע "שלוחים" – פארוואס האט ער נישט געקענט שיקן פשוט'ע מענטשן צו זיין ברודער עשיו הרשע..?! פארוואס האט דאס דוקא געדארפט זיין הייליגע: "מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת"..?!

נאר די תירוץ אויף דעם איז, אז די סיבה פארוואס יעקב אבינו האט געמוזט שיקן הייליגע: "מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת" צו זיין טמא'נע ברודער עשיו איז געווען, ווייל יעקב אבינו האט דאך שוין גאנץ גוט געוואוסט, אז אויב ער וועט שיקן געהעריגע "שלוחים" – פשוט'ע מענטשן, דעמאלט'ס וועלן זיי דאך נישט צוריק קומען לעבעדיגערהייט.

ווייל יעקב אבינו האט דאך שוין גאנץ גוט געקענט זיין מערדערליכ'ע ברודער עשיו, און יעקב אבינו האט דאך שוין גאנץ גוט געוואוסט, אז אויב עשיו הרשע וועט זהן אז עס זענען געקומען שלוחים פון זיין צו קריגט'ע ברודער יעקב, וועט דאך דעמאלט'ס עשיו גלייך אויס הארגע'נען אלע שלוחים [וואס זענען געקומען צו איהם] פון גרויס כעס.

און ממילא וועגן דעם האט יעקב אבינו נישט געהאט קיין אנדערע ברירה, און ער האט זיך דא געמוזט באנוצן מיט אמת'ע "מלאכים" כדי צו קענען שיקן די מתנות פאר זיין ברודער עשיו הרשע און איהם ארויס ווייזן אז ער (מצדו) וויל זיך נישט קריגן מיט איהם.

און יא טייערע ליכטיגע יודן, יעקב אבינו האט דא געוואלט מאכן א: "קִדּוּשׁ יהו-ה" מיט דעם וואס ער האט דא געשיקט זאגן פאר זיין ברודער עשיו אז ער וויל זיך נישט קריגן מיט איהם.

און דאס קומט דאך אונז שוין טאקע רש״י הק׳ דא זאגן מיט די וועדטער: ״מַלְאָכִים מַמָּשׁ״, אז וואס..?! אז דו זאלסט וויסן ר׳ יוד, אז די סיבה פארוואס יעקב אבינו האט געשיקט אמת׳ע מלאכים איז געווען, ווייל די תכלית פון די שליחות איז נישט געווען צו ״געפעלן״ פאר עשיו הרשע ח״ו, ניין ניין ניין, בכלל נישט, נאר די תכלית פון די שליחות איז געווען כדי: ״לְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם״ און ״שלום״ מאכן מיט עשיו הרשע טראץ דעם וואס יעקב אבינו האט נאך רואיגערהייט געקענט האבן א פעסטע טענה אויף עשיו הרשע פארוואס זיין זוהן אליפז האט איהם צו גענומען זיין גאנצע פארמעגן און איהם איבער געלאזט אָן קיין פרוטה צום לעבן.

און דאס איז דאך טאקע געווען די כוונה פון יעקב אבינו מיטן שיקן די מתנות צו זיין ברודער עשיו, צו לאזן וויסן פאר זיין ברודער עשיו הרשע, אז: ״אַל נָא תְּהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ״ — אז ״לאמיר זיך נישט קריגן״..!

ווייל ניין ר׳ יוד, וויסן זאלסטו, אז א יודיש קינד טאר זיך נישט קריגן מיט די אומות העולם, און דאס איז דאך טאקע איינער פון די ״שלוש שבועות״ וואס דער הייליגער באשעפער האט באשוואירן די יודישע קינדער בשעת וועג ער האט זיי פארשיקט אין גלות, אז וואס..?!

אז מיר זאלן נישט מוריד זיין אין די אומות העולם, נאר מיר דארפן לעבן: ״בְּשָׁלוֹם וּבְשַׁלְוָה״ מיט די אומות העולם, און מיר דארפן מקבל זיין דעם: ״עֹל הַגָּלוּת עַל צַוָּארֵנוּ״ מיט ליבשאפט, און מיר טארן זיך נישט ח״ו רייצן מיט די אומות העולם [אזוי ווי די טמא׳נע ציונים ימש״ו טוען], נאר מיר דארפן אלע פארשטיין, אז ווי לאנג מיר זענען נאך נישט אָן געקומען צו דעם: ״הַר צִיּוֹן״ כדי: ״לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו״, האבן מיר נאך נישט קיין שום

רעכט מוריד צו זיין אין די אומות העולם, און ווי לאנג מיר זענען נאך נישט אָן געקומען צו דעם: "הַר צִיּוֹן" כדי: "לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו", האבן מיר נאך נישט קיין שום רעכט זיך צו רייצן מיט די אומות העולם, נאר מיר דארפן אלע מקבל זיין דעם: "עַל הַגָּלוּת עַל צַוָּארֵנוּ" מיט א אמת'ע הכנעה.

און דער הייליגער רבי רבי אלימלך פון ליזענסק זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך בפירוש אין די וואכעדיגע פרשה אויף די ווערטער פון: "כֹּה תֹאמְרוּן לַאדֹנָי לְעֵשָׂו" וגו' מורא'דיגע ווערטער בנוגע דעם ענין וואס מיר שמועס'ן דא יעצט.

ווייל דער הייליגער רבי רבי אלימלך זאגט דאך אונז שוין בפירוש אין די וואכעדיגע פרשה, וזלה"ק, אז: "הִנֵּה הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ" – אז דער הייליגער תורה לערנט דאך אונז דא אלע אויס: "אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בַּגָּלוּת הַמַּר הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ נְתוּנִים תַּחַת יַד הָאֻמּוֹת" – ווי אזוי מיר דארפן זיך אלע פירן אין דעם שווער'ן ביטער'ן: "גָּלוּת אֱדוֹם" וואס מיר געפונען זיך דא אונטער די הערשאפט פון די גוי'שע פעלקער, און ווי אזוי דארפן מיר זיך טאקע אויף פירן בשעת ווען מיר געפונען זיך נאך אין דעם שווער'ן ביטער'ן גלות אונטער די הערשאפט פון די גוי'שע פעלקער..?!

ענטפערט אונז אויף דעם דער הייליגער רבי רבי אלימלך, וזלה"ק, אז: "וַאֲנַחְנוּ מְכֻרָּחִים לְקַבֵּל הַגָּלוּת בְּאַהֲבָה" – אז מיר מוזן אָן נעמען דעם שווער'ן ביטער'ן גלות אויף אונז מיט ליבשאפט: "עַד יְרַחֵם יהו-ה עָלֵינוּ וְיִגְאָלֵנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם" – ביז דער אייבערשטער וועט שוין רחמנות האבן אויף אונז און אונז אויס לייזן א: "גְּאֻלַּת עוֹלָם" פון דעם שווער'ן ביטער'ן: "גָּלוּת אֱדוֹם".

און דער הייליגער רבי רבי אלימלך זאגט אונז דא ווייטער, אז: "וּבְעוֹד שֶׁאֲנַחְנוּ בְּגָלוּת הַמַּר" – אז ווי לאנג מיר געפונען זיך נאך אין דעם שוועריִן ביטעריִן גלות: "אָנוּ מֻכְרָחִים לִהְיוֹת נִכְנָעִים לִפְנֵיהֶם וּלְקוֹרְאָם אֲדוֹנִים" – מוזן מיר זיין אונטערטעניג'ט אונטער די אומות העולם, און מיר זענען מחיוב זיי אָן צו רופן: "אֲדוֹנִים" – חשוב'ע הערן, און מיר מוזן בלייבן מיט דעם: "עַל הַגָּלוּת עַל צַוָּארֵנוּ" ביז ווען דער אייבערשטער וועט דאס אליין צוברעכן און אונז אויס לייזן פון דעם שוועריִן ביטעריִן: "גָּלוּת אֱדוֹם", עד כאן דבריו הקדושים.

און מיר בעטן דאך שוין טאקע אלע א יעדן טאג ביים דאוונענען דעם הייליגן באשעפער, אז: "וּשְׁבוֹר עֹל הַגָּלֻיּוֹת מֵעַל צַוָּארֵנוּ" – אז דער אייבערשטער זאל שוין צוברעכן די: "עֹל הַגָּלֻיּוֹת" פון אונזער האלז, און: "וְתוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ" – און דער אייבערשטער זאל אונז שוין שנעל פירן צו אונזער הייליג לאנד – קיין: "אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל".

אבער על כל פנים.. מיר דארפן דאך אלע וויסן זייער קלאר, אז מיר טארן נישט מוריד צו זיין אין די אומות העולם בשום אין פנים ואופן, און מיר טארן זיך נישט רייצן מיט זיי, נאר פארקערט, מיר דארפן זיין אונטערטעניג'ט אונטער זיי ביז משיח וועט קומען און אונז אויס לייזן פון דעם שוועריִן ביטעריִן: "גָּלוּת אֱדוֹם".

און מיר טארן ח"ו נישט געבן קיין שטיצע פאר די אלע "כופרים" ימח שמם וזכרם וואס גייען אנטקעגן דעם הייליגן באשעפער: "בְּפַרְהֶסְיָא" און שלאגן זיך ארום מיט די אומות העולם בשעת וועט מיר געפונען זיך נאך דא אין דעם שוועריִן ביטעריִן: "גָּלוּת אֱדוֹם".

און ניין ר׳ יוד, מיר טארן אפילו נישט ווייזן קיין שום ״הערכה״ פאר מחללי שבת און פאר אוכלי נבילות וטריפות, און אפילו אויב ער טראגט א שיינעם קרוין אויפן קאפ, און אפילו אויב ער איז באקרוינט געווארן מיט א הויעכ׳ע שטעל׳ע אין די טמא׳נע מלכות המינות, טארן מיר איהם אבער נאך אלץ נישט מחשיב זיין, ווייל זיי זענען דאך אלע: ״שׂוֹנֵא יהו-ה מַמָּשׁ״..! און זיי רעגן דאך אלע אויף דעם הייליגן באשעפער [כביכול] מיט זייער ״מרידה באומות״, און זיי רעגן דאך אלע אויף דעם הייליגן באשעפער [כביכול] מיט זייער אזוי גערופענע׳ע: ״פֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי״.

און עס שטייט דאך שוין טאקע אויך בפירוש אין פסוק אין פרשת שלח (קפיטל י״ד פסוק כ״ג), אז דער אייבערשטער האט דעמאלט׳ס געזאגט פאר משה רבינו נאכן חטא העגל, אז דו זאלסט וויסן משה, אז: ״וְכָל מְנַאֲצַי״ – אז פאר א מחרף ומגדף: ״לֹא יִרְאוּהָ״ – טאר מען אפילו נישט ״נושא פנים״ זיין, און מען טאר איהם נישט ״מכבד״ זיין, בשום אין פנים ואופן.

און דער הייליגער חזון איש זצ״ל האט דאך דאס שוין טאקע אויך אויס געפירט הלכה למעשה, ווייל ווען דער טמא׳נער: ״רֹאשׁ מֻמְשֶׁלֶת הַכּוֹפְרִים שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב״ איז געקומען אמאל באזוכן דעם הייליגן חזון איש, איז דעמאלט׳ס דער הייליגער חזון איש געבליבן אויס געדרייט מיטן רוקן צו דעם טמא׳נעם: ״רֹאשׁ מֻמְשֶׁלֶת הַכּוֹפְרִים שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב״, און ער האט דעמאלט׳ס ניט אמאל געוואלט קוקען אויף איהם.

ווייל ער האט דעמאלט׳ס געטענה׳עט, אז מען טאר דאך נישט ״נושא פנים״ זיין פאר א ״אדם רשע״, און מען טאר דאך נישט ״נושא פנים״ זיין פאר א:

"אוֹכֵל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת בְּמֵזִיד", און מען טאר דאך נישט "נושא פנים" זיין פאר א: "חוֹטֵא וּמַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים".

און עס איז דאך שוין באקאנט פאר א יעדעם איינעם, אז די טמא'נע ציונים ימש"ו האבן דאך שוין אויס גע'שמד'ט צענדליגע טויזנט'ער יודישע קינדער וואס זענען ארויף געקומען קיין: "אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל" נאך די ביטער'ע צווייטע וועלט מלחמה, און די טמא'נע ציונים ימש"ו האבן דאך שוין דעמאלט'ס אראפ געשלעפט מיט זייערע אייגענ'ע טמא'נע הענט אלע יודישע קליידער פון די אלע יודישע קינדער וואס זענען דעמאלט'ס ארויף געקומען קיין: "אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל" נאך די ביטער'ע צווייטע וועלט מלחמה, אזוי ווי עס איז דאך שוין טאקע באקאנט פאר א יעדער איינער וואס קען אביסעל'ע היסטאריע.

און ממילא וועגן דעם האט זיך טאקע דער הייליגער חזון איש ניט אמאל אויס געדרייט זיין הייליגן צורה צו דעם טמא'נעם: "רֹאשׁ מֶמְשֶׁלֶת הַכּוֹפְרִים שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב", נאר ער איז דעמאלט'ס געבליבן זיצן מיטן רוקן צו דעם טמא'נעם: "רֹאשׁ מֶמְשֶׁלֶת הַכּוֹפְרִים שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב", און ער האט זיך נישט דעמאלט'ס געוואלט ארום דרייען בשום אין פנים ואופן צו דעם טמא'נעם: "רֹאשׁ מֶמְשֶׁלֶת הַכּוֹפְרִים שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב".

און ווי נאר דער טמא'נע: "רֹאשׁ מֶמְשֶׁלֶת הַכּוֹפְרִים שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב" האט דאס געזעהן, איז ער דעמאלט'ס געווארן געפערליך אויף גערעגט אויף דעם הייליגן חזון איש, און ער האט איהם דעמאלט'ס געוואלט גאר גאר שטארק באשטראפן פאר דעם "בזיון" וואס ער האט איהם דא געמאכט, אבער צום סוף האט מען ב"ה גאר נישט געטוהן פארן הייליגן חזון איש.

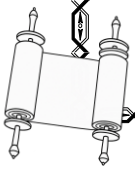

אבער די אמת איז דאך, אז דער הייליגער חזון איש האט דאך סך הכל געטוהן דאס וואס דער הייליגער תורה הק׳ פארלאנגט פון א יודיש קינד, און דאס איז דאך, אז: ״וְכָל מְנַאֲצַי לֹא יִרְאוּהָ״ – אז מען טאר דאך נישט ״נושא פנים״ זיין פאר א ״אדם רשע״, און עס שטייט דאך שוין טאקע אויך בפירוש אין חז״ל (מגילה דף: כ״ח ע״א), אז: ״אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בִּפְנֵי אָדָם רָשָׁע״, און קל וחומר בן בנו של קל וחומר.. אז מען טאר נישט ״שטיצן״ די אלע כופרים וואס דער צערענען דעם הייליגן באשעפער: ״מִידֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ וּמִידֵי שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ בְּפַרְהֶסְיָא״.

און ממילא די סך הכל פון דעם גאנצן שמועס דא איז, אז א מכובד׳יגע גוי ״מוז״ מען מכבד זיין און איהם אָן רופן ״הער״, אבער משא״כ א מכובד׳יגע ״כופר״ טאר מען ״נישט״ מכבד זיין אויף קיין שום פאל.

ווייל די גאנצע ענין פון ״מכבד״ זיין א פרעמד׳ן גייט דאך אויס דרוק׳לעך נאר אָן ביי די ״אומות העולם״, אבער די ענין פון ״מכבד״ זיין גייט דאך אויס דרוק׳לעך נישט אָן ביי די טמא׳נע מדינה הצינית ימש״ו.

ווייל מיר דארפן דאך נאר ״מכבד״ זיין אונזערע: ״אֲדוֹנִים״ – ווייל מיר דארפן דאך נאר ״מכבד״ זיין אונזערע ״הערן״ וואס הערש׳ן אויף אונז אין אונזערע גלות׳ן, אבער מיר טארן ח״ו נישט מכבד זיין די טמא׳נע כופרים: ״שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב״.

ווייל ניין ר׳ יוד, זיי זענען אויס דרוק׳לעך ״נישט״ אונזערע ״הערן״..! און מיר טארן זיך נישט מכניע זיין אונטער זיי אין קיין שום פאל..! נאר מיר דארפן ״מלחמה״ האלטן מיט זיי אזוי ווי מתתיהו כהן גדול האט מלחמה

געהאלטן מיט די טמא׳נע יונים, ווייל זיי זענען דאך אלע: ״שׁוֹנֵא יהו-ה מַמָּשׁ״..! און מיר דארפן דאך אלע קלאר שטעלן פאר די גאנצע וועלט – פאר אלע אומות העולם, אז: ״אֵין לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּמִדִינַת הַשְׁמַד הַנִּקְרָא מְדִינַת יִשְׂרָאֵל״ – מיר דארפן דאך אלע קלאר שטעלן פאר די גאנצע וועלט אז מיר האבן נישט קיין שום חלק ונחלה אין אזא טמא׳נע מדינה וואס האט שוין אפ גע׳שמד׳ט צענדליגע טויזנט׳ער יודישע נשמות.

[און זיי גייען ליידער נאך אלץ אָן מיט זייערע שלעכטע מעשים אפ צו שמד׳ן יודישע קינדער טאג טעגליך, אזוי ווי עס איז דאך שוין טאקע באקאנט פאר א יעדעם איינעם].

און ממילא וועגן דעם טארן מיר זיי ח״ו נישט ווייזן קיין שום ״הערכה״, נאר פארקערט, מיר דארפן זיי ״פארשעמען״, ווייל עס ווערט דאך שוין בפירוש גע׳פסקנ׳ט אין הלכה, אז א: ״חוֹטֵא וּמַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים״ איז דאך א ״מצוה״ צו ״פארשעמען״, און מיר טארן דאך זיי על כל פנים נישט ״מכבד״ זיין אין קיין שום פאל.

אבער משא״כ די חשוב׳ע שרים פון די ״אומות העולם״ דארפן מיר יא זעהן מכבד צו זיין, ווייל מיר דארפן דאך אלע וויסן, אז מיר מוזן דאך אלע לעבן: ״בְּשָׁלוֹם וּבְשַׁלְוָה״ מיט די אומות העולם.

און מיר דארפן דאך אלע שטענדיג געדענקען, אז מיר געפונען זיך דאך נאך אלע ביז דערווייל אין דעם שווער׳ן ביטער׳ן: ״גָּלוּת אֱדוֹם״, און ניין טייערע יודן, מיר זענען נאך ״נישט״ אָן געקומען: ״אֶל הַמְנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה״ קיין: ״אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל״.

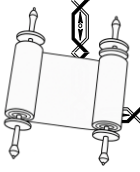

און דער הייליגער משך חכמה (פ׳ בחוקותי) האט דאך אונז שוין טאקע פָּאר געזאגט הונדערט׳ער יארן פאר די ביטער׳ע צווייטע וועלט מלחמה, אז אויב די יודישע קינדער וועלן ווערן צו באקוועם אין זייערע גלות׳ן, און זיי וועלן שוין אָן הייבן צו פארגעסן צו האפן און ווארטן אויף די: ״גְּאוּלָה שְׁלֵמָה״, און זיי וועלן זיך שוין אָן הייבן איין צו רעדן אז זיי זענען שוין אָן געקומען: ״אֶל הַמְנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה״, וועט זיי דעמאלט׳ס דער אייבערשטער שיקן גאר גאר א גרויסע שטורעם ווינט וואס וועט אויס שרייען צו זיי און זיי דערמאנען, אז.. ניין יודישע קינדער, ״דא איז נישט ענקער פלאץ״..! ״ענקער פלאץ איז נישט צווישן די גוים״..! און ענק קענען זיך נישט חבר׳ן מיט די גוים, און ענק קענען זיך נישט באקוועם מאכן צווישן די גוים.

און מיר דארפן דאך טאקע אלע שטענדיג גוט געדענקען, אז מיר האבן דאך נישט קיין שום רעכט זיך אויף צו שטעלן א אייגענ׳ע ״מדינה״, ווייל דער אייבערשטער האט דאך גוזר געווען אויף אונז אז מיר דארפן דאך אלע זיין צו שפרייט צווישן די פעלקער אין ״גלות״, און ממילא וועגן דעם טארן מיר ח״ו נישט אויף שטעלן א אייגענ׳ע ״מאכט״ און זיך אליין אויס לייזן פון אונזערע גלות׳ן, ווייל נאר דער ״הייליגער באשעפער אליין״ וועט זיין דער איינציגסט׳ער גרויסער: ״גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל״ וואס וועט אונז אויס לייזן פון דעם שוער׳ן ביטער׳ן: ״גָּלוּת אֱדוֹם״ ווען די צייט וועט קומען.

און מיר דארפן דאך טאקע אלע אויך שטענדיג גוט געדענקען, אז מיר דארפן דאך נאך אלע איין טאג ארויך גיין קיין: ״אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל״ און צו זעהן דעם: ״וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו״, און נאר אויב מיר וועלן אלע בלייבן: ״מְפַזֵּר וּמְפָרֵד בֵּין הָעַמִּים״, וועלן מיר שפעטער קענען זוכה

זיין צו זעהן מיט אונזערע אייגענ׳ע אויגן דעם גרויסן מעמד נשגב וואו עס וועט נתגלה ווערן: ״כְּבוֹד שָׁמַיִם בָּעוֹלָם״, און עס וועט זיין: ״וְהָיְתָה לַיהוה הַמְּלוּכָה״.

און אזוי ווי דער הייליגער משך חכמה האט געזאגט, אזוי איז טאקע געשעהן, ווייל ווען די יודן אין איירופע האבן זיך שוין אָן געהויבן איין צו רעדן אז ״בערלין״ איז ״ירושלים״ עיר הקודש, און ווען די יודן אין איירופע האבן זיך שוין אָן געהויבן באקוועם צו מאכן אין די דייטש׳ע פאזיציע׳ס, האט זיי דעמאלט׳ס דער אייבערשטער געשיקט גאר גאר א גרויסער ״שטורעם ווינט״ אין די צורה פון די נאציסטיש׳ע חיה וואס האט ליידער אוועק געריסן: ״מְסָלְתָּהּ וּמְשַׁמְּנָהּ״ פון כלל ישראל, און צענדליגע טויזנט׳ער מליונ׳ע הייליגע צדיקים וצדקניות זענען נעבעך אויס געהארגע׳ט געווארן דורך די רשעים ימח שמם וזכרם, השם ינקום דמם.

ווייל ניין ר׳ יוד, א יודיש קינד טאר זיך דאך נישט באקוועם מאכן אין גלות, און א יודיש קינד האט דאך נישט קיין שום רעכט זיך צו רייצן מיט א גוי, נאר א יודיש קינד מוז לעבן א באשיידענ׳ע יודישע לעבן און אויס וואַרטן ביז דער אייבערשטער וועט שוין צוזאם נעמען זיין: ״שֵׂה פְּזוּרָה נִדָּחָה מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ״.

אבער אויב א יודיש קינד פראבירט זיך ח״ו אליין אויס צו לייזן פון גלות, און ער מיינט שוין נעבעך אז ער קען שוין געוועלטיג׳ן אויף די אומות העולם, דעמאלט׳ס איז ער דאך ליידער כופר אין די: ״אֱמוּנָה״ אז דער אייבערשטער איז דער איינציגסט׳ער וואס וועט זיין דער גרויסער: ״גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל״ ווען די צייט וועט קומען, און אזוי אויך איז ער דאך דעמאלט׳ס

אויך כופר אין די "שלוש שבועות" וואס דער אייבערשטער האט באשוואירן די יודישע קינדער בשעת ווען ער האט זיי פארשיקט אין גלות.

און דער ענין דא איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם פסוק פון: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו" וגו', ווייל די ראשי תיבות פון די ווערטער: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "נָדָב אֱמוּנָה" – יעקב אבינו האט אונז דא מנדב געווען אביסעל'ע: "אֱמוּנָה", און יעקב אבינו האט אונז דא אויס געלערנט מיט דעם וואס ער האט דא געשיקט מתנות פאר זיין ברודער עשיו [כדי איהם צו ווייזן: שָׁאֲנִי "שָׁלֵם" עִמָּךְ, אזוי ווי רש"י הק' זאגט דאך אונז שוין טאקע], אז מען טאר נישט זיין א: "מִתְגָּרֶה בְּאֱמוּת", נאר מען דארף לעבן: "בְּשָׁלוֹם וּבְשַׁלְוָה" מיט די: "מַמְלֶכֶת אֱדוֹם".

און מיר דארפן דאך שטענדיג זיין א: "אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם", און מיר דארפן דאך שטענדיג גלייבן: "בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה" אז דער הייליגער באשעפער איז דאך דער איינציגסט'ער וואס וועט אונז קומען אויס לייזן פון דעם שוער'ן ביטער'ן: "גְּלוּת אֱדוֹם בְּעֵת שְׁיַעֲלֶה רָצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ".

און די ראשי תיבות פון די ווערטער: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "כֹּחַ אֱמוּנָה בַּיהוֹ-ה", ווייל יא ר' יוד, די הייליגע ספרים הק' זאגן דאך אונז שוין בפירוש, אז יעקב אבינו וואלט דאך אין אמת'ן געקענט מיט זיין גרויסן: "כֹּחַ הַקְּדוּשָׁה" אויס הארגע'נען עשיו הרשע צוזאמען מיט זיינע אלע פיר הונדערט גענעראלן צוזאמען מיט אלע זיינע סאלדאטן וואס ער האט נאר פארמאגט.

[און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם פסוק פון: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו" וגו', ווייל די ראשי תיבות פון די ווערטער: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "אֵלִים עז" – שטארקייט און אראפ האקן דעם עשיו הרשע צוזאמען מיט זיינע אלע פיר הונדערט געזעראלן צוזאמען מיט אלע זיינע סאלדאטן וואס ער האט נאר פארמאגט, ווייל יא ר' יוד, יעקב אבינו האט דאך אין אמת'ן געקענט אויס הארגע'נען עשיו הרשע צוזאמען מיט זיינע אלע פיר הונדערט געזעראלן צוזאמען מיט אלע זיינע סאלדאטן וואס ער האט נאר פארמאגט.. דורך זיין גרויסע: "כֹּחַ הַקְּדוּשָׁה" וואס ער האט פארמאגט].

נאר יעקב אבינו האט אונז דא געוואלט ווייזן די שטארקייט פון האבן: "אֱמוּנָה בַּיהו-ה" און "נישט" מוריד זיין באומות ביז משיח וועט קומען.. "אפילו אויב מען קען בעצם יא".

און ממילא: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו" – און ממילא יעקב אבינו האט דא געשיקט מתנות פאר זיין ברודער עשיו הרשע וואס איז דאך געווען די "פרעזידענט" פון: "מַמְלֶכֶת אֱדוֹם", און ער האט איהם דא געשיקט זאגן אז: "וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ" – און ער האט איהם דא געשיקט זאגן אז ער וויל "שלום" מאכן מיט איהם, און איך וויל נישט ח"ו מוריד זיין אין: "מַמְלֶכֶת אֱדוֹם" פאר די צייט.

ווייל איך לעב דאך מיט: "אֱמוּנָה בַּיהו-ה", און איך גלייב דאך: "בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה" אז דער "אייבערשטער" איז דאך דער איינציגסט'ער וואס וועט אונז קומען אויס לייזן פון אונזער פינסטער'ן: "גְּלוּת אֱדוֹם בְּעֵת שֶׁיַּעֲלֶה רָצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ", און איך גלייב דאך: "בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה" אז דער

״אייבערשטער״ איז דאך דער איינציגסט׳ער וואס וועט זיין דער גרויסער: ״גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל״ וואס וועט אונז קומען אויס לייזן פון דעם שוער׳ן ביטער׳ן: ״גְּלוּת אֱדוֹם״ ווען די צייט וועט קומען, און ערשט דעמאלט׳ס וועט זיין: ״וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיהוה-ה הַמְּלוּכָה״.

ווייל מען טאר דאך נישט זיין א: ״מִתְגָּרֶה בְּאֻמּוֹת״, נאר מען דארף לעבן: ״בְּשָׁלוֹם וּבְשַׁלְוָה״ מיט די: ״מַמְלֶכֶת אֱדוֹם״, און מיר דארפן דאך שטענדיג זיין א: ״אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם״, און מיר דארפן דאך שטענדיג גלייבן: ״בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה״ אז דער הייליגער באשעפער איז דאך דער איינציגסט׳ער וואס וועט אונז קומען אויס לייזן פון דעם שוער׳ן ביטער׳ן: ״גְּלוּת אֱדוֹם בְּעֵת שֶׁיַּעֲלֶה רָצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ״.

און יא ר׳ יוד, וויסן זאלסטו, אז די הייליגע מאמר פון דעם הייליגן תנא הלל הזקן פון זיין א: ״אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם״ איז לאו דוקא געזאגט געווארן צווישן א ״יוד״ און א ״יוד״, נאר עס איז אויך געזאגט געווארן צווישן א ״יוד״ און א ״גוי״, ווייל א יודיש קינד דארף דאך ״שטענדיג״ זיין א: ״אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם״, נישט קיין חילוק וואו ער געפונט זיך, צו זאל ער זיין צווישן יודן, צו זאל ער זיין צווישן גוים, ווייל אלעמאל דארף ער דאך שטענדיג זיין א: ״אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם״ און אנטלויפן פון מחלוקת.

און א יודיש קינד האט דאך א חיוב צו לעבן: ״בְּשָׁלוֹם וּבְשַׁלְוָה״ מיט זיינע גוי׳שע שכנים, ווייל מיר דארפן דאך אלע וויסן, אז ביז דערווייל זענען מיר דאך נאך אלע ליידער אונטערטעניג׳ט אונטער דעם שוער׳ן יאך פון: ״מַמְלֶכֶת אֱדוֹם״.

און מיר דארפן דאך אלע שטענדיג גלייבן: "בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה" אז דער הייליגער באשעפער וועט זיין דער איינציגסט'ער גרויסער: "גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל" וואס וועט אונז קומען אויס לייזן פון דעם שווער'ן ביטער'ן גלות: "בְּאַחֲרִית הַיָּמִים", און מיר דארפן נאר אלע אויס ווארטן מיט געדולד: "עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה" – און מיר דארפן נאר אלע אויס ווארטן מיט געדולד ביז עס וועט שוין מקיום ווערן דעם פסוק פון: "וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיהוה-ה הַמְּלוּכָה".

אבער מיר טארן זיך ח"ו נישט אליין אויס לייזן פון אונזערע גלות'ן און זיך אויף שטעלן א אייגענ'ע "מאכט", ווייל אזא זאך איז דאך א שרעקליכ'ע מרידה במלכות שמים רח"ל, אזוי ווי עס איז דאך שוין טאקע קלאר מבואר אין דעם ספר הק' ויואל משה פון דעם הייליגן סאטמאר'ע רב זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

און דער ענין וואס מיר האבן דא יעצט געשמועס'ט איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין די ווערטער פון: "וְכָל מְנַאֲצַי לֹא יִרְאוּהָ" וואס עס שטייט אין פרשת שלח (קפיטל י"ד פסוק כ"ג) וואס מיר האבן פריער דערמאנט, ווייל די ראשי תיבות פון די ווערטער: "וְכָל מְנַאֲצַי לֹא יִרְאוּהָ" – איז דאך טאקע אויך ראשי תיבות: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו", כדי אונז מרמז צו זיין מיט דעם, אז די סיבה פארוואס יעקב אבינו האט געשיקט "מלאכים" צו זיין ברודער עשיו איז געווען, כדי "שלום" צו מאכן מיט איהם, און נישט כדי צו געפעלן פאר איהם, נאר כדי "שלום" צו מאכן מיט איהם, און עס האט אפשר "אויס געזעהן" פון אויבן אויף אז יעקב אבינו וויל דעמאלט'ס געפונען: "חֵן" אין די אויגן פון עשיו הרשע, ווייל עס שטייט דאך שוין

למעשה בפירוש אין פסוק אין די וואכעדיגע פרשה (קפיטל ל״ב פסוק ו׳), אז: ״וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ״ – אז יעקב אבינו האט דא געשיקט זאגן פאר עשיו הרשע אז ער וויל טרעפן: ״חֵן״ אין זיינע אויגן.

אבער טאקע וועגן דעם דארף מען טאקע מדגיש זיין דעם וואס: ״לְהַגִּיד״, און מען דארף אפ לערנען פשט אין דעם פסוק פון: ״וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי״ וגו׳ אזוי, אז: וָאֶשְׁלְחָה ״לְהַגִּיד״ לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ – אז יעקב אבינו האט נאר געשיקט ״זאגן״ פאר עשיו הרשע אז ער וויל געפונען: ״חֵן״ אין זיינע אויגן, אבער אין אמת׳ן.. איז ער ניט אמאל געווען אינטערעסירט צו געפעלן פאר דעם רשע עשיו הרשע.

אבער סוף כל סוף האט ער דאך געמוזט טרעפן א וועג ווי אזוי עשיו הרשע זאל איהם נישט מקנא זיין אויף זיין גרויסן ״פארמעגן״ וואס ער האט זיך קונה געווען אין פדן ארם, און סוף כל סוף האט ער דאך געמוזט טרעפן א וועג ווי אזוי עשיו הרשע זאל איהם נישט מקנא זיין אויף די ״ברכות״ וואס יצחק אבינו האט איהם געבענטש׳ט.

און ממילא וועגן דעם האט ער איהם דא געשיקט זאגן, אז דו זאלסט וויסן מיין ברודער עשיו, אז: עִם לָבָן ״גַּרְתִּי״ – אז איך בין געבליבן א פרעמד׳ער מענטש וואס האט זיך ארום געדרייט אין פרעמד׳ע לענדער, און איך בין בכלל נישט געווארן א גרויסער ״גביר״ אזוי ווי די טאטע יצחק האט מיר צו געזאגט אז: ״הֱוֵה גְּבִיר לְאַחֶיךָ״.

און ממילא וועגן דעם זאג איך דיר יעצט מיין ברודער עשיו קלאר, אז: ״אֵינְךָ כְּדַאי לִשְׁנֹא אוֹתִי עַל בְּרָכוֹת אָבִיךָ שֶׁבָּרְכַנִי הֱוֵה גְּבִיר לְאַחֶיךָ״ – אז עס

איז דיר נישט כדאי מיר מקנא צו זיין, ווייל: "שֶׁהֲרֵי לֹא נִתְקַיְּמָה בִּי" – ווייל די ברכות וואס די טאטע יצחק האט מיר געבענטש׳ט איז דאך סיי ווי סיי נישט מקיום געווארן ביי מיר.

און דאס איז דאך ממש די ענין פון: "שֶׁלֹּא יִתְגָּרֶה בְּאֻמּוֹת", ווייל ניין ר׳ יוד, על פי הלכה טארן מיר זיך דאך נישט אויף בויען היינטיגע צייטן שיינע גרויסע פאלאצן אויס געצירט פון די שענסט׳ע און בעסטע שטאף.

ווייל דאס שטעכט דאך אויס די אויגן פון די "אומות העולם", און דאס מאכט דאך אז די גוים זאלן אונז מקנא זיין, און דאס מאכט דאך אז עס זאל הערש׳ן א שטארקע: "שִׂנְאָה" צווישן די יודישע קינדער מיט די אומות העולם, און מיר טארן דאך דאס נישט גורם זיין ח"ו.

נאר מיר דארפן שטענדיג פראבירן צו ווייזן פאר די אומות העולם דאס וואס אונזער הייליגע זיידע יעקב אבינו האט דא געווייזן פאר זיין ברודער עשיו הרשע, און דאס איז דאך, אז: "שֶׁאֲנִי שָׁלֵם עִמָּךְ" – אז איך בין: "בְּשָׁלוֹם" מיט דיר, און: "וּמְבַקֵּשׁ אַהֲבָתְךָ" – און איך זוך נאר דיין "ליבשאפט" – און איך זוך נאר אז "דו" זאלסט "מיר" ליב האבן, אבער איך זיך נישט ח"ו אז "איך" זאל "דיר" ליב האבן.

ווייל א יודיש קינד טאר דאך נישט ליב האבן א גוי, און א יודיש קינד טאר דאך נישט ליב האבן די טמא׳נע הנהגות פון א גוי, נאר פארקערט, א יודיש קינד דארף לעבן אפ געזונדער׳ט פון דעם גוי, און א יודיש קינד דארף דאך שטענדיג לעבן מיט דעם: "וָאַבְדִּל אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לִהְיוֹת לִי", און א יודיש קינד טאר זיך דאך נישט פאר אייניג׳ן צוזאמען מיטן גוי.

און וועז דער גוי וויל דיר אריין כאפן אין זיין נעץ אריין דורך די אלע טריפה׳נע כלים טמאים, דארפסטו דאך דעמאלט׳ס גלייך טוהן אזוי ווי דיין הייליגע זיידע יעקב אבינו האט געטוהן מיט זיין ברודער עשיו הרשע, און דו דארפס׳ט דאך דעמאלט׳ס גלייך זאגן פאר דעם גוי טמא, אז: ״יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי״ – גיי.. גיי אוועק פון דא, און טראג אפ פון מיר.

ווייל: ״לִפְנֵי״ עַבְדּוֹ – ווייל די אלע כלים טמאים זענען דאך נאר איין שטיק ״חיצוניות״, און: ״לִפְנֵי״ עַבְדּוֹ – און די אלע כלים טמאים זענען דאך נאר: ״לְפָנִים״ – און די אלע כלים טמאים זענען דאך נאר געשמאק פון אויבן אויף, און ״דו״ ביזט דאך דער אייניקל פון ״עשיו הרשע״ וואס זיין מהות איז דאך געווען: ״כָּל כֵּלּוֹ כְּאֲדֶרֶת שֵׂעָר״ – און ״דו״ ביזט דאך דער אייניקל פון עשיו הרשע וואס זיין מהות איז דאך געווען איין שטיק ״חיצוניות״, און ממילא וואס ווילסטו פון ״מיר״..?!

איך בין דאך א אייניקל פון ״יעקב אבינו״ וואס איז דאך געווען איין שטיק ״פנימיות״, אזוי ווי עס שטייט דאך שוין טאקע בפירוש אין פסוק אין פרשת תולדות (קפיטל כ״ה פסוק כ״ז), אז: וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם ״יֹשֵׁב אֹהָלִים״ – אז יעקב אבינו איז דאך געווען א: ״אִישׁ פְּנִימִי״, און יעקב אבינו איז דאך שטענדיג געווען פארנומען מיט דער הייליגער ״תורה״ הק׳ וואס איז דאך איין שטיק ״פנימיות״, און יא ר׳ יוד, דאס איז דאך געווען די ״מהות״ פון אונזער הייליגער זיידע יעקב אבינו, איין שטיק ״פנימיות״.

אבער משא״כ ״עשיו הרשע״ איז דאך געבוירן געווארן: ״כֵּלּוֹ כְּאֲדֶרֶת שֵׂעָר״, און יא ר׳ יוד, דאס איז געווען די גאנצע ״עשיו הרשע״, די גאנצע עשיו איז נישט געווען מער ווי ״איין גרויסע האריג׳ע מאנטל״ – די גאנצע עשיו איז

נישט געווען מער ווי איין שטיק "חיצוניות", און יא ר' יוד, עשיו הרשע איז דאך געווען א: "אִישׁ שָׂדֶה" – עשיו הרשע איז דאך געווען א מענטש פון אינדרויסן, און עשיו הרשע איז דאך געווען א: "אִישׁ חִיצוֹנִי", און ממילא וואס ווילסטו פון "מיר" הער גוי..?!

גיי צו די "בני עשיו" און פארקויף "זיי" דיינע אלע "חיצוניות'דיגע" שטותים והבלים..?! און ממילא: "לִפְנֵי" עַבְדּוֹ – און ממילא פארוואס ברענגסטו "חיצוניות'דיגע" זאכן פאר א: "עוֹבֵד יהו-ה" אזוי ווי מיר..?! טראג דאס צו די בני עשיו, און לייג פָּאר פאר "זיי" דיינע אלע חיצוניות'דיגע שטותים והבלים.

אבער "איך"..?! איך בין דאך אפילו נישט אינטערעסירט זיך אויף צו האלטן צוזאמען מיט דיר אויף איין פלאץ..?! און ממילא טראג אפ פון דא הער גוי..! און.. ניין, איך גיי נישט בשום אין אופן אין דיינע שלעכטע וועגן, נאר דו ווייסט ווי אזוי איך וועל זיך פירן..?!

איך וועל דיר זאגן ווי אזוי איך וועל זיך פירן, דו זאלסט וויסן הער גוי, אז: "וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי" – אז איך וועל זיך פירן שְׂטַאט און ערליך ווי אזוי עס דארף צו זיין, [און די וואָרט: "לְאִטִּי" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "לַיְיָ" – געטריי פארן הייליגן: "בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים"], און איך וועל זיך פירן: "לְאִטִּי" – און איך וועל זיך פירן שְׂטַאט "בזהירות" אין אלע מיינע מעשים וואס איך טוה נאר, און איך וועל "נזהר" זיין אין אלע מיינע מעשים וואס איך טוה נאר, און איך וועל האבן "סבלנות" אויס צו האלטן די אלע שווערע נסיונות וואס קומען מיט צוזאמען מיט אונזער שווער'ן דור.

און: "לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה" – און אין אונזערע הייליגע שלוש רגלים וועל איך זיין פארנומען מיט מיין הייליגע: "עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ", און: "וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים" – און איך וועל אויך מחנך זיין מיינע קינדער אויף דעם הייליגן וועג פון וויסן וואס א הייליגער "יום טוב" איז, כדי אז מיינע קינדער זאלן אויך קענען שפירן וואס דאס מיינט א טעם אין א הייליגער "יום טוב", און מיינע קינדער וועלן אויך מחנך זיין זייערע קינדער אויף דעם הייליגן וועג.

און איך וועל אויס ווארטן ביז: "עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה" – און איך וועל אויס ווארטן ביז עס וועט שוין מקיום ווערן דעם פסוק פון: "וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו", און איך וועל אויס ווארטן ביז עס וועט שוין מקיום ווערן דעם פסוק פון: "וְהָיְתָה לַיהוה-ה הַמְּלוּכָה".

און דעמאלט'ס וועט דאך מיר שוין זיין גאר גאר גוט, ווייל דעמאלט'ס וועט דאך שוין אינגאנצן בטל ווערן אלע טמא'נע קליפות וואס האבן מיר פראבירט אריין צו כאפן אין זייער נעץ דורך אויס די אלע שווערע גלות יארן.

אבער על כל פנים.. לאמיר צוריק גיין צו דאס וואס מיר האבן פריער געשמועס'ט, ווייל מיר האבן דאך פריער געהאט געשמועס'ט, אז מיר דארפן דאך אלע זעהן צו לעבן: "בְּשָׁלוֹם" מיט די גוים, און מיר טארן זיך דאך נישט רייצן ח"ו מיט די גוים, נאר מיר דארפן זיי ווייזן אז מיר זענען: "בְּשָׁלוֹם" מיט זיי, און מיר דארפן זיי "נושא פנים" זיין פון אויבן אויף.

און עס איז דאך שוין טאקע אויך באקאנט פאר א יעדעם איינעם, אז חז"ל (ברכות דף: נ"ח ע"א) האבן דאך שוין אפילו מתקן געווען א "ברכה" פון:

״שֶׁחָלַק מִכְּבוֹדוֹ לְבָשָׂר וָדָם״ וואס מען דארף זאגן בשעת ווען מען זעהט א גרויסער קעניג, ווייל יא ר׳ יוד, מען דארף זיי ווייזן פון אינדרויסן כאילו מען וויל זיי געפעלן, איי פארוואס..? ! די תירוץ אויף דעם איז, כדי אז מען זאל טאקע מצליח זיין צו לעבן: ״בְּשָׁלוֹם״ מיט זיי.

אבער פון אינעווייניג דארף מען דאך אבער וויסן זייער קלאר, אז א ״יוד״ מיט א ״גוי״ זענען דאך בעצם: ״כִּרְחֹק מִזְרָח מִמַּעֲרָב״, און א יודיש קינד איז דאך אינגאנצן א אנדערע סארט באשעפעניש ווי דער פראסט׳ער גוי.

ווייל א יודיש קינד איז דאך א: ״חֵלֶק אֱלֹקַי מִמַּעַל״, און א יודיש קינד איז דאך א קינד פון דעם אייבערשטן, און מיר זענען דאך אלע צוזאמען געשטאנען ביי דעם הייליגן בארג סיני: ״כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד״ און מקבל געווען דער הייליגער תורה הק׳ פון דעם הייליגן באשעפער אליין, און ממילא ווי אזוי קען אפילו א יודיש קינד טראכטן פון זיך פאר אייניג׳ן מיט א נידריג׳ער גוי..? !

אבער מען דארף זיי על כל פנים וויזן פון אינדרויסן כאילו מען וויל זיי געפעלן, כדי אז דער גוי זאל נישט ח״ו ווערן באליידיגט און ארויף ברענגען א: ״שִׂנְאָה״ אויף דעם יודיש׳ן פאלק ח״ו, און ממילא וועגן דעם מוזן מיר דאך אביסעל׳ע ארויף ברענגען א מינימאל׳ע שעצונג פון אונז צו די אומות העולם, ווייל נאר אזוי וועלן מיר קענען לעבן: ״בְּשָׁלוֹם״ מיט זיי.

און דאס איז א: ״צַדִּיק״, און אזוי פירט זיך אויף א אמת׳ע: ״צַדִּיק״, ווייל א אמת׳ע: ״צַדִּיק״ ווייסט דאך שטענדיג זייער גוט ביי זיך אין הארץ אז מען מוז לעבן: ״בְּשָׁלוֹם״ מיט די גוי׳שע שכנים, ווייל וואס קען מען טוהן..? !

מיר זענען דאך נאך אלע פארט אין דעם שוועריקן ביטערן: "גָּלוּת אֱדוֹם" אונטערטעניג׳ט אונטערן גוי.

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם פסוק פון: "וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ", ווייל די סופי תיבות פון די ווערטער: "וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: צ׳, ווייל יא ר׳ יוד, אזוי פירט זיך אויף א אמת׳ע: "צַדִּיק", און אזוי פירט זיך אויף א אמת׳ע ערליכע יוד.

א אמת׳ע: "צַדִּיק" טוט די פעולה פון: וָאֶשְׁלְחָה "לְהַגִּיד" לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ – א אמת׳ע: "צַדִּיק" שיקט נאר "זאגן" פארן גוי אז ער וויל איהם געפעלן, אבער אין אמת׳ן.. הייבט זיך דאך דאס ניט אמאל אָן, נאר מען מוז דאך אזוי "זאגן" על כל פנים, ווייל דאס איז דאך די איינציגסט׳ע וועג ווי אזוי דער גוי וועט נישט ווערן אויף געערגט אויף אונז, און ממילא: "וָאֶשְׁלְחָה" – און ממילא דו ווייסט וואס א ערליכע יוד שיקט זאגן פאר דעם גוי..?!

די תירוץ אויף דעם איז, אז א ערליכע יוד שיקט זאגן פארן גוי די ווערטער פון: "לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ", און וואס ליגט טאקע באהאלטן אין די ווערטער פון: "לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ"..?!

אין די ווערטער פון: "לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ" ליגט דאך באהאלטן גאר גאר גרויסע סודות התורה, ווייל די ווערטער: "לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ" – איז דאך טאקע אויך סופי תיבות: "כְּאֲדֹנִי" – איך מאך אז עס זאל אויס זעהן "כאילו" דו ביזט טאקע מיין גרויסער הַאר.

אבער אין אמת׳ן.. וועל איך אויס ווארטן: ״עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה״ – אבער אין אמת׳ן.. וועל איך אויס ווארטן ביז איך וועל אָן קומען צו מיין אמת׳ע הַאר צום ״הייליגן באשעפער״ אין די פלאץ וואס הייסט: ״שֵׂעִיר״, און דארטן וועט דאך שוין פָּאר קומען דעם גרויסן מעמד פון: ״וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו״, און דעמאלט׳ס וועט דאך שוין זיין: ״וְהָיְתָה לַיהוה-ה הַמְּלוּכָה״, און דעמאלט׳ס וועט דאך שוין זיין: ״שֵׁם שָׁלֵם וְכִסֵּא שָׁלֵם״.

און מיר וועלן שוין דעמאלט׳ס ענדליך קענען זוכה זיין צו זעהן אונזער ״נקמה״ אין די ״אומות העולם״ וואס האבן געשניטן שטיקער פון כלל ישראל דורך אויס אונזערע אלע פינסטער׳ע גלות יארן וואס מיר זענען געווען משועבד צו דעם: ״מַלְכוּת הָרִשְׁעָה״.

און עס וועט דאך שוין דעמאלט׳ס איינמאל פאר אלעמאל מקיום ווערן דעם פסוק וואס דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום זאגט דאך אונז שוין אין זיין הייליגן ספר תהלים (קפיטל ע״ט פסוק י׳), אז: ״יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ״.

און מיר וועלן דאך שוין דעמאלט׳ס ענדליך קענען זוכה זיין מקבל צו זיין דעם: ״עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם״ מיט א אמת׳ע: ״אַהֲבָה״, און מיר וועלן דאך שוין דעמאלט׳ס אויך קענען זוכה זיין מקבל פנים צו זיין די אלע הייליגע צדיקים און קדושי עליון פון די פריער׳דיגע דורות: ״שֶׁהָלְכוּ לְעוֹלָמָם עִם שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה״:

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו וגו׳: לכאורה איז דאך זייער שווער צו פארשטיין דא א געוויסע נקודה, ווייל ווי אזוי קען טאקע זיין אז יעקב אבינו האט טאקע מצליח געווען איבער צו בעטן זיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע וואס האט געשוימט פאר כעס איהם צו הארגע׳נען אויף דעם וואס ער האט איהם צו גענומען זיינע ברכות פון דעם גרויסן הייליגן צדיק ״יצחק אבינו״..?! ווי אזוי האט יעקב אבינו מצליח געווען איבער צו בעטן זיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע..?! ווי אזוי קען זיין אזא זאך..?!

און די אמת איז דאך, אז עס איז טאקע דא א דעה וואס האלט אז יעקב אבינו האט טאקע נישט מצליח געווען איבער צו בעטן זיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע מיט די מתנה וואס ער האט איהם דא געשיקט.

אבער מצד שני איז דאך אבער אויך דא א דעה וואס האלט אז: ״בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נָשְׁקוֹ בְּכָל לִבּוֹ״ – אבער מצד שני איז דאך אבער אויך דא א דעה וואס האלט אז עשיו האט טאקע באמת ״געקוש׳ט״ זיין ברודער יעקב בשעת וועז ער האט איהם דא באגעגנע׳ט.

און רש״י הק׳ ברענגט דאך אונז שוין טאקע אויך אראפ אין די וואכעדיגע פרשה די באקאנט׳ע מאמר פון דעם הייליגן תנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי, אז: ״אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי״ – אז רבי שמעון בן יוחאי האט אמאל געזאגט, אז דו ביזט געוועכט טאקע אז מיר ווייסן דאך שוין טאקע

אלע זייער גוט אז: "הֲלָכָה הִיא בְּיָדוּעַ שֶׁעָשָׂו שׂוֹנֵא לְיַעֲקֹב", אבער אפילו הכי איז אבער נאך אלץ: "נִכְמְרוּ רַחֲמָיו בְּאוֹתָהּ שָׁעָה וְנָשְׁקוֹ בְּכָל לִבּוֹ" – אבער אפילו הכי האט אבער עשיו נאך אלץ באקומען א רחמנות געפיל אויף זיין ברודער יעקב בשעת וועז ער האט איהם דא באגעגנ׳ט, און ער האט איהם טאקע דא באמת געקוש׳ט מיטן גאנצן הארץ.

דארף מען דאך אבער לכאורה פארשטיין, אז ווי אזוי האט טאקע יעקב אבינו מצליח געווען איבער צו בעטן זיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע וואס האט געשוימט פאר כעס איהם צו הארגע׳נען אויף דעם וואס ער האט איהם צו גענומען זיינע ברכות פון דעם גרויסן הייליגן צדיק "יצחק אבינו"..?! ווי אזוי האט ער דאס געמאכט..?!

נאר די תירוץ אויף דעם איז, אז די וועג ווי אזוי יעקב אבינו האט מצליח געווען איבער צו בעטן זיין ברודער עשיו הרשע איז געווען, דורך דעם וואס ער האט נישט פארלוירן זיין הייליגע: "מִדַּת הַשְׁמָחָה" טראץ דעם וואס ער האט געוואוסט אז זיין ברודער עשיו וויל איהם דא יעצט הארגע׳נען.

און די אמת איז דאך, אז יעקב אבינו וואלט דאך אין אמת׳ן געקענט האבן גרויס טענות אויף זיין מאמע "רבקה אמינו", ווייל יעקב אבינו וואלט דאך דא רואיגערהייט געקענט זאגן פאר זיין מאמע רבקה אמינו, אז דו האסט דאך מיר געהייסן צו גאנבע׳נען די ברכות פון מיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע, און פון דעם איז דאך יעצט ארויס געקומען א געפערליכ׳ע: "שִׂנְאָה" פון מיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע אויף מיר, און מיין לעבן איז דאך יעצט אין א געפערליכ׳ע סכנה פון מיין מערדערליכ׳ע

ברודער עשיו הרשע, און וועט האט דאס אלעס גורם געווען..?! מיין מאמע "רבקה אמינו".

אבער אפילו הכי האט אבער יעקב אבינו נאך אלץ נישט געהאט קיין שום טענות אויף זיין מאמע רבקה אמינו, נאר ער האט גע׳גלייבט: "בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה" אז דער הייליגער: "מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין" האט אזוי צו געפירט, און ער איז ווייטער אָן געגאנגען מיט זיין הייליגע עבודת הבורא מיט א: "שִׂמְחָה" און מיט א פרייליכ׳קייט, און ער איז נישט געווארן צובראכן און צו שאסן פון דעם אז זיין לעבן געפונט זיך יעצט אין א גרויסע סכנה.

נאר ער האט נאך געטוהן דאס וואס זיינע הייליגע אבות הק׳ אברהם און יצחק האבן געטוהן בשעת וועו זיי זענען געווען אין א צרה, און ער האט זיך דא גלייך געגומען מתפלל זיין צום אייבערשטן, אז: "הַצִּילֵנִי נָא" — אז דער אייבערשטער זאל איהם ראטעווען פון די הענט פון דעם רשע עשיו הרשע, און מיט א ריינע: "אֱמוּנָה" אין דעם הייליגן: "בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים" איז ער ווייטער אָן געגאנגען מיט זיין הייליגע עבודת הבורא מיט א: "שִׂמְחָה" און מיט א פרייליכ׳קייט, און מיט די גרויסע כח פון: "שִׂמְחָה" האט ער מצליח געווען איבער צו בעטן זיין כעס׳יגע ברודער עשיו הרשע וואס האט געשוימט פאר כעס איהם צו הארגע׳נען.

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם פסוק פון: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו" וגו׳, ווייל די וואָרט: "וַיִּשְׁלַח" — איז דאך טאקע אויך גימטריא: "שִׂמְחָה" [מיטן כולל], ווייל יא ר׳ יוד, מיט די הייליגע: "מִדַּת הַשִּׂמְחָה" האט יעקב אבינו מצליח געווען איבער צו בעטן זיין כעס׳יגע

ברודער עשיו הרשע וואס האט געשוימט פאר כעס איהם צו הארגע׳נען, און דורך די הייליגע: "מִדַּת הַשִּׂמְחָה" האט יעקב אבינו מצליח געווען צו שיקן: "מַלְאָכִים מַמָּשׁ" – און דורך די הייליגע: "מִדַּת הַשִּׂמְחָה" האט יעקב אבינו מצליח געווען צו שיקן אמת׳ע מלאכים צו אזא גרויסע אדם רשע.

און דורך די הייליגע: "מִדַּת הַשִּׂמְחָה" האט יעקב אבינו מצליח געווען צו שיקן: "מַלְאָכִים מַמָּשׁ" – און דורך די הייליגע: "מִדַּת הַשִּׂמְחָה" האט יעקב אבינו מצליח געווען צו שיקן אמת׳ע מלאכים צו אזא גרויסע אדם רשע טראץ דעם וואס ער האט געזאגט אז: "וָאֶשְׂלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ" – טראץ דעם וואס עס האט אויס געזעהן פון אויבן אויף אז יעקב אבינו האט זיך דא געוואלט אביסעל׳ע מחבר זיין צו דעם רשע עשיו הרשע.

ווייל: "כִּי בְשִׂמְחָה תֵּצֵאוּ" – ווייל דורך: "שִׂמְחָה" קען א מענטש זוכה זיין ארויס צו גיין פון אלע סארטן: "צָרוֹת יָגוֹן וַאֲנָחוֹת" וואס עס איז נאר פארהאן אויף דער וועלט.

און אויב ווילסטו זוכה זיין צו א: "יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם בְּקָרוֹב מַמָּשׁ", דעמאלט׳ס איז דאס נאר דורך די הייליגע מדה פון אָן גיין מיט א: "שִׂמְחָה" און מיט א פרייליכ׳קייט צו דינען דעם הייליגן באשעפער.

און טאקע וועגן דעם שטייט דאך שוין טאקע אין חז"ל (שבת דף: ל׳ ע"ב), אז: "אֵין הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה אֶלָּא מִתּוֹךְ שִׂמְחָה", ווייל וואס איז: "שִׂמְחָה"..?! און די תירוץ אויף דעם איז דאך, אז: "שִׂמְחָה" איז דאך בעצם טייטש: "אֱמוּנָה" – די ענין פון "פרייליכ׳קייט" און "צופרידן׳קייט" איז דאך בעצם טייטש אז א מענטש גלייבט טאקע באמת: "בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה" אז א יעדע זאך

וואס פאסירט נאר צו מיר איז טאקע אויס דרוק׳לעך נאר: ״לַהֲנָאָתִי וּלְטוֹבָתִי״, און ממילא וועגן דעם בין איך ״פריילעך״ און ״צופרידן״.

ווייל איך בין ״פריילעך״ און ״צופרידן״ מיט די געשמאקע הייליגע: ״הַשְׁגָּחָה עֶלְיוֹנָה״ וואס פירט מיר כסדר אויפן בעסט׳ן מהלך וואס עס איז נאר שייך אויף דער וועלט, און איך שפיר טאקע באמת גוט אז דער אייבערשטער איז זיך אזוי שיין מתחסד מיט מיר, און ממילא וועגן דעם בין איך שטענדיג ״פריילעך״, ווייל איך האב: ״אֱמוּנָה״ אז א יעדע זאך וואס פאסירט נאר צו מיר קומט דאך נאר פון דעם גרויסן: ״מֶלֶךְ טוֹב וּמֵטִיב״.

און: ״אֱמוּנָה״ איז דאך בעצם די ״יסוד״ פון א יודיש קינד, און אָן קיין: ״אֱמוּנָה״ איז דאך נישט שייך קיין: ״הַשְׁרָאַת הַשְׁכִינָה״.

און ממילא וועגן דעם זאגן אונז חז״ל אז: אֵין הַשְׁכִינָה שׁוֹרָה אֶלָּא מִתּוֹךְ ״שִׂמְחָה״, ווייל דאס מיינט דאך צו זאגן אין אנדערע ווערטער, אז: אֵין הַשְׁכִינָה שׁוֹרָה אֶלָּא מִתּוֹךְ ״אֱמוּנָה״ – אז די הייליגע שכינה הק׳ קען נישט רוען נאר אין אזא פלאץ וואו עס איז דא דעם ריינעם: ״אֱמוּנָה״ אין די הייליגע: ״הַשְׁגָּחַת הַבּוֹרֵא בְּכָל עֵת וָרֶגַע״.

און די ווארט: ״שִׂמְחָה״ – איז דאך טאקע אויך גימטריא: ״אֱמוּנָה״ במספר קטן [מיטן כולל], כדי אונז מרמז צו זיין, אז יא ר׳ יוד, אויב ביזטו א בשמחה׳דיגע יוד׳ל, דעמאלט׳ס איז א סימן אז דיין: ״אֱמוּנָה״ איז שטארק ביי דיר אין הארץ, ווייל אויב א יודיש קינד קען זיך ארום דרייען מיט א: ״צַהֲלוּת פָּנִים״ – מיט א אויף געלאכטענ׳ע פנים, און מיט א: ״פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת״ – און מיט א פריליכ׳ע פנים טראץ דעם וואס ער געפונט זיך אין

אזא שוועלט גלות וואו עס איז פארהאן אזוי פיל: "צָרוֹת" און: "יְסוּרִים" וואו מען דרייט זיך נאר, דעמאלט'ס איז א סימן אז דער יוד לעבט טאקע באמת מיט א ריינע: "אֱמוּנָה" אין די הייליגע: "הַשְׁגָּחָה עֶלְיוֹנָה".

און דאס איז דאך אויך א סימן אז דער יוד גלייבט טאקע באמת א יעדע רגע פון דעם טאג אז דא וואו איך גיפון זיך יעצט איז דאך טאקע די גרעסטע "הצלחה" פאר מיר, און.. והא ראי', ווייל דער הייליגער באשעפער האט דאך מיר דא יעצט אהער געשיקט, און ממילא וועגן דעם מוז דאך זיין אז דאס איז די גרעסטע "הצלחה" וואס עס איז נאר שייך פאר מיר.

און די מיטל'סטע אותיות פון די וואָרט: "שִׂמְחָה" – איז דאך: "מֹחַ", ווייל יא ר' יוד, מען קען דאך נאר צו קומען צו: "שִׂמְחָה" אויב מען "פארשטייט" טאקע באמת אז דער אייבערשטער פירט מיר טאקע באמת שטענדיג אויפן בעסט'ן וועג וואס עס איז נאר שייך פאר מיר.

ווייל אויב גלייבט מען טאקע באמת אין די הייליגע: "הַשְׁגָּחַת הַבּוֹרֵא בְּכָל עֵת וָרֶגַע", און מען "לעבט" מיט דעם, און מען "קאכט" זיך אין דעם, דעמאלט'ס קען מען טאקע צו קומען צו לעבן מיט א אמת'ע: "שִׂמְחָה", און מיט א אמת'ע "צופרידן'קייט", און מיט א אמת'ע: "גְּאֻלָּה פְּרָטִית".

און עס שטייט דאך שוין טאקע אויך בפירוש אין פסוק אין חבקוק הנביא (קפיטל ב' פסוק ד'), אז: וְצַדִּיק "בֶּאֱמוּנָתוֹ" יִחְיֶה – אז א: "צַדִּיק" לעבט דאך שטענדיג "אין" זיין: "אֱמוּנָה" אין דעם הייליגן: "בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים", און א: "צַדִּיק" קאכט זיך דאך שטענדיג אין זיין הייליגע: "אֱמוּנָה" אין די הייליגע: "הַשְׁגָּחַת הַבּוֹרֵא בְּכָל עֵת וָרֶגַע", און דורך דעם לעבט ער, ווייל יא

טייערע יודן, דורך דעם וואס א יודיש קינד קאכט זיך אויס אין די הייליגע: "אֱמוּנָה בְּהַשְׁגָּחַת הַבּוֹרֵא בְּכָל עֵת וָרֶגַע", קען ער דורך דעם זוכה זיין צו לעבן מיט א אמת'ע: "שִׂמְחָה", און מיט א אמת'ע "צופרידנ'קייט", און מיט א אמת'ע: "גְּאֻלָּה פְּרָטִית".

און דאס זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום אין זיין הייליגן ספר תהלים (קפיטל ק' פסוק ב'), אז מען קען דאך נאר צו קומען צו: "עִבְדוּ אֶת יהו-ה בְּשִׂמְחָה" וגו'.. וועז עס איז: "דְּעוּ כִּי יהו-ה הוּא אֱלֹקִים" – וועז מען האט: "אֱמוּנָה" אז אלעס איז פון דעם הייליגן באשעפער.

ווייל יא טייערע יודן, עטץ זאלט'ס וויסן אז: "שִׂמְחָה" גייט אויס דרוק'לעך "נאר" צוזאמען מיט: "אֱמוּנָה", ווייל אויב האט מען: "אֱמוּנָה", דעמאלט'ס לעבט מען דאך א רואיג'ע לעבן, און א פרייליכ'ע לעבן, און א בשמחה'דיגע לעבן, און א לעבעדיגע לעבן.

ווייל א בשמחה'דיגע יוד'ל ווייסט דאך שטענדיג ביי זיך אין הארץ, אז דא וואו איך געפון זיך יעצט איז דאך די גרעסטע "הצלחה" וואס עס איז נאר שייך פאר מיר, און.. והא ראי', ווייל דער הייליגער באשעפער האט דאך מיר דא יעצט אהער געשיקט, און ממילא וועגן דעם מוז דאך זיין אז דאס איז די גרעסטע "הצלחה" וואס עס איז נאר שייך פאר מיר.

און עס ווערט דאך שוין טאקע אויך געברענגט א מורא'דיגע וואַרט פון דעם הייליגן **נ**חל **נ**ובע **מ**קור **ח**כמה רבי נחמן ברסלב'ער זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, ווייל דער הייליגער רבי נחמן ברסלב'ער האט אמאל געזאגט, אז

איינער וואס לעבט מיט: "אֱמוּנָה" איז "א אויס געלייזט'ער מענטש", און דער הייליגער רבי נחמן ברסלב'ער האט דאך שוין דעמאלט'ס קלאר געשטעלט, אז יא טייערע יודן, איינער וואס לעבט מיט: "אֱמוּנָה" געפונט זיך נישט אין: "גָּלוּת", נאר ער געפונט זיך אין א פרייע פרייהייט.

ווייל איינער וואס לעבט מיט: "אֱמוּנָה" ווייסט דאך שוין זייער גוט ביי זיך אין הארץ אז דער הייליגער באשעפער איז דאך די איינציגסט'ע וואס פירט מיין לעבן, און ממילא וועגן דעם איז ער קיינמאל נישט אָן געצויגן און נערוועז.

און דו ווייסט פאראוואס ער איז קיינמאל נישט אָן געצויגן און נערוועז..?! ווייל ער לעבט דאך שטענדיג מיט: "אֱמוּנָה" אין דעם הייליגן באשעפער, און אויב לעבט מען שטענדיג מיט: "אֱמוּנָה" אין דעם הייליגן באשעפער, דעמאלט'ס איז מען דאך שטענדיג פריילעך און צופרידן, און מען קען דאך שוין דעמאלט'ס טאנצן און שפרונגען מיט א אמת'ע: "שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה", און די לעבן וועלט דאך שוין דעמאלט'ס אסאך אסאך גרינגער.

און וועז א מענטש נעמט טאקע באמת אריין ביי זיך אין קאפ דעם געדאנק, אז.. יא, אזוי איז עס טאקע, ווייל מיין יעצטיגע מצב וואו איך בין יעצט איז דאך טאקע די בעסטע מצב וואס עס איז נאר שייך פאר מיר, דעמאלט'ס איז ער דאך א רואיג'ע מענטש, און א אויס געלייזט'ע מענטש, און א פרייליכ'ע מענטש, ווייל ער ווייסט דאך שטענדיג, אז דער אייבערשטער איז דאך דער וואס פירט מיין לעבן אויפן שענסט'ן אופן און אויפן בעסט'ן אופן, און דא וואו איך בין יעצט איז דאך די בעסטע פלאץ וואס עס איז נאר שייך פאר

מיר צו זיין, און דא וואו איך בין יעצט איז דאך די גרעסטע "הצלחה" וואס עס איז נאר שייך פאר מיר צו האבן.

און וועגן דעם שטייט דאך שוין טאקע אויך אין פסוק אין פרשת וישב (קפיטל ל"ט פסוק ב') אז: "וַיְהִי יהו-ה אֶת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מַצְלִיחַ", ווייל די פסוק וויל דאך אונז דארטן זאגן אזוי, אז: "וַיְהִי יהו-ה אֶת יוֹסֵף" – אז דו ווייסט פארוואס דער אייבערשטער איז שטענדיג געווען מיט יוסף הצדיק..?!

איך וועל דיר זאגן פארוואס דער אייבערשטער איז שטענדיג געווען מיט יוסף הצדיק, די סיבה פארוואס דער אייבערשטער איז שטענדיג געווען מיט יוסף הצדיק איז געווען, ווייל: "וַיְהִי אִישׁ מַצְלִיחַ" – ווייל יוסף הצדיק האט דאך געהאלטן און איין זאגן אויף א יעדע זאך וואס עס האט נאר פאסירט מיט איהם אז דאס איז די גרעסטע "הצלחה" וואס עס איז נאר שייך פאר מיר.

און יוסף הצדיק האט דאך געהאלטן און איין זאגן, אז מיין יעצטיגע מצב וואו איך געפון זיך יעצט איז דאך די בעסטע וואס עס איז נאר שייך פאר מיר, און והא ראי'.. ווייל דער אייבערשטער האט דאך מיר דא יעצט אריין געלייגט אין אזא סארט מצב, און ממילא וועגן דעם מוז דאך זיין אז דאס איז די בעסטע פאר מיר.

איי.. עס איז דאך א טונקעל'ע תפיסה..?! אבער.. ניין, עס איז "נישט" קיין טונקעל'ע תפיסה, נאר עס איז מיר דא א "ליכטיגע" פאלאץ..! ווייל אויב דער הייליגער באשעפער האט פארשטאנען מיט זיין הייליגע ווייט'ע בליק

מיר אהער צו שיקן דא אהער, דעמאלט׳ס איז דאך א סימן אז פון ״דא״ גייט ארויס שיינען מיין גרעסטע און שענסט׳ע ״הצלחה״, און א קורצע צייט שפעטער איז דאך טאקע יוסף הצדיק געווארן דער גרויסער ״משנה למלך״ אויף דעם גאנצן לאנד מצרים וואס: ״עַל פִּיו יֵצֵא וְעַל פִּיו יָבֹא״.

אבער דו ווייסט פארוואס..?! ווייל ער האט פארשטאנען אז מיין יעצטיגע מצב איז שוין גארנישט קיין שווארצע מצב, נאר עס איז א ליכטיגע פאלאץ, און ממילא וועגן דעם איז געווען: ״וַיְהִי יהו-ה אֶת יוֹסֵף״ – און ממילא וועגן דעם האט יוסף הצדיק זוכה געווען צו: ״הַשְּׂרָאַת הַשְּׁכִינָה״, ווייל ער האט געלעבט מיט א זיכער׳ע ריינע לויטער׳ע: ״אֱמוּנָה״ אז: ״כָּל דְּרַחֲמָנָא עָבִיד לְטַב עָבִיד״.

און דעם געדאנק געפונען מיר דאך שוין טאקע אויך אין פרשת דברים (קפיטל א׳ פסוק ל״ב), ווייל עס שטייט דאך שוין בפירוש אין פסוק אין פרשת דברים (קפיטל א׳ פסוק ל״ב), אז דער הייליגער באשעפער האט דעמאלט׳ס געזאגט פאר די יודישע קינדער דורך משה רבינו, אז: ״וּבַדָּבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מַאֲמִינִם בַּיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם״, און די ווארט: ״הַזֶּה״ – איז דאך גימטריא: ״טוֹב״, און דאס מיינט דאך צו זאגן אין אנדערע ווערטער, אז דער הייליגער באשעפער האט דא געזאגט פאר די יודישע קינדער, אז עטץ גלייבט׳ס דאך נישט אז: ״וּבַדָּבָר הַזֶּה״ – אז עטץ גלייבט׳ס דאך נישט אז א יעדע זאך וואס פאסירט נאר אויף דער וועלט איז דאך אין אמת׳ן בלויז: ״טוֹב״, און אזא זאך איז דאך א געפערליכ׳ע חורבן.

ווייל די אמת איז דאך אז: ״מֵאִתּוֹ לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת״ – ווייל די אמת איז דאך אז פון דעם הייליגן באשעפער גייט דאך נישט ארויס קיין שום שלעכטע

זאך, און די אמת איז דאך אז: "כָּל דְּרַחֲמָנָא עָבִיד לְטַב עָבִיד" – און די אמת איז דאך אז אלעס וואס דער אייבערשטער טוט איז דאך נאר: "לְטוֹבָה" – צום גוט'ן, און ממילא פארוואס גלייבט איר נישט אין דעם..?!

פארוואס: "וּבַדָּבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מַאֲמִינִם בַּיהוה-ה אֱלֹקֵיכֶם" – פארוואס גלייבט איר נישט אז אין א יעדע זאך ליגט דאך נאר א "טובה" פון דעם הייליגן: "בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים"..?! ענק זענען דאך "יודישע קינדער"..?! און ענק זענען דאך: "מַאֲמִינִים בְּנֵי מַאֲמִינִים"..?!

און די אמת איז דאך, אז עס איז דאך בעצם בכלל נישט אזוי גרינג צו זיין: "בְּשִׂמְחָה" היינטיגע צייטן, ווייל מיר לעבן דאך אלע היינטיגע צייטן אין גאר גאר א שווערע וועלט, און מיר זענען דאך אלע שטענדיג ארום געמומען מיט גאר גאר שווערע טירדות און דאגות און: "צָרוֹת יָגוֹן וַאֲנָחוֹת".

אבער.. טאקע וועגן דעם איז: "שִׂמְחָה" אזא גרויסע מדריגה, און טאקע וועגן דעם איז: "שִׂמְחָה" ממש אזוי ווי א: "קָרְבָּן" פארן הייליגן באשעפער, ווייל כדי צו קענען קונה זיין: "שִׂמְחָה", דארף מען דאך הארעווען און הארעווען און הארעווען, און דאס קומט דאך בכלל נישט אָן אזוי גרינג.

און דאס זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום אין זיין הייליגן ספר תהלים, אז דו ביזט געוועכט טאקע אז: "עִבְדוּ" אֶת יהו-ה בְּשִׂמְחָה – אז דו ביזט געוועכט טאקע אז: "שִׂמְחָה" איז טאקע א גרויסע "עבודה", און דו ביזט געוועכט טאקע אז עס איז טאקע גאר גאר א שווערע ארבעט אָן צו קומען צו: "שִׂמְחָה", אבער.. טאקע וועגן דעם איז: "שִׂמְחָה" ממש אזוי ווי א "עבודה" אין דעם הייליגן

בית המקדש, "טאקע ווייל דאס קומט דאך אָן אזוי שווער", און טאקע ווייל עס איז אזא "עבודה רבה" אָן צו קומען צו דעם.

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין די ווארט: "שִׁמְחָה", ווייל די ווארט: "שִׂמְחָה" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "קָרְבָּן" [מיטן כולל], ווייל יא טייערע יודן, וועו א יודיש קינד איז: "בְּשִׂמְחָה", איז דאך דאס דעמאלט'ס ממש אזוי ווי א: "קָרְבָּן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ", און דאס איז דאך דעמאלט'ס: "עוֹלָה עַד לַשָּׁמַיִם", און דאס ברענגט דאך שפעטער צוריק אראפ פאר דעם מענטש אלע גוטע: "הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת", ווייל וואס מען קען פועל'ן דורך: "שִׂמְחָה", קען מען דאך נישט פועל'ן דורך קיין שום אנדערע מצוה.

ווייל: "כִּי בְשִׂמְחָה תֵּצֵאוּ" – ווייל דורך: "שִׂמְחָה" קען מען דאך ארויס גיין פון אלע סארטן: "צָרוֹת יָגוֹן וַאֲנָחוֹת" וואס עס איז נאר שייך אויף דער וועלט..! און אויב ווילסטו זוכה זיין צו א: "יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם", דעמאלט'ס איז דאס נאר דורך: "שִׂמְחָה", און אויב ווילסטו זוכה זיין געהאלפן צו ווערן מיט א קינד, דעמאלט'ס איז דאס נאר דורך: "שִׂמְחָה".

און מיר זאגן דאך שוין טאקע אלע ביי די שבע ברכות פון א שמחת נישואין, אז די ענין פון: "בְּקִבּוּץ בָּנֶיהָ לְתוֹכָהּ" וועסטו דאך טאקע אויס דרוק'לעך נאר דערגרייכן: "בְּשִׂמְחָה" – דורך: "שִׂמְחָה", און נישט דורך קיין שום אנדערע וועג.

און אויב דו וועסט לאזן הערן א: "קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה" ביי דיר אין שטוב, וועסטו דעמאלט'ס שפעטער קענען זוכה זיין צו הערן א: "קוֹל חָתָן

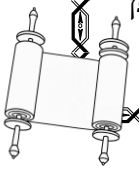

וְקוֹל כַּלָּה״ ביי דיר אין שטוב, און אויב דו וועסט לאזן הערן א: ״קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה״ ביי דיר אין שטוב, וועסטו דעמאלט׳ס בעזרת השם יתברך זוכה זיין צו זעהן גאר גאר גרויסע: ״יְשׁוּעוֹת וְהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת מִן הַשָּׁמַיִם״, און: ״וִימַלֵּא יהו-ה כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבְּכֶם לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה״:

וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ

וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ: איינער פון די סקולענ׳ע רעבעצינ׳ס חשוב׳ע שנירן האט אמאל דערציילט ווי אזוי איר שידוך איז צושטאנד געקומען, און וואס האט די רעבעצין באוואויגן צום שליסונג.

איר ברודער האט דאן חתונה געהאט, און שבת שבע ברכות האט מען אָן געטראגן דעם שידוך, איר דיקע האר זענען דאן געווען זייער צו שויבער׳ט, אבער זי האט נישט געוואלט צו רירן דערצו, מורא האבנ׳דיג עס זאל נישט צו קומען צו קיין חילול שבת, מענטשן האבן איר דעמאלט׳ס געהאלטן און איין זאגן אז: ״דו קענסט דאך נישט אזוי ארום גיין צווישן אנדערע מענטשן, דו ביזט דאך שוין א גרויס מיידל אין די עלטער פון שידוכים״.

זי האט זיך טאקע זייער געשעמט ארום צו גיין אזוי, אבער די פחד פון די עבירה האט איבער געוואויגן, זי האט מתפלל געווען אז עס זאל איר נישט שאטן פאר שידוכים.

און פונקט יענעם שבת, איז די רעבעצין געקומען מיט איינער פון אירע טעכטער איר אָן קוקען, זי האט אפילו נישט געוואוסט דערפון, און ווען די

רעבעצין האט באמערקט אירע צו שויבערט׳ע האר איז דאס איר גראדע געפֿאלן, אנערקענענדיג דערמיט איר: ״יְרַאַת שָׁמַיִם״, און עס האט גראדע צו געשטופט צו טאן דעם שידוך.

און די רעבעצין ע״ה פלעגט אלץ זאגן, אז: ״די כבוד פון א יודישע טאכטער איז אירע שבת׳דיגע האר״.

עס האט דערציילט א ניכטע מיט רעספעקט, אז איינמאל ביי א פאמיליע חתונה, האט איר די רעבעצין געזאגט, אז די האלז פון איר בלוזקע איז אויס געצויגן, און דעריבער צו גרויס, זי איז געווען צופרידן אז די רעבעצין האט איר עס אויפמערקזאם געמאכט, אבער דאך געבליבן אין א פארלעגנהייט, וואס זאל זי יעצט טאן..?!

די רעבעצין האט איר דעמאלט׳ס דערלאנגט א פארמאכטע שפילקע וואס זי פלעגט געווענטליך האלטן ביי זיך, און אזוי איז די פראבלעם באלד געווארן געלייזט, און זי פלעגט האלטן און איין חזר׳ן, אז: ״געפעלן דארף מען געפעלן פארן הייליגן באשעפער״..!

און ממילא יעקב אבינו האט דא געזאגט פאר זיין ברודער עשיו הרשע, אז יא ברודער מיינע, דו ווייסט עשיו..?! דו ווייסט אז: ״וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה״ – דו ווייסט אז איך בין א פעסטע סוחר אין געלט זאכן..?! און יא.. איך טויג צו דעם אויך, [דאס איז דאך געווען די איינציגסט׳ע שפראך וואס האט געדעדט צו עשיו הרשע, ״געלט״], און דאס אלעס האט מיר דער הייליגער באשעפער צו געשטעלט, און דו ווייסט פארוואס ער האט מיר דאס אלעס צו געשטעלט..?!

ווייל איך האב דאך שטענדיג געזוכט צו געפעלן פאר איהם, און איך האב דאך שטענדיג ערפילט זיין הייליגן ווילן, און פאר דיר עשיו..?! פאר דיר איז דאך נאר: וָאֶשְׁלְחָה "לְהַגִּיד" לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ – פאר דיר "זאג איך נאר" אז איך וויל דיר געפעלן.

ווייל דו קומס'ט דאך דא מיט א "שווערד", און דו האסט דאך סוף כל סוף באקומען די ברכה פון: "וְעַל חַרְבְּךָ תִחְיֶה" פון אונזער גרויסן הייליגן טאטן יצחק אבינו, און ממילא וועגן דעם: וָאֶשְׁלְחָה "לְהַגִּיד" לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ – און ממילא וועגן דעם "שיק איך דיר נאר זאגן" אז איך וויל דיר געפעלן, ווייל איך האב מורא פון דיר: "פֶּן יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים".

אבער אין אמת'ן... זוך איך דיר נישט צו געפעלן, ווייל א יודיש קינד זוכט דאך נאר צו געפעלן פארן "הייליגן באשעפער" אליין, און נישט פאר א שמוציגע גאסן יונג ווי עשיו הרשע, נאר: "וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יהו-ה" – נאר א צדיק זוכט דאך נאר צו געפעלן פארן: "מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא", און אויב עס איז: "אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ", וועט דאך שוין דעמאלט'ס זיכער אויך זיין: "תִּנָּתֶן לִי נַפְשִׁי בִּשְׁאֵלָתִי וְעַמִּי בְּבַקָּשָׁתִי":

הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו

הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים: בשעת ווען יעקב אבינו האט דא געבעטן דעם אייבערשטן אז דער אייבערשטער זאל איהם ראטעווען פון עשיו הרשע, האט ער דאך דעמאלט'ס געהאט גאר גאר א שטארקע: "אֱמוּנָה" אין דעם הייליגן

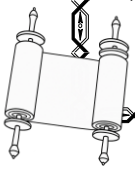

באשעפער, און ער האט זיך דאך דעמאלט׳ס אינגאנצן פאר לאזט אויפן אייבערשטן, און ער האט דאך שוין דעמאלט׳ס אויך קלאר געזאגט, אז דער הייליגער באשעפער וועט דאך מיר שוין זיכער העלפן פון מיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע.

און יעקב אבינו האט דאך שוין דעמאלט׳ס גאנץ גוט געזעהן זיין יעצטיגע מצב וואו ער האט זיך דעמאלט׳ס געפונען, און ער האט דאך שוין דעמאלט׳ס אויך גאנץ גוט געוואוסט אז אט אט אט.. קומט אָן עשיו הרשע צוזאמען מיט פיר הונדערט שטארקע געניראלן, און על פי דרך הטבע וועל איך דאך זיי נישט קענען מנצח זיין, און ממילא וועגן דעם האט דא יעקב אבינו געוצט זיין: ״כִּחַ הָאֱמוּנָה״ כדי מלחמה צו האלטן מיט דעם רשע עשיו הרשע.

און עס איז דאך טאקע אויך אינטרעסאנט אָן צו מערקן דא, אז די מפרשים זענען דאך אונז שוין מסביר ביי די פרשה פון יוסף הצדיק, אז פארוואס האט אויס געפעלט צו שעכט׳ן א יונגע ציג ביי די מעשה פון ״מכירת יוסף״ און איין טונקען די זיידענ׳ע העמד׳ל אין די בלוט פון די יונגע ציג און שיקן די זיידענ׳ע העמד׳ל צו יעקב אבינו און איהם זאגן אז: ״טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף״..?!

פארוואס האבן די שבטים נישט געקענט זאגן פאר יעקב אבינו אז.. מיר האבן נישט קיין מינדיסט׳ע השגה וואו יוסף הצדיק געפונט זיך, און מיר ווייסן נישט פון גארנישט, ווייל יוסף הצדיק איז דאך פשוט נעלם געווארן, און פארטיג, ער איז נישט דא, פארוואס האט מען געדארפט מאכן א גאנצע שפיל פון שעכט׳ן א ציג און דאס איין טונקען אין בלוט און דאס שיקן פאר יעקב אבינו..?!

ענטפער׳ן די מפרשים אויף דעם א מורא׳דיגע תירוץ, און דאס איז, אז די סיבה פארוואס מען האט געדארפט איין טונקען די זיידענ׳ע העמד׳ל אין די בלוט פון די יונגע ציג און דאס שיקן פאר יעקב אבינו איז געווען, ווייל אויב די שבטים וואלטן געזאגט פאר יעקב אבינו אז יוסף הצדיק איז נישט דא און ער איז פשוט נעלם געווארן, וואלט דעמאלט׳ס יעקב אבינו צוריק געברענגט יוסף הצדיק מיט זיין: ״כִּי חָאֳמוּנָה״, און יוסף הצדיק וואלט דעמאלט׳ס פלוצלונג יענע רגע געשטאנען ביי די טיש פון זיין טאטן יעקב אבינו.

ווייל דורך דעם וואס יעקב אבינו וואלט געהאט אזא שטארקע: ״אֱמוּנָה״ אין דעם אייבערשטן אז דער אייבערשטער וועט זיכער צוריק ברענגען יוסף הצדיק צו איהם, וואלט דאך איהם דעמאלט׳ס יעקב אבינו זיכער געקענט צוריק ברענגען יענע רגע צו זיין טיש.

און ממילא וועגן דעם האבן איהם די שבטים געמוזט זאגן אז יוסף הצדיק לעבט שוין נישט מער, ווייל נאר אזוי וועט יעקב אבינו נישט טראכטן פון צוריק ברענגען יוסף הצדיק מיט זיין: ״כִּי חָאֳמוּנָה״.

און דא ביי די תפילות פון יעקב אבינו איז דאך אויך געווען די זעלבע זאך, ווייל יעקב אבינו האט דאך שוין נישט געזעהן דא קיין שום שכל׳דיגע וועג ארויס ווי אזוי פטור צו ווערן פון דעם שרעקליכ׳ן: ״צָרַת עֵשָׂו״ וואס האט דא געהויער׳ט אויף איהם, און זיין איינציגסט׳ע האפענונג דא איז דאך נאר געווען: ״תְּפִלָּה״ מיט: ״אֱמוּנָה״ – בעטן דעם הייליגן באשעפער א ווארימ׳ע: ״תְּפִלָּה״ צוזאמען מיט א הארץ וואס איז אָן געפילט מיט: ״אֱמוּנָה״.

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם פסוק פון: "הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו" וגו', ווייל די וועטער: "הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי" – איז דאך טאקע אויך ראשי תיבות: "הֶאֱמִן" – אז יעקב אבינו האט דאך טאקע באמת גע'גלייבט: "בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה" בשעת ווען ער האט דא געבעטן דעם אייבערשטן אז ער זאל איהם ראטעווען פון זיין מערדערליכ'ע ברודער עשיו הרשע אז דער אייבערשטער וועט איהם טאקע זיכער ראטעווען, אָן קיין שום ספק..!

און בשעת ווען יעקב אבינו האט דא מתפלל געווען צום רבונו של עולם אז דער אייבערשטער זאל איהם ראטעווען פון זיין מערדערליכ'ע ברודער עשיו הרשע, האט ער דעמאלט'ס אין די זעלבע צייט געהאט גאר גאר א שטארקע: "אֱמוּנָה" אין דעם הייליגן באשעפער, ווייל זיין גאנצע: "תְּפִלָּה" איז דאך געווען איין שטיק: "אֱמוּנָה" אין דעם הייליגן באשעפער אז דער אייבערשטער וועט דאך איהם שוין טאקע זיכער העלפן.

און דורך דעם וואס יעקב אבינו האט געבעטן א הייסע: "תְּפִלָּה" צוזאמען מיט א הארץ וואס איז געווען אָן געפילט מיט: "אֱמוּנָה" – און דורך דעם וואס יעקב אבינו האט געבעטן דעם בקשה פון: "הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי" – וואס איז דאך טאקע ראשי תיבות: "הֶאֱמִן", און ער האט דעמאלט'ס געהאט גאר גאר א שטארקע: "אֱמוּנָה" אין דעם אייבערשטן אז דער אייבערשטער וועט דאך איהם שוין זיכער ראטעווען פון די הענט פון זיין מערדערליכ'ע עשיו הרשע, אין דעם זכות איז ער טאקע געראטעוועט געווארן: "מִיַּד עֵשָׂו".

זעהט מען דאך שוין פון דעם א מורא׳דיגע זאך, ווייל מען זעהט דאך שוין פון דעם קלאר, אז ווען א יודיש קינד געפונט זיך אמאל אין א צרה, און ער זעהט נישט דעמאלט׳ס קיין שום ווען ארויס, זאל ער דעמאלט׳ס וויסן זייער קלאר, אז איין ווען ארויס האט ער אלעמאל, און דאס איז, די ווען פון דאוונען א הייסע: "תְּפִלָּה" צום רבונו של עולם צוזאמען מיט א הארץ וואס איז אָן געפילט מיט: "אֱמוּנָה" אין דעם גרויסן: "כֹּל יָכוֹל".

ווייל חז"ל (מכילתא פ׳ בא) זאגן דאך אונז שוין קלאר, אז: "בִּזְכוּת הָאֱמוּנָה" זענען דאך די יודישע קינדער אויס געלייזט געווארן פון דעם שוער׳ן ביטער׳ן: "גְּלוּת מִצְרַיִם", און: "בִּזְכוּת הָאֱמוּנָה" וועלן מיר דאך אלע בעז"ה אויך אויס געלייזט ווערן פון דעם שוער׳ן ביטער׳ן: "גָּלוּת אֱדוֹם בְּבִיאַת מָשִׁיחַ צִדְקֵינוּ וּבְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ".

וַיָּקָם בַּלַּיְלָה הוּא

וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל פָּנָיו וְהוּא לָן בַּלַּיְלָה הַהוּא בַּמַּחֲנֶה וגו׳ וַיָּקָם בַּלַּיְלָה הוּא וגו׳ וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר: עס איז כדאי אָן צו מערקן דא, אז גלייך ווען יעקב אבינו איז אויף געשטאנען אינמיטן די נאכט, איז דעמאלט׳ס דער "יצר הרע" גלייך אָן געקומען צו איהם זיך צו שלאגן מיט איהם.

ווייל ניין ר׳ יוד, דער "יצר הרע" קען נישט אויס האלטן צו זעהן ווי א יודיש קינד שטייט אויף פארטאג׳ס לערנען דער הייליגער תורה הק׳, און דער "יצר הרע" קען נישט אויס האלטן צו זעהן ווי א יודיש קינד שטייט אויף אינמיטן

די נאכט כדי צו דינען דעם הייליגן באשעפער און זאגן תיקון חצות, און ווען דער יצר הרע זעהט אז א יודיש קינד שטייט אויף פון בעט כדי: "לַעֲבוֹד אֶת בּוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ", שטערט דאס איהם דעמאלט'ס גאר גאר שטארק.

און מען זעהט דאך שוין טאקע דא אויך קלאר: "עַיִן בְּעַיִן", אז גלייך נאך דעם וואס יעקב אבינו איז אויף געשטאנען, איז דעמאלט'ס דער "יצר הרע" גלייך אָן געקומען, און ער האט זיך דעמאלט'ס גלייך אָן געהויבן צו שלאגן מיט יעקב אבינו האנט ביי האנט א: "מִלְחָמָה כְּבֵדָה", ווייל יא ר' יוד, אזוי גייט עס, ווייל דער יצר הרע קומט דאך אלעמאל אָן גלייך נאך דעם וואס א מענטש ויל שוין אויף שטיין פון בעט.

און מיר ווייסן דאך שוין טאקע אלע אויך זייער גוט, אז עס ווערט דאך שוין געברענגט אין די ערשטע סימן אין שולחן ערוך, אז: "יִתְגַּבֵּר כָּאֲרִי לַעֲמֹד בַּבֹּקֶר לַעֲבוֹדַת בּוֹרְאוֹ" – אז א יודיש קינד דארף זיך דאך שטענדיג מתגבר זיין אזוי ווי א לייב אויף צו שטיין אינדערפרי כדי צו גיין דינען דעם הייליגן באשעפער, און דאס איז דאך די ערשטע זאך וואס א יודיש קינד דארף צו טוהן אינדערפרי גלייך נאכן זאגן: "מוֹדֶה אֲנִי" און אפ גיסן נעגל וואסער.

און אזוי אויך איז דאך שוין טאקע אויך באקאנט פאר א יעדעם איינעם די ווארט וואס צדיקים פלעגן זאגן, אז די עיקר: "נַחַת רוּחַ" וואס דער אייבערשטער האט פון א מענטש איז, ווען ער זעהט אז דו געבס'ט איהם אוועק א חלק פון דיין "עצמיות".

ווייל: "אָדָם כִּי יַקְרִיב" – ווייל די איינציגסט'ע זאך וואס א מענטש דארף מקריב זיין פארן הייליגן באשעפער איז: "מִכֶּם" – אביסעל'ע פון "זיך"

אליין, און אביסעל׳ע: ״רָצוֹן עַצְמוֹ״, און אביסל פון די אייגענ׳ע ״עצמיות״, און ויבאלד די ענין פון: ״יִתְגַּבֵּר כָּאֲרִי לַעֲמֹד בַּבֹּקֶר לַעֲבוֹדַת בּוֹרְאוֹ״ האט דאך טאקע אין זיך דעם חלק פון אוועק געבן פון די אייגענ׳ע ״עצמיות״ פארן אייבערשטן, ממילא וועגן דעם איז דאס טאקע אזוי חשוב און טייער ביים הייליגן באשעפער.

און מען דערציילט דאך שוין טאקע אויך נאך, אז עס האט אמאל פאסירט גאר א אינטערעסאנט׳ע מעשה ביי איינער פון די גרויסע בעלי מוסר, און דאס איז געווען, אז איינמאל וועז ער האט געהאלטן אינמיטן געבן א שמועס פאר זיינע תלמידים, האט ער דעמאלט׳ס פלוצלונג געגעבן גאר גאר א טיפע קרעכטץ, און ער האט זיך דעמאלט׳ס אָן געפרופן צו זיינע תלמידים און געזאגט, אז אוי וויי.. דער ״זעליג״ נעמט דאך אונז אוועק אזוי פיל טייערע צייט פון צו שטייגן אין עבודת השם יתברך..!

און וועז זיינע תלמידים האבן דאס געהערט, האבן זיי זיך דעמאלט׳ס גאר שטארק געוואונדערט אויף די מאדנע ווערטער וואס זיי האבן דא יעצט געהערט פון זייער גרויסן רבי׳ן, און זיי האבן דעמאלט׳ס אלע געטראכט צו זיך, אז מיר הייבן דאך נישט אָן צו פארשטיין וואס דא גייט פָּאר..?! ווייל ווער איז דער שלעכט׳ער ״זעליג״ וואס שטערט אזוי שטארק דעם גרויסן הייליגן צדיק..?!

און וועז דער צדיק האט געזעהן די גרויסע וואונדער פון זיינע תלמידים, האט זיי דעמאלט׳ס דער צדיק גלייך געזאגט, אז וואס פארשטייט עטץ נישט..?! איך האב געמיינט מיט דעם ווארט: ״זעליג״ דעם שלעכט׳ן ״יצר הרע״ וואס קומט צו אונז א יעדן טאג אינדערפרי און זאגט אונז.. אז ״זעה..

ליג״ נאך אביסל און בעט, און שטיי נאך נישט אויף דינען דעם הייליגן באשעפער, און אויף ״איהם״ בין איך אזוי שטארק ברוגז, ווייל ״ער״ איז דאך דער שלעכט׳ער ״זעליג״ וואס נעמט אונז אוועק אזוי פיל טייערע צייט פון צו שטייגן אין עבודת השם יתברך.

און מען דערציילט דאך שוין טאקע אויך נאך, אז דער הייליגער קוזניצ׳ער מגיד זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל האט זיך אמאל אָן געפרופן צו דעם יצר הרע אין א קאלטע ווינטער׳דיגע פרי מארגן, אז דו יצר הרע.. דו ביזט דאך אזא גרויסע רחמנות, ווייל דו דרייס׳ט זיך דאך ארום אינדרויסן וואו די קעלט איז דאך אזוי גרויס, און דו ווערס׳ט דאך דארטן ממש פאר פרוירן פון קעלט, אבער משא״כ איך.. ליג זיך דאך דא אין א אזא ווארימ׳ע בעט.

און ממילא קום נאר יצר הרע, לאמיר זיך טוישן יצר הרע, איך וועל ארויס גיין אינדרויסן צו מיין עבודה, און איך וועל דינען מיין הייליגער באשעפער אזוי ווי איך טוה א יעדן אינדערפרי, און דו וועסט בלייבן דא אין מיין פיינע ווארימ׳ע בעט, און קום נישט מיט צוזאמען מיט מיר אין בית המדרש, נאר דער ווארעם זיך אביסל אין מיין פיינע ווארימ׳ע בעט.

און אין אלע דורות האבן דאך ערליכע יודן שטענדיג געוואוסט, אז די ״הכנה״ צום דאוונען איז דאך די עיקר, ווייל דאס וויל דאך מיין באשעפער בעיקר פון מיר, אז איך זאל זיך אָן גרייטן צו די מצוה מיט א פלאם פייער, און אז איך זאל אָן גרייטן מיין ״הארץ״ כדי אז איך זאל זיך טאקע קענען אוועק שטעלן דאוונען פארן הייליגן באשעפער ווי עס דארף צו זיין, און דאס איז וואס דער הייליגער באשעפער וויל פון מיר.

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין די ווערטער פון: "אֱלֹהַי נְשָׁמָה" וכו', ווייל די וואַרט: "אֱלֹהַי" – איז דאך טאקע אויך ראשי תיבות: "הָכוֹן לִקְרַאת אֱלֹקֶיךָ יִשְׂרָאֵל" – גרייט זיך צו פארן הייליגן באשעפער דיין גאט, און גרייט זיך צו מיט אביסעל'ע הארץ און: "נְשָׁמָה" כדי צו דינען דעם הייליגן באשעפער דיין גאט, און דאס איז וואס דער הייליגער באשעפער וויל פון דיר..!

און ממילא אויב א יודיש קינד וועט פרעגן, אז וואס וויל שוין מיין באשעפער פון מיר..?! זאלסטו איהם דעמאלט'ס ענטפער'ן אויף דעם, אז דער אייבערשטער וויל פון דיר דיין "הכנה" צו די מצוה – דער אייבערשטער וויל פון דיר דיין "צו גאנג" צו עבודת השם יתברך.

ווייל דער אייבערשטער וויל דאך נאר דיין "הארץ", אזוי ווי חז"ל (סנהדרין דף: ק"ו ע"ב) זאגן דאך אונז שוין טאקע קלאר בפירוש, אז: "רַחֲמָנָא לִבָּא בָּעֵי" – אז דער אייבערשטער דארף דאך נאר די "הארץ" פון א יודיש קינד מיט די גוטע כוונה וואס ליגט באהאלטן אינעווייניג.

און עס איז דאך שוין טאקע אויך כדאי צו דערמאנען דא ביי דעם געלעגענהייט, אז עס איז דאך דא געוויסע שיטות וואס האלטן אז פרויען זאלן נישט זאגן אינדערפרי: "מוֹדֶה" אֲנִי וגו', ווייל די לשון: "מוֹדֶה" איז דאך א לשון "זכר", און ממילא וועגן דעם האלטן טייל פוסקים אז פרויען זאלן ענדערש זאגן: "מוֹדָה" אֲנִי וגו' מיט א קמץ אונטער דעם אות ד', ווייל די לשון: "מוֹדָה" איז דאך א לשון "נקבה", אבער משא"כ די לשון: "מוֹדֶה" איז דאך א לשון "זכר".

און אז מען רעדט שוין פון: "מוֹדָה" אֲנִי וואס איז א לשון "נקבה".. וועלן מיר שוין דערמאנען א שארף ווערטל וואס איינער פון די גרויסע בעלי מוסר האט אמאל געזאגט ביי א כינוס התעוררות פאר מיידלעך, ווייל איינער פון די גרויסע בעלי מוסר האט אמאל געזאגט ביי א כינוס התעוררות פאר מיידלעך, אז אין דער אלט'ער היים האט דאך א יעדע יודישע טאכטער שטענדיג געוואוסט, אז גלייך וועז א יודישע טאכטער עפענט אויף די אויגן אינדערפרי, זאגט זי דעמאלט'ס גלייך: "מוֹדָה" אֲנִי מיט גרויס: "שְׂמְחָה" אזוי ווי עס דארף צו זיין.

אבער היינטיגע צייטן איז דאך די קאפ ליידער איין געטונקען אין דעם נארישן ניד־ריג'ן וועלט, און ממילא וועגן דעם איז דאך ליידער דא היינטיגע א אנדערע סארט מציאות אינגאנצן, און דאס איז, אז גלייך וועז א יודישע טאכטער וועקט זיך אויף אינדערפרי, לויפט זי דעמאלט'ס גלייך צו צום שפיגל, און זי שטעלט זיך דעמאלט'ס גלייך אוועק ביים שפיגל, און זי רופט דעמאלט'ס גלייך אויס הויעך צום שפיגל, אז: "מָאדָע"..! [במקום: "מוֹדָה"], דו זאלסט וויסן אז: "אֲנִי לְפָנֶיךָ" – דו זאלסט וויסן אז איך שטיי שטענדיג גרייט פאר דיר, און איך בין שטענדיג גרייט נאך צו גיין אלע: "מָאדָע'ס" וואס דו וועסט מיר נאר הייסן נאך צו גיין, און יא הער שפיגל, איך בין שטענדיג גרייט נאך צו טוהן אלע סארטן: "מָאדָע'ס" וואס דו וועסט מיר נאר הייסן נאך טוהן.

און עס איז אמת טאקע אז דאס איז טאקע א שארפ'ן "ווערטל", אבער דאס איז דאך למעשה א אמת'ע געדאנק, אבער על כל פנים.. מיר דארפן דאך אלע וויסן, אז די ערשטע זאך וואס א יודיש קינד האט צו טוהן גלייך

אינדערפרי נאכן זאגן: "מוֹדֶה אֲנִי" איז, אז: "יִתְגַּבֵּר כָּאֲרִי לַעֲבוֹדַת בּוֹרְאוֹ" – אז ער זאל זיך דעמאלט׳ס שטארקן אזוי ווי א לייב כדי צו קענען אויף שטיין דינען דעם הייליגן באשעפער.

און די וואַרט: "אַרְיֵה" איז דאך די זעלבע אותיות ווי די וואַרט: "יִרְאָה", ווייל יא ר׳ יוד, אויב שטארקט מען זיך אזוי ווי א לייב גלייך אינדערפרי, און מען שטייט דעמאלט׳ס גלייך אויף מיט א פרייליכע פריש׳קייט: "לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא", קען מען דעמאלט׳ס שפעטער זוכה זיין צו א טאג פון: "יִרְאַת שָׁמַיִם".

ווייל וועַן דער אייבערשטער זעהט אז: "אִם עֹלָה קָרְבָּנוֹ" – ווייל וועַן דער אייבערשטער זעהט אז דו ביזט איהם מקריב אזא סארט קרבן וואס קומט: מִן "הַבָּקָר" – פון דיין: "שֵׁנָה שֶׁל שַׁחֲרִית" – פון דיין שלאף פון אינדערפרי [וואס קומט דיר אָן זייער שווער אויף צו געבן], וועט ער דיר דעמאלט׳ס גלייך געבן א מורא׳דיגע: "סִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא" אז דו זאלסט טאקע ווייטער קענען אָן גיין מיט דיין הייליגע: "מְסִירוּת נֶפֶשׁ" פארן הייליגן באשעפער דורך אויס דעם גאנצן טאג.

און די וואַרט: "אַרְיֵה" איז דאך אויך די זעלבע אותיות ווי: "יהו-ה רֹאֶה" – דער אייבערשטער זעהט, ווייל יא ר׳ יוד, וועַן דער אייבערשטער זעהט אז דו ביזט זיך מתגבר אזוי ווי א "לייב" אויף צו שטיין גלייך אינדערפרי כדי צו דינען דעם הייליגן באשעפער, שיינט ער דיר דעמאלט׳ס גלייך אריין א מורא׳דיגע: "סִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא" אז דו זאלסט איהם טאקע קענען דינען "א גאנצן טאג" מיט: "יִרְאַת שָׁמַיִם", ווייל וועַן א יודיש קינד באזיגט דעם יצר הרע גלייך אין די ערשטע רגע פון דעם טאג, באקומט ער דעמאלט׳ס גלייך

א מורא׳דיגע: ״סַיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא״ צו קענען לעבן א גאנצן טאג מיטן אייבערשטן.

און לאמיר זיך נישט נארן ר׳ יוד, ווייל א יודיש קינד מוז דאך שטענדיג צו קומען צו האבן: ״סַיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא״ כדי צו קענען לעבן מיט: ״יִרְאַת שָׁמַיִם״, און נאך דערצו היינטיגע צייטן וואס די נסיונות הדור האלטן דאך און איין וואקסן ליידער.

און: ״רֵאשִׁית חָכְמָה״ איז דאך נאר: ״יִרְאַת יהו-ה״, און: ״גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה״ – און א: ״אִישׁ יְהוּדִי״ מוז דאך שטענדיג לעבן א לעבן וואס איז אָן געפילט מיט: ״יִרְאַת שָׁמַיִם״ און: ״הִתְגַּבְּרוּת״.

און דאס זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום אין זיין הייליגן ספר תהלים, ווייל דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום זאגט דאך אונז שוין בפירוש אין זיין הייליגן ספר תהלים (קפיטל ל״ד פסוק י״ב), אז דער הייליגער באשעפער זאגט דאך א יעדן אינדערפרי פאר די יודישע קינדער, אז אויב: ״לְכוּ בָנִים״ – אז אויב איר וועט זיך מתגבר זיין אויף דעם ״יצר הרע״ גלייך אינדערפרי, און איר וועט דעמאלט׳ס גלייך אויף שטיין און ״גיין״ אין בית המדרש אריין כדי צו דינען דעם הייליגן באשעפער, און: ״שִׁמְעוּ לִי״ – און ענק וועלן דורך דעם צו הערן צו מיר און טוהן מיין: ״רָצוֹן״, דעמאלט׳ס איז: ״יִרְאַת יהו-ה אֲלַמֶּדְכֶם״ – דעמאלט׳ס וועל איך ענק שפעטער אויס לערנען [דורך אויס דעם גאנצן איבריג׳ן חלק פון דעם טאג] וואס דאס מיינט האבן: ״יִרְאַת שָׁמַיִם״.

ווייל אויב איר ווּעט האבן דאס ביסעל׳ע: ״הִתְגַּבְּרוּת״ פון אויף שטיין אינדערפרי כדי צו גיין לערנען און דאוונען און דינען דעם הייליגן באשעפער מיט א פרייליכע פרישׂ׳קייט: ״לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא״, דעמאלט׳ס וועל איך אייך גלייך אריין שיינען א מורא׳דיגע: ״סַיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא״ אז איר זאלט מיר קענען דינען ״א גאנצן טאג״ מיט: ״יִרְאַת שָׁמַיִם״.

און עס ווערט דאך שוין טאקע אויך געברענגט אין ספרים הק׳, אז די גאנצע טאג פון א מענטש וועלדט זיך דאך אין די ערשטע: ״מַחֲשָׁבָה דְּבִבּוּר וּמַעֲשֶׂה״ פון דעם טאג, און אויב די ערשטע: ״מַחֲשָׁבָה דְּבִבּוּר וּמַעֲשֶׂה״ פון דעם טאג איז געווען: ״לְטוֹבָה״, דעמאלט׳ס וועט דאך די גאנצע טאג בעזרת השם יתברך זיין: ״לְטוֹבָה״.

און דאס זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום אין זיין הייליגן ספר תהלים, ווייל דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום זאגט דאך אונז שוין בפירוש אין זיין הייליגן ספר תהלים (קפיטל קי״א פסוק י׳), אז: ״רֵאשִׁית חָכְמָה״ – אז דיין ערשטע מחשבה אינדערפרי זאל גלייך זיין ״קלוג״.

אבער איין מינוט, איך הייב דאך נישט אָן צו פארשטיין וואס דו זאגס׳ט מיר דא, ווייל וואס מיינט אז א מענטש דארף האבן א קלוגע מחשבה גלייך אינדערפרי..?! וואס מיינט א קלוגע מחשבה..?!

נאר די תירוץ אויף דעם איז, אז א קלוגע מחשבה גלייך אינדערפרי מיינט, א מחשבה פון: ״יִרְאַת יהו-ה״, וואס דאס איז דאך, די ענין פון זיך מתגבר זיין: ״כְּאֲרִי״ לַעֲבוֹד אֶת בּוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ:

וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ

וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר.. וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַּע בְּכַף יְרֵכוֹ וַתֵּקַע כַּף יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ: עס איז דאך שוין באקאנט פאר א יעדעם איינעם, אז "יעקב אבינו" האט דאך מתקן געווען: "תְּפִלַּת עַרְבִית", און די ספרים הק' זאגן דאך אונז שוין טאקע אויך, אז "יעקב אבינו" איז דאך די איינציגסט'ע פון די אבות הק' וואס איז די נענטסט'ע צו אונזער דור.

און יא ר' יוד, יעקב אבינו האט דאך אונז געוואלט שטארקן אין אונזער שוועריקייטן, און יעקב אבינו האט דאך אונז געוואלט דא אויס לערנען, אז אפילו ווען עס איז מיר: "עֶרֶב" – אז אפילו ווען עס איז מיר פינסטער ווי די נאכט, דארף איך זיך אבער נאך אלץ קענען שטארקן און זאגן אז: "אָכֵן יֵשׁ יהו-ה בַּמָּקוֹם הַזֶּה".

און אפילו עס איז: "כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ" – און אפילו די זין גייט מיר אונטער און עס ווערט מיר טונקל ווי די נאכט, דארף איך זיך אבער נאך אלץ קענען מתגבר זיין אויף מיין שוועריקייט מצב און מאכן דעם: "וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם" – און ארויס כאפן נאך א מצוה [וואס ווערט אָן געפרופן: "אֲבָנִים"] פארן הייליגן באשעפער.

און יא טייערע יודן, דאס איז געווען אונזער הייליגע זיידע "יעקב אבינו", אז וואס..?! אז אפילו אין א צייט וואס עס איז: "וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי" – אז אפילו אין א צייט וואס איך האב נישט קיין שום: "יִשּׁוּב הַדַּעַת", און אפילו אין א

צייט וואס איך בין אינגאנצן צו שאקל׳ט פון די שווערע: ״טִרְדַּת הַזְּמַן״, אפילו אזוי איז אבער נאך אלץ: ״יֵשׁ יהו-ה בַּמָּקוֹם הַזֶּה״, און אפילו הכי קען איך אבער נאך אלץ פראבירן ארויס צו כאפן פון די הענט פון מיין יצר הרע נאך א מצוה׳לע און דאס ארויף שלעפן צום הייליגן באשעפער.

און עס ווערט דאך שוין טאקע אויך געברענגט אין די ספרים הק׳, אז ווי שפעטער אין די: ״גָלוּת אֱדוֹם״ מיר געפונען זיך, אלץ א גרעסער׳ע ״חשיבות״ באקומט א מצוה וואס א יודיש קינד כאפט ארויס פארן אייבערשטן אין זיינע שווערע מצבים, ווייל ווען א יודיש קינד שלעפט ארויס א קליינע מצוה׳לע פון די הענט פון זיין יצר הרע, און ער ראטעוועט דאס אפ, און ער אנטלויפט מיט דעם צום אייבערשטן, מאכט ער דאך דעמאלט׳ס מיט דעם גאר גאר א גרויסע רעש אין אלע עולמות עליונים, און דער אייבערשטער פריידט זיך דאך דעמאלט׳ס גאר גאר שטארק מיט דעם קליינעם מצוה׳לע וואס איז געטוהן געווארן אין אזא פינסטער׳קייט, און אין אזא שווערע טיפע גלות.

און מיר זעהען דאך שוין טאקע אויך שפעטער אין די פרשה ביי יעקב אבינו, אז יעקב אבינו האט דעמאלט׳ס בטעות פארגעסן קליינע קריגל׳עך אויף די אנדערע זייט פון דעם טייך: ״יַבֹּק״, אבער ער האט דאס נישט איבער געלאזט דארטן ליגן, נאר ער איז דאס צוריק געגאנגען נעמען.

איי פארוואס..?! די תירוץ אויף דעם איז, ווייל יעקב אבינו האט אונז דעמאלט׳ס געוואלט אויס לערנען מיט דעם, אז ווען מען האלט ביי א מצב פון: ״יַעֲקֹב״ — אז ווען מען האלט ביי א מצב פון: ״עֵקֶב יו״ד״, און ווען א יודיש קינד שפירט זיך אינגאנצן צו טרויטן, דעמאלט׳ס זאל ער נישט זאגן,

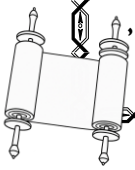

אז איך בין דאך שוין סיי ווי סיי אזוי צו טרויטן, און יענע מצוה דארטן איז דאך נאר פון די: "פַּכִים קְטַנִּים" – און יענע מצוה דארטן איז דאך נאר "פון די קליינע מצוות".

ניין ניין ניין, ער זאל נישט זאגן דעמאלט'ס אזוי, נאר ער זאל דעמאלט'ס מחשיב זיין יענע קליינע מצוה'לע דארטן, און ער זאל האלטן טייער זיין געוואלדיגע געלעגענהייט וואס דער אייבערשטער האט איהם דא געגעבן אז ער זאל קענען מאכן א: "נַחַת רוּחַ" פארן הייליגן באשעפער אין אזא נידריג'ן מצב וואו ער געפונט זיך יעצט.

און טאקע ביי אזעלכע קליינטשיג'ע מצוות.. טאקע "דארטן" שטייט דער יצר הרע, און טאקע "דארטן" ווארט ער אפ דעם מענטש, און טאקע "דארטן" וויל ער איהם אינגאנצן אראפ ווארפן.

ווייל דער יצר הרע ווייסט דאך שוין יא דעם אמת אז א קליינע מצוה וואס ווערט געטוהן אין א שווערע צייט האט דאך גאר גאר א גרויסע "חשיבות" אויבן אין הימל, און טאקע וועגן דעם פאר לייגט ער זיך דעמאלט'ס גאר גאר שטארק אז א מענטש זאל נישט טוהן קיין מצוות בשעת ווען ער איז צו מישט און צובראכן, און ער פראבירט דעמאלט'ס מיט אלע זיינע כוחות אז דער מענטש זאל נישט ארויס כאפן דעם קליינעם מצוה'לע בשעת ווען ער געפונט זיך אין א שווער'ן מצב.

און מען זעהט דאך שוין טאקע אויך בפירוש אין די וואכעדיגע פרשה ביי יעקב אבינו, אז ווען די שטן האט געזעהן אז יעקב אבינו האט דא פארגעסן קליינע קריגל'עך און ער גייט דאס נאך אמאל צוריק נעמען, האט דאס איהם

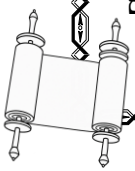

דעמאלט׳ס גאר גאר שטארק אויף געזעגט, ווייל ער האט דאך נישט געקענט סובל זיין אז יעקב אבינו האט נאך די: ״יְשׁוּב הַדַּעַת״ אין אזא שוועריקן זמן מקפיד צו זיין אויף אזא קליינע מצוה׳לע וואס הייסט: ״בַּל תַּשְׁחִית״.

און פארשטייט זיך אז דאס איז דאך נישט קיין קליינע מצוה, אבער על כל פנים דאס איז דאך נישט פון די גרעסטע מצוות אין דער הייליגער תורה הק׳, און די שטן האט דאך נישט געקענט צו קוקען דעמאלט׳ס ווי אזוי יעקב אבינו האט נאך די: ״יְשׁוּב הַדַּעַת״ מקפיד צו זיין אויף אזא קליינע מצוה׳לע ווי: ״בַּל תַּשְׁחִית״ בשעת וועט ער געפונט זיך אין א מצב פון: ״סַכָּנַת נְפָשׁוֹת מַמָּשׁ״ פון זיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע.

און די שטן האט דאך נישט געקענט צו קוקען דעמאלט׳ס ווי אזוי יעקב אבינו האט נאך די: ״יְשׁוּב הַדַּעַת״ מקפיד צו זיין אויף אזא קליינע מצוה׳לע ווי: ״בַּל תַּשְׁחִית״ און ער פאר שוועמ׳ט נישט קיין איין פרוטה פון זיין פארמעגן, נאר פארקערט, ער איז ״מחשיב״ א יעדע פרוטה וואס דער אייבערשטער האט איהם געגעבן.

און דער שטן איז דעמאלט׳ס געשטאנען פון די זייט, און ער האט דעמאלט׳ס געקריצט מיט די ציין, און ער האט דעמאלט׳ס געשריגן הויך, אז יעקב אבינו האט נאך די: ״יְשׁוּב הַדַּעַת״ צוריק צו גיין נעמען זיינע קליינטשיג׳ע קריגל׳ך וואס ער האט דא פארגעסן..?! ער געפונט זיך דאך יעצט אין א שרעקליכ׳ע געפאר פון זיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע..?! ווייל זיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע קומט דאך שוין דא

יעצט מלחמה האלטן מיט איהם צוזאמען מיט פיר הונדערט שטארקע סאלדאטן.

און די מדרש (בראשית רבה פרשה ע״ה סימן ז׳) זאגט דאך אונז שוין בפירוש, אז דו זאלסט וויסן ר׳ יוד, אז די פיר הונדערט סאלדאטן וואס עשיו האט דא מיט געברענגט מיט זיך זענען נישט געווען קיין פשוט׳ע פיר הונדערט סאלדאטן, נאר די פיר הונדערט סאלדאטן וואס עשיו האט דא מיט געברענגט מיט זיך זענען געווען פיר הונדערט שטארקע ״גענעראלן״, און א יעדער איינער פון די פיר הונדערט שטארקע ״גענעראלן״ האט געהאט אונטער זיך הונדערט׳ער סאלדאטן.

און ממילא די אלע סאלדאטן וואס עשיו הרשע האט דא געברענגט אנטקעגן יעקב אבינו זענען דאך צו געקומען צו א צאל פון צענדליגע טויזנט׳ער סאלדאטן, און זיי זענען דא אלע געקומען מיט איין ציל, און די ציל איז געווען, צו הארגע׳נען יעקב אבינו ח״ו.

און ממילא וועגן דעם האט זיך דא דער שטן גאר שטארק געוואונדערט, און ער האט נישט געקענט צו קוקען ווי אזוי יעקב אבינו האט נאך די: ״יְשַׁוֵּב הַדַּעַת״ צוריק צו גיין נעמען זיינע קליינטשיג׳ע קריגל׳ער וואס ער האט איבער געלאזט אויף די אנדערע זייט פון דעם טייך און מקפיד זיין אויף די מצוה פון: ״בַּל תַּשְׁחִית״.

און מען זעהט דאך שוין טאקע אויך שפעטער אין די פרשה, אז עשיו הרשע האט דא פשוט געוואלט ״הארגע׳נען״ יעקב, און ער האט איהם פראבירט צו הארגע׳נען אויף עטליכע וועגן, אזוי ווי די מפרשים זאגן דאך אונז שוין

טאקע קלאר, אז עשיו האט געביסן די האלז פון יעקב אבינו, און ער האט איהם דא פשוט געוואלט "הארגע׳נען", נאר עס איז געשעהן א נס, און די האלז פון יעקב איז געווארן הארט אזוי ווי א שטיין, און עס איז איהם גארנישט געשעהן, נאר פונקט פארקערט, עס האט דעמאלט׳ס פאסירט עפעס צו עשיו, און וואס האט דעמאלט׳ס פאסירט צו עשיו..?! עס האט איהם דעמאלט׳ס ארויס געפאלן אלע זיינע ציינער.

און עס איז דאך טאקע אויך כדאי צו דערמאנען דא ביי דעם געלעגענהייט, אז וואס איז טאקע געווען די סיבה פארוואס די ציין פון עשיו זענען ארויס געהאקט געווארן דורך "יעקב אבינו"..?!

נאר די תירוץ אויף דעם איז, ווייל וואס איז געווען די ערשטע קשיא וואס עשיו האט געפרעגט יעקב אבינו בשעת ווען ער האט איהם דא באגעגענ׳ט..?! די ערשטע קשיא וואס עשיו האט דא געפרעגט יעקב אבינו בשעת ווען ער האט איהם דא באגעגענ׳ט איז דאך געווען, אז: "מִי אֵלֶּה לָךְ" – אז וואר זענען די אלע מאדנע מענטשן וואס איך האב דא יעצט באגעגענ׳ט וואס גייען אזוי אלט מאדיש אָן געטוהן..?! און וואר זענען די אלע פרומע מענטשן וואס פירן זיך אזוי איידל און אזוי באשיידן..?! און וואס איז די גאנצע תורה׳דיגע שטוב וואס איך זעה דא ביי "דיר" יעקב..?!

האט איהם דעמאלט׳ס יעקב אבינו געזאגט, אז: "לָכֶם" זאגסטו..?! דו רעדס׳ט דאך שוין פונקט אזוי ווי די רשע פון די הגדה, ווייל דו זאגס׳ט דאך מיר דא, אז: מִי אֵלֶּה "לָךְ" – אז וואר זענען די אלע פרומע מענטשן וואס געהערן צו "דיר"..?!

און דו זאגס׳ט דאך מיר דא נאך אפילו אויך אז: אָחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר ״לָךְ״, און דו ווילס׳ט ניט אמאל הערן פון צו זיין א ערליכע יוד, נאר דו זאגס׳ט מיר דא מיט די גאנצע: ״תְּמִימוּת״ אז: מִי אֱלֶה ״לָךְ״ – אז ווער זענען די אלע פרומע מענטשן וואס געהערן צו ״דיר״, אזוי..?! הייסט אז דו ״עשיו״ ביזט בכלל נישט פון די: ״בְּנֵי אַבְרָהָם וְיִצְחָק״..?! הַא..?! און דו מאכס׳ט זיך דא כאילו מען האט דיר בכלל נישט געמיינט דא..?! הַא..?! און דו פרעגס׳ט דאך מיר דא ממש די קשיא פון דעם רשע פון די הגדה של פסח, אז וואס..?! אז: ״מָה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם״ – אז וואס איז די גאנצע שוועדע עבודה וואס ״ענק״ יודן פירן זיך דא..?! אזוי..?!

הייסט אז דו ווילס׳ט מיר דא זאגן א לשון פון: ״לָכֶם וְלֹא לוֹ״ – דו ווילס׳ט מיר דא זאגן אז מען האט דיר בכלל נישט געמיינט דא מיט די אלע הייליגע: ״מִצְוַת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא״..?! הַא..?!

אט איז דיין פסק פון: ״הַקָּהֵה אֶת שִׁנָּיו״, און דא האסטו וואס עס קומט זיך דיר, ווייל דו ביזט דאך א: ״כֹּפֶר בְּעִקָּר״, און יעקב אבינו האט איהם טאקע דעמאלט׳ס גלייך אויס געהאקט אלע זיינע ציינער אויף א אופן וואס עשיו זאל נישט קענען האבן קיין טענות אויף איהם, און ער האט טאקע דעמאלט׳ס מקיים געווען די מצוה פון: ״הַקָּהֵה אֶת שִׁנָּיו״ פאר אזא איינער וואס זאגט: ״לָכֶם וְלֹא לוֹ״, און ער האט איהם טאקע דעמאלט׳ס אויס געהאקט אלע זיינע ציינער פון זיין מויל אזוי ווי מען דארף טאקע טוהן פאר דעם רשע פון די הגדה של פסח.

אבער דעם געדאנק האבן מיר נאר דערמאנט בדרך אגב, און מיר וועלן שוין צוריק גיין צו דאס וואס מיר האבן פריער געהאלטן אינמיטן רעדן, ווייל מיר

האבן דאך פריער געהאלטן אינמיטן רעדן אז יעקב אבינו האט זיך דאך דא געפונען אין א געפערליכ׳ע סכנה פון זיין מערדערליכ׳ע ברודער עשיו הרשע.

און מען זעהט דאך שוין טאקע אויך שפעטער אין די פרשה, אז עשיו הרשע האט דא געבעטן יעקב אבינו, אז: ״נִסְעָה וְנֵלֵכָה״ – אז לאמיר גיין ביידע צוזאמען מיט א: ״אַחֲדוּת״.

אבער די פסוק זאגט דאך אונז שוין בפירוש דארטן אויפן פלאץ, אז די אמת׳ע כוונה פון עשיו הרשע איז געווען אז: ״וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ״ – די אמת׳ע כוונה פון עשיו הרשע איז געווען צו גיין ״אנטקעגן״ יעקב אבינו, ווייל עשיו הרשע האט איהם דעמאלט׳ס פשוט געוואלט אוועק שלעפן מיט זיך קיין: ״שֵׂעִיר״ און איהם דארטן הארגע׳נען ח״ו, אבער יעקב אבינו האט זיך נישט געלאזט פאר פירן פון איהם, נאר ער איז זיך ווייטער געגאנגען זיין וועג.

און וועז די שטן האט געזעהן אז יעקב אבינו האט נאך די: ״יְשׁוּב הַיּוֹם״ צוריק צו גיין נעמען זיינע קליינטשיג׳ע קריגל׳ער וואס ער האט בטעות איבער געלאזט אויף די אנדערע זייט פון דעם טייך און נישט עובר זיין אויף דעם איסור פון: ״בַּל תַּשְׁחִית״, איז ער דעמאלט׳ס געווארן געפערליך אויף געראטן, ווייל ער האט דאך נישט געקענט גלייבן וואס ער זעהט דא, יעקב אבינו האט נאך די קאפ אויפן פלאץ צו געדענקען צוריק צו גיין נעמען זיינע קריגל׳ער וואס ער האט פארגעסן און נישט עובר זיין אויף דעם איסור פון: ״בַּל תַּשְׁחִית״..?! וואס איז מיט דיר יעקב אבינו..?! דו ווייסט וואס עס וואלט אויף דיר..?! דיין ברודער עשיו קומט דאך שוין אָן דא אין געציילט׳ע מינוט׳ן און ער ערלעדיגט דיר אין איין מינוט..?!

און דאס האט דער שטן נישט געקענט אויס האלטן דא, ווייל ער זעהט דאך דא פאר זיך א מענטש וואס שטייט "צווישן לעבן און טויט", און דער מענטש דא געפונט זיך דאך דא אין א מצב פון: "סַכָּנַת נְפָשׁוֹת מַמָּשׁ" פון זיין מערדערליכ'ע ברודער עשיו הרשע, און מיר געפונען דאך שוין טאקע בפירוש אין פסוק אין פרשת תולדות (קפיטל כ"ז פסוק מ"ב), אז רבקה אמינו האט דאך שוין טאקע קלאר געזאגט פאר איר זוהן יעקב, אז: "הִנֵּה עֵשָׂו אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ" – אז דיין ברודער עשיו וויל דאך דיר פשוט "הארגע'נען", און ממילא: "וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי" – און ממילא הער מיר צו מיין זוהן און אנטלויף פון דא.

ווייל איך קען דאך שוין זייער גוט מיין זוהן עשיו, און אויב מיין זוהן עשיו זאגט אז ער וויל דיר "הארגע'נען", דעמאלט'ס איז דאך דאס גארנישט קיין ווץ, ווייל די איינציגסט'ע ברכה וואס עשיו האט באקומען פון דיין טאטע יצחק איז דאך געווען, אז: "וְעַל חַרְבְּךָ תִּחְיֶה" – אז ער וועט לעבן פון זיין שוועכט, און אז ער וועט לעבן פון הארגע'נען א צווייטן.

און ממילא וועגן דעם זאג איך דיר דא יעצט קלאר, אז: "שְׁמַע בְּקֹלִי" – אז הער מיר צו, און: "וְקוּם" – און הייב זיך אויף, און: "בְּרַח" לְךָ אֶל לָבָן אָחִי חָרָנָה – און "אנטלויף" פון דא קיין חרן..!

און יעקב אבינו שטייט דאך שוין דא יעצט ביי דעם מינוט וואס ער הערט דאך שוין מיט זיינע אייגענ'ע אויער'ן אז זיין מערדערליכ'ע ברודער עשיו הרשע גייט דאך שוין דא אָן קומען אין געציילט'ע מינוט'ן, און וואס איז זיין דאגה יעצט ביי דעם יעצטיג'ן געלעגענהייט..?! זיין דאגה ביי דעם

יעצטיג׳ן געלעגענהייט איז, ״א פָּאר קליינטשיג׳ע קריגל׳ען״ וואס ער האט פארגעסן א פָּאר מינוט צוריק.

אבער איין מינוט, לאמיר זיך אפ שטעלן א מינוט, און לאמיר געבן א טראכט וואס מיר וואלטן געטוהן וועז עס האנדל׳ט זיך פון: ״פִּקּוּחַ נֶפֶשׁ מַמָּשׁ״ און מיר דערמאנען זיך אז מיר האבן פארגעסן ערגעץ אינמיטן וועג ערגעץ וואו א פָּאר קליינע פלעשער טרינקען, און מיר דארפן יעצט אנטלויפן פאר אונזער לעבן, וואס וואלטן מיר געטוהן אויף אזא פאל..?! וואס וואלטן מיר געטוהן ביי א פאל וואס מיר דארפן אנטלויפן פאר אונזער לעבן..?! וואס וואלטן מיר דעמאלט׳ס געזאגט..?!

צו דען וואלטן מיר דעמאלט׳ס געזאגט אז מען מוז דאך לויפן אפ נעמען די קליינטשיג׳ע פלעשער טרינקען וואס מיר האבן בטעות איבער געלאזט, אדער מיר וואלטן דעמאלט׳ס געזאגט אז נע.. עס איז דאך נישט קיין פראבלעם, ווייל די גאנצע מצוה פון: ״בַּל תַּשְׁחִית״ פאלט דאך שוין סיי ווי סיי אוועק וועז עס קומט צו: ״סַכָּנַת נְפָשׁוֹת מַמָּשׁ״..?!

און מיר ווייסן דאך שוין אלע גאנץ גוט די תשובה אויף דעם, ווייל מיר וואלטן דאך דעמאלט׳ס לכאורה זיכער געטראפן א ״היתר״ איבער צו לאזן די קליינטשיג׳ע קריגל׳ען וואס מיר האבן פארגעסן אינמיטן וועג, און זיך ראטעוועז דאס לעבן, און די אמת איז דאך, אז מען מעג דאך בעצם טוהן אזוי, ווייל מען רעדט דאך דא פון: ״סַכָּנַת נְפָשׁוֹת מַמָּשׁ״.

אבער ״יעקב אבינו״ האט נישט געטוהן אזוי, ווייל יעקב אבינו האט דאך שוין גאנץ גוט געוואוסט, אז: ״יַעֲקֹב״ — אז: ״עֵקֶב יו״ד״ — אז די ״יסוד״

פון א יודיש קינד איז, און די "חשיבות" פון א יודיש קינד איז, וועז ער כאפט ארויס א קליינטשיג'ע מצוה'לע בשעת וועז עס גייט איהם שווער.

און דאס זאגט דאך אונז שוין טאקע רש"י הק' דא, ווייל רש"י הק' זאגט דאך אונז שוין דא דעם לשון, אז טאקע ויבאלד יעקב אבינו האט געזעהן אז: שָׁכַח פַּכִּים "קְטַנִּים" – אז טאקע ויבאלד יעקב אבינו האט געזעהן אז ער האט פארגעסן "קליינטשיג'ע" קריגל'ער וואס מען וואלט דאך דאס בעצם געקענט געבן א מאך אוועק מיט די האנט אין איין רגע, טאקע וועגן דעם: "וְחָמֹר עֲלֵיהֶם" – טאקע וועגן דעם איז ער דוקא "יא" צוריק געגאנגען זיי אפ צו נעמען.

ווייל יעקב אבינו האט דאך שוין גאנץ גוט געוואוסט ביי זיך, אז בשעת וועז עס איז: "עֵקֶב יו"ד" – אז בשעת וועז א יודיש קינד איז אינגאנצן צו טרויטן און צו קלאפט, און עס איז איהם ממש: "עֵרֶב" – און עס איז איהם ממש טונקל ווי די נאכט, דוקא דעמאלט'ס קען א קליינע מצוה'לע איבער קערן אלע: "עוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים" און דער נענטער'ן דעם מענטש צום הייליגן באשעפער.

און בשעת וועז יעקב אבינו איז צוריק געגאנגען נעמען זיינע קליינע קריגל'ער, איז טאקע דעמאלט'ס דער שטן גלייך געווארן מלא כעס, און: "וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ" – און ער האט זיך דעמאלט'ס גלייך געשלאגן מיט יעקב אבינו: "עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר" – ביז עס וועט איהם ווערן צוריק "ליכטיג".

ווייל ניין טייערע יודן, דער שטן האט נישט געקענט פארגינען יעקב אבינו אז ער איז מקיים קליינטשיג'ע מצוה'לעך בשעת וועז ער געפונט זיך אין א

מצב פון: "עֶרֶב" – דער שטן האט נישט געקענט פארגינען יעקב אבינו אז ער איז מקיים קליינטשיג'ע מצוה'לעך בשעת וועו ער געפונט זיך אין א מצב פון "נאכט", און בשעת וועו ער געפונט זיך אין א מצב פון: "עֵקֶב יו"ד" – און בשעת וועו ער איז אינגאנצן צו טרויטן פון שרעק אז זיין מערדערליכ'ע ברודער עשיו הרשע קומט איהם דא יעצט הארגע'נען.

און ממילא וועגן דעם האט זיך דא דער שטן געוואלט שלאגן מיט יעקב אבינו: "עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר" – ביז עס וועט איהם צוריק "ליכטיג" ווערן, ווייל ער האט דאך נישט געקענט צו קוקען אז יעקב אבינו איז מקיים הייליגע: "מְצָוַת הַתּוֹרָה מִתּוֹךְ הַדְּחַק" – ווייל ער האט דאך נישט געקענט צו קוקען אז יעקב אבינו איז מקיים הייליגע: "מְצָוַת הַתּוֹרָה" בשעת וועו עס גייט איהם שוועער.

און יא טייערע יודן, דאס איז געווען די מהות פון דעם שטן די: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו", זיין מהות איז געווען, אז.. ניין, אזא זאך וועט נישט געשעהן, א יודיש קינד וועט נישט טוהן קיין מצוה: "מִתּוֹךְ הַדְּחַק".

ווייל וועו א יודיש קינד טוט א מצוה: "מִתּוֹךְ הַדְּחַק", קערט דאך דאס דעמאלט'ס איבער גאנצע'טע עולמות אויבן אין הימל, ווייל דאס ווייזט דאך ווי שטארק ער האט באמת ליב דעם הייליגן באשעפער, און אזא זאך טאר איך דאך נישט צו לאזן, אזוי האט דער: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" געזאגט.

און די ווערטער: "וּבָא מַלְאָךְ שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "יַעֲקֹב לֹא יֵעָשֶׂה מִצְוָה מִתּוֹךְ הַדְּחַק" – אז א יודיש קינד וועט בשום אין אופן נישט מאכן קיין: "מִצְוָה מִתּוֹךְ הַדְּחַק", ווייל וועו א יודיש

קינד איז מקיים א: "מִצָּוָה מִתּוֹךְ הַדְּחַק", קערט דאך דאס דעמאלט'ס איבער גאנצע'טע עולמות אויבן אין הימל, ווייל דאס ווייזט דאך ווי שטארק ער האט באמת ליב דעם הייליגן באשעפער, און אזא זאך טאר איך דאך נישט צו לאזן, אזוי האט דער: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" געזאגט: "מֵרֹב שִׂנְאָתוֹ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ".

אבער וועו: "וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ" – אבער וועו דער שטן האט געזעהן אז ער קען נישט ביי קומען יעקב אבינו בשעת וועו ער איז געווען אויף די אנדערע זייט פון דעם טייך כדי צו נעמען זיינע קריגל'עך, ווייל יעקב אבינו גייט זיך דאך יעצט גיין נעמען זיינע קריגל'עך וואס ער האט דא איבער געלאזט און אוועק גיין מיט זיינע קריגל'עך, און ער גייט דאך דא יעצט מקיים זיין די געוואלדיגע גרויסע מצוה פון: "הַשָּׁבַת אֲבֵידָה" – און ער גייט דאך דא יעצט מקיים זיין די געוואלדיגע גרויסע מצוה פון צוריק קערן א פארלוירענ'ע זאך צו זיין בעל הבית.

[און עס איז דאך שוין באקאנט פאר א יעדעם איינעם, אז די מצוה פון: "הַשָּׁבַת אֲבֵידָה" גייט דאך אויך אָן ביי די אייגענ'ע פארמעגן אויך, כידוע מכמה מקומות, און ממילא וועו די שטן האט דאס געזעהן], איז: "וַיִּגַּע בְּכַף יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ" – האט ער דעמאלט'ס גלייך ארויס געשטופט די ביין פון די דוכט פון יעקב אבינו, כדי אז יעקב אבינו זאל נישט קענען גיין מקיים זיין די מצוה פון: "הַשָּׁבַת מָמוֹן אֲבוּדָה לְבַעֲלִים".

און אויבן אויף.. איז דאך דאס נישט צו פארשטיין, ווייל וואס האט די: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" געהאט פון ארויס רוקן די ביין פון די דוכט פון יעקב אבינו..?! ער האט דאך איהם דא פשוט געקענט אָן קלאפן די ביינער און

פארטיג..?! פארוואס האט איהם די: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" [די שטן] געמוזט ארויס רוקן די ביין פון די דוכט פון יעקב אבינו..?!

אבער לויט דעם וואס מיר האבן יעצט געשמועס׳ט, שטימט דאך דאס שוין זייער גוט, ווייל טאקע דאס האט דער שטן נישט געקענט אויס האלטן דא, אז וואס..?! אז יעקב אבינו גייט דא יעצט גיין מקיים זיין א: "מִצָּוָה מִתּוֹךְ הַדְּחַק", איי.. עס איז דאך נאר א קליינטשיג׳ע מצוה..?!

אבער.. ניין, וואס רעדסטו..?! דו ווייסט וואס פאר א גרויסע רעש א קליינטשיג׳ע מצוה׳לע מאכט אויבן אין הימל בשעת וועט מען איז דאס מקיים אין א פינסטער׳ע מצב..?! דו ווייסט וואס דאס מאכט אויבן אין הימל..?! דאס קערט דאך איבער גאנצע׳טע וועלט׳ן..?!

און ממילא וועגן דעם האט טאקע דער יצר הרע דוקא געטוהן די פעולה פון: "וַתֵּקַע כַּף יֶרֶךְ יַעֲקֹב" – און ממילא וועגן דעם האט טאקע דער יצר הרע דוקא ארויס געוקט די ביין פון די דוכט פון יעקב אבינו, כדי אז יעקב אבינו זאל נישט קענען גיין מקיים זיין: "מִצָּוֹת הַשָּׁבַת אֲבֵידָה מִתּוֹךְ הַדְּחַק".

און וועט יעקב אבינו האט געזעהן אז די: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" האט איהם געמאכט הינקע׳דיג, און ער האט געזעהן אז ער קען שוין נישט גיין אויף די אייגענ׳ע פוס, האט ער דעמאלט׳ס שנעל געגעבן א כאפ אָן דעם: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו", און ער האט איהם דעמאלט׳ס בשום אין אופן נישט געוואלט לאזן צוריק ארויף גיין אויבן אין הימל.

האט איהם דעמאלט׳ס די: ״שַׁרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו״ געזאגט, אז.. הער אויף יעקב, לאז מיר צוריק ארויף גיין איבן אין הימל, ווייל איך דארף דאך היינטיג׳ן טאג זאגן: ״שִׁירָה״ פארן אייבערשטן, און די וועלט: ״יֵצֶר הָרַע״ – איז דאך טאקע אויך גימטריא: ״שִׁירָה הַיּוֹם״ [מיטן כולל] – אז היינטיג׳ן טאג איז דאך די טאג וואס איך דארף גיין זאגן: ״שִׁירָה״ פארן הייליגן באשעפער, און אויב איך וועל נישט גיין היינט, דעמאלט׳ס וועל איך דאך שוין קיינמאל מער נישט קענען זאגן קיין: ״שִׁירָה״ פארן אייבערשטן, ווייל דאס איז דאך מיין לעצטע געלעגנהייט.

האט איהם דא יעקב אבינו גע׳ענטפערט אויף דעם, אז דו ביזט נישט ראוי צו זאגן: ״שִׁירָה״ פארן אייבערשטן, ווייל וואס זאגן די מלאכים אויבן אין הימל אין זייער: ״שִׁירָה״..?!

זיי זאגן דאך דארטן: ״קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ״ וגו׳, און מיר זאגן דאך שוין טאקע אלע אויך א יעדן טאג ביים דאוונענען, אז וואס איז די: ״קְדֻשָּׁה״ כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים בְּאֵימָה וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה וואס די מלאכים זאגן פארן אייבערשטן..?! די תירוץ אויף דעם איז דאך, אז די: ״קְדֻשָּׁה״ כֻּלָּם כְּאֶחָד וואס די מלאכים זאגן פארן אייבערשטן אויבן אין הימל איז דאך: ״קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יהו-ה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ״.

אבער ״דו״..?! דו: ״שַׁרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו״.. ביזט דאך נישט מסכים צו דעם: ״יהו-ה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ״, ווייל דו ביזט דאך נישט מסכים אז: ״יהו-ה צְבָאוֹת״ זאל זיין: ״מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ״ – ווייל דו ביזט דאך נישט מסכים אז די יודישע קינדער וואס זענען דאך די מיליטער פון דעם

אייבערשטן זאלן זיין: "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" – זאלן אָן פילן די וועלט מיט די כבוד פון דעם אייבערשטן און טוהן: "מַצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים".

און ממילא אויב אזוי פארוואס דארפסטו דעמאלט'ס גיין זאגן: "שִׂירָה" פארן אייבערשטן..?! דו האלטס'ט דאך נישט ביי גארנישט..?! און עס איז דאך: "אֵין פִּיו וְלִבּוֹ שָׁוִין"..?! ווייל דו לאזט דאך אונז נישט אָן פילן די וועלט מיט: "כְּבוֹד שָׁמַיִם"..?! און ממילא דריי נישט קיין קאפ, דו בלייבס'ט דא אויף דער וועלט, און דו קענסט פארגעסן פון צו גיין זאגן: "שִׂירָה" פארן אייבערשטן.

אבער די: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" האט זיך אבער נאך אלץ געבעטן בתחנונים פאר יעקב אבינו אז ער זאל איהם יא לאזן גיין זאגן: "שִׂירָה" פארן אייבערשטן.

האט איהם דעמאלט'ס יעקב אבינו געזאגט, אז.. בסדר, גוט, איך לאז דיר גיין זאגן: "שִׂירָה" פארן אייבערשטן, אבער נאר מיט איין תנאי, און די תנאי איז, אז דו זאלסט מיר "בענטשן".

ווייל יעקב אבינו האט איהם דעמאלט'ס געוואלט ווייזן מיט דעם, אז דו וועסט קיינמאל נישט מסכים זיין מיר צו בענטשן, ווייל דו ביזט דאך דער: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו", און דו ביזט דאך די: "מְקוֹר הַקְּלִפּוֹת".

און נאך דעם האט איהם די: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" געפרעגט גאר גאר א מאדנע קשיא, ווייל: "וַיֹּאמֶר אֵלָיו" – ווייל די: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" האט דא געפרעגט יעקב אבינו, אז: "מַה שְּׁמֶךָ" – ווי אזוי הייסטו..?!

אבער לאמיר זיך אפ שטעלן דא א מינוט, און לאמיר פרעגן דעם: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו" אזא שאלה, און דאס איז, אז זאג מיר נאר הער: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו", דו שלאגס׳ט זיך דא מיט א מענטש וואס דו ווייסט אפילו נישט ווי אזוי ער הייסט..?! וואו איז געהערט געווארן אזא מאדנע זאך אז א מענטש זאל אָן קלאפן די ביינער פון א צווייטע מענטש אָן דעם וואס ער זאל אפילו ווייסן ווער ער שלאגט דא..?! און חוץ פון דעם.. דו ווייסט דאך שוין גאנץ גוט מיט ווער דו שלאגס׳ט זיך דא ארום..?! מיט "יעקב אבינו"..! ניין..?! און ממילא פארוואס פרעגסטו איהם דא אזעלכע נארישׂ׳ע מאדנע קשיות..?!

נאר די תירוץ אויף דעם איז, אז אוודאי האט דער: "שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו" געווארט אז ער שלאגט זיך דא ארום מיט "יעקב אבינו", נאר ער האט איהם דא געמיינט צו זאגן מיט דעם אזוי, אז "דו" ווילס׳ט אז איך זאל דיר "בענטשן"..?!

איך פארשטיי נישט וואס דו ווילס׳ט פון מיר, ווייל איך קען דאך דיר נישט בענטשן, ווייל: "מַה שְּׁמָךְ" – ווייל געב נאר א קוק אויף דיין נאמען, ווי אזוי הייסטו..?! דו הייסט דאך: "יַעֲקֹב" – דו ביזט דאך די מהות פון: "עֵקֶב יו"ד", און אין א יעדע מצב וואס דו ביזט נאר דער האלטסטו זיך דאך שטענדיג פעלזן פעסט, און דו שטייס׳ט דאך אלעמאל פעלזן פעסט מיט דיין הייליגע מדה פון: "וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם" – און דו שטייס׳ט דאך אלעמאל פעלזן פעסט מיט דיין הייליגע מדה פון: "תְּמִימוּת".

און דו לאזט דאך נישט ארויס קיין איין מצוה פון אונטער דיינע הענט, אפילו וועז עס איז דיר: "עֲרְבִית" – אפילו וועז עס איז דיר "טונקל", און

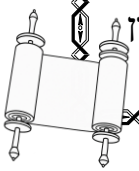

אפילו וועז עס איז דיר: "עַרְבִית" – אוז אפילו וועז עס איז דיר "צו מישט" [מלשון: "תַּעֲרוּבֶת"], ווייל קיינמאל וועסטו דאך נישט ארויס לאזן א מצוה פון אונטער דיינע הענט, נאר דו וועסט אייביג מאכן פון יעדן מצב א: "עַרְבִית" – א זיס'קייט [מלשון: "עֲרֵבוּת"].

אוז: "עֵקֶב יו"ד" – אוז דו ביזט דאך א יוד וואס שטייט דאך שטענדיג אויף די אייגענ'ע פוס, אוז דו דער האלטס'ט זיך דאך שטענדיג אין א יעדן מצב, אוז דאס.. קען איך דאך בשום אין אופן נישט אויס האלטן, אוז וועגן דעם בין איך טאקע געקומען זיך שלאגן מיט דיר.

ווייל וועז איך האב געזעהן אז דו האסט נאך די קאפ צוריק צו גיין נעמען דיינע קליינטשיג'ע קריגל'ך וואס דו האסט פארגעסן בשעת וועז דו ביזט אין אזא גרויסע סכנה פון דיין מערדערליכ'ע ברודער עשיו הרשע, האב איך דאס פשוט נישט געקענט אויס האלטן, אוז איך האב דיר דעמאלט'ס געמוזט קומען שטערן פון מקיים זיין א מצוה'לע אין אזא שווער'ן ענג'ן מצב.

אוז די: "שַׁרוֹ שֶׁל עֵשָׂו" האט דעמאלט'ס אויך געזאגט פאר "יעקב אבינו", אז איך וויל אז דו זאלסט טוישן דיין "נאמען" – אז איך וויל טוישן דיין "מהות" צו א קלענער'ע מדריגה, אוז איך וויל אז דו זאלסט הייסן א פשוט'ע נאמען: "יִשְׂרָאֵל", וואס איז דאך בעצם צוזאם געשטעלט פון צוויי וועדטער, אוז די צוויי וועדטער זענען: "שִׂיר אֵ-ל" – וואס דאס איז דאך טאקע געווען מיין: "רָצוֹן" ביי דעם יעצטיג'ן געלעגענהייט, צו גיין זינגען: "שִׁירָה" פארן הייליגן באשעפער.

און דעם נאמען: "יַעֲקֹב" וויל איך מער נישט הערן, און: "לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ" – און קיינער זאל דאס אפילו נישט דערמאנען מער אויפן מויל, ווייל דאס אז א יוד "דער האלט זיך" אויף זיינע פוס אין א שוועכע מינוט.. דאס קען איך דאך נישט אויס האלטן, און דאס מאכט דאך מיר פשוט אויף געראגט און אָן געצויגן, ווייל וואס טוה איך א גאנצן טאג..?!

איך בין דאך נישט צופרידן מיט דעם וואס איך רעד איין מענטשן צו טוהן עבירות, נאר איך פראביר אינגאנצן צייט אראפ צו ווארפן דעם מענטש ביז צו דער ערד אויף א אופן אז ער זאל אינגאנצן אויף געבן פון צו פראבירן אפילו צו זיין א ערליכע יוד, און איך וויל אז דער מענטש זאל ווערן אינגאנצן: "מְיאוּשׁ" פון דינען דעם אייבערשטן, און דאס איז עס.

ווייל איינמאל דער מענטש פאלט אריין אין א: "יְאוּשׁ", דעמאלט׳ס איז ער דאך שוין סיי ווי סיי געפאנגען ביי מיר אין מיין נעץ אריין, ווייל איך יצר הרע.. בין דאך בעצם גארנישט, און די ווערטער: "יֵצֶר הָרַע" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "שַׂעֲרָה" – א דינע הָארעל׳ע, ווייל יא ר׳ יעקב, דאס בין איך דאך טאקע באמת, איך בין דאך נישט מער ווי א קליינע דינע הָארעל׳ע וואס איז דאך בעצם "גארנישט מיט גארנישט".

[און עס שטייט דאך שוין טאקע אויך בפירוש אין די אנהייב פון די וואכעדיגע פרשה, אז: "עֵשָׂו אָחִיו" – אז דער יצר הרע איז דאך בעצם איין שטיק: "אַרְצָה" – אז דער יצר הרע איז דאך בעצם איין שטיק "ערד" – איין שטיק גארנישט, וואס איז דאך בעצם א: "שֵׂעִיר" – וואס איז דאך בעצם א קליינע דינע "הָארעל׳ע", און: "שְׂדֵה אֱדוֹם" – און ער איז דאך איין שטיק "חיצוניות", און ער איז דאך איין שטיק "קאליר", אזוי ווי מיר האבן דאך

שוין טאקע מאריך געווען אין פרשת תולדות, אז די גאנצע עשיו הרשע איז דאך נישט געווען מער ווי: "כֻּלּוֹ כְּאַדֶּרֶת שֵׂעָר" – די גאנצע עשיו הרשע איז דאך נישט געווען מער ווי "איין גרויסע האריג'ע מאנטל" – די גאנצע עשיו הרשע איז דאך נישט געווען מער ווי איין שטיק "חיצוניות", און יא ר' יוד, עשיו איז געווען א: "אִישׁ שָׂדֶה" – עשיו איז געווען א מענטש פון אינדרויסן, אבער בפנימיות איז ער געווען איין גרויסע גארנישט].

אבער וויבאלד איך שטעל זיך אהער ווי א גרויסע בארג, מיינען די מענטשן אז איך בין יא עפעס, און מיין גאנצע ציל איז דאך נאר, אז דער מענטש זאל ווערן אינגאנצן: "מְיֻאוּשׁ" און אויף געבן אויף אלעס, און דעמאלט'ס כאפ איך איהם איריין אין מיין נעץ אריין.

און ממילא דו "יעקב".. דו שטעכס'ט דאך מיר ממש אויס מיינע אויגן, ווייל דו דערשרעקס'ט זיך דאך נישט פון גארנישט, נאר: "עֵקֶב יו"ד" – נאר דו דער האלס'ט זיך אויפן פוס אין אלע דיינע שוועכער מצבים.

און ממילא וועגן דעם האב איך דיר טאקע דערלאנגט א גוטע קלאפ אויף דיינע "פוס", כדי אז דו זאלסט נישט קענען מקיים זיין מצוות אין דיינע שוועכער מצבים, עד כאן דברי היצר הרע.

און ווען יעקב אבינו האט געזעהן אז ער האט דא צו טוהן מיט זיין אמת'ן שונא, האט ער איהם דא געגעבן א פרעג, אז זאג מיר: "הַגִּידָה נָּא שְׁמֶךָ" – אז זאג מיר וואס דיין "נאמען" איז, כדי אז איך זאל קענען איבער געבן פאר אלע מיינע קינדער און אייניקל'ער אז פון אזא מענטש וואס טראגט דעם און דעם נאמען.. דארף מען זיך היטן און דער וויטער'ן.

האט איהם דעמאלט׳ס דער: ״שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו״ גע׳ענטפערט אויף דעם, אז: ״לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי״ – אז פארוואס פרעגסטו וואס מיין ״נאמען״ איז..?! איך האב דאך א יעדע מאל א אנדערע נאמען..?!

ווייל איינמאל הייס איך ״גענלט״, און איינמאל הייס איך ״כבוד״, און איינמאל הייס איך א ״גרויסער תלמיד חכם״, [און מען זעהט דאך שוין טאקע קלאר אין עטליכע מפרשים, אז די: ״שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו״ האט זיך דאך שוין טאקע אמאל באוויזן פאר יעקב אבינו אָן געטוהן אין קליידער פון א ״תלמיד חכם״], און אין א יעדע דור זעה איך דאך אויס אנדערש, און אין א יעדע דור האב איך דאך א אנדערע ״נאמען״, איז ממילא פארוואס פרעגסטו מיר דא וואס מיין ״נאמען״ איז..?! איך האב דאך הונדערט׳ער נעהמען..?!

אבער דו: ״יַעֲקֹב״.. דיין נאמען רעגט מיר אויף, ווייל די נאמען: ״יַעֲקֹב״ איז דאך: ״עֵקֶב יו״ד״, און די נאמען: ״יַעֲקֹב״ איז דאך די סימבאל פון: ״הִתְחַזְקוּת״, און דאס קען איך דאך בשום אין אופן נישט פאר טראגן.

און ממילא וועגן דעם וויל איך אז דו זאלסט מער נישט הייסן: ״יַעֲקֹב״, נאר איך וויל אז פון היינט און ווייטער זאלסטו הייסן: ״יִשְׂרָאֵל״ וואס סימבאלאזירט דאך ״מיר״ צוזאמען מיט מיין: ״רָצוֹן״, ווייל די וואָרט: ״יִשְׂרָאֵל״ איז דאך בעצם צוזאם געשטעלט פון צוויי ווערטער, און די צוויי ווערטער זענען דאך: ״שִׂיר אֵ-ל״ – וואס דאס איז דאך טאקע געווען מיין: ״רָצוֹן״ ביי דעם יעצטיג׳ן געלעגענהייט, צו גיין זינגען: ״שִׁירָה״ פארן הייליגן באשעפער.

אבער "יעקב אבינו" האט זיך אבער נישט געלאזט פון דעם שטן, און דוקא ווייל די "שטן" האט איהם דעמאלט'ס געגעבן דעם נאמען: "יִשְׂרָאֵל", האט ער זיך נישט געוופן מיט דעם נאמען: "יִשְׂרָאֵל" ביז וועו דער "אייבערשטער" אליין האט דאס איהם געגעבן.

און אפילו נאך דעם וואס דער אייבערשטער האט איהם שוין געגעבן דעם נאמען: "יִשְׂרָאֵל", איז ער אבער נאך אלץ געליבן מיט דעם הייליגן נאמען: "יַעֲקֹב", כדי אז אלע זיינע קינדער און אייניקל'ער עד סוף כל הדורות זאלן געדענקען, אז: "יַעֲקֹב" אָבִינוּ תִּקֵּן תְּפִלַּת "עַרְבִית".. !

און דאס מיינט דאך צו זאגן אין אנדערע ווערטער, אז יעקב אבינו האט מתקן געוועו, אז: "תְּפִלַּת" – אז מען זאל בעטן דעם אייבערשטן בשעת וועו עס איז: "עַרְבִית", און: "יַעֲקֹב" – און יעקב אבינו האט אריין געפרעגל'ט אין אונז דעם יסוד פון: "עֵקֶב יו"ד" – און יעקב אבינו האט אריין געפרעגל'ט אין אונז דעם יסוד פון זיך דער האלטן ביז עס וועט אָן קומען די גרויסע: "יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם".

און לאמיר טאקע דא צו ענדיגן דעם פסוק, אז: "וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם" – אז די: "שָׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו" האט טאקע דא געבענטש'ט יעקב אבינו, נישט ווייל ער האט איהם דא געוואלט בענטשן, נאר ווייל ער האט דאך פשוט נישט געהאט קיין אנדערע ברירה, ווייל יעקב אבינו האט דאך איהם נישט געלאזט צוריק ארויף גיין אויבן אין הימל ביז וועו ער וועט איהם בענטשן און ביז ער וועט איהם מודה זיין אז די "ברכות" וואס ער האט באקומען פון זיין הייליגן טאטע יצחק האט ער טאקע באקומען מיט "רעכט".

און די שטן האט איהם טאקע דעמאלט׳ס געמוזט מודה זיין, אז פאר אזא איינער וואס איז מקיים: ״מִצְוַת הַבּוֹרֵא מִתּוֹךְ הַדְּחַק״ קומט זיך דאך טאקע ״יא״ אזעלכע גרויסע ״ברכות״, און נישט פאר אזא גרויסע רוצח ווי ״עשיו הרשע״.

און טראץ דעם וואס די: ״שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו״ האט אָן געזאגט פאר יעקב אבינו אז: ״לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ״ – און טראץ דעם וואס די: ״שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו״ האט אָן געזאגט פאר יעקב אבינו אז די נאמען: ״יַעֲקֹב״ זאל מער נישט געזאגט ווערן, האט אבער נאך אלץ יעקב אבינו נישט אפ געלאזט זיין הייליגן נאמען: ״יַעֲקֹב״, און ער האט זיך ווייטער געפופן מיט זיין הייליגן נאמען: ״יַעֲקֹב״.

ווייל דעמאלט׳ס האט ער ערשט איין געזעהן ווי שטארק עס שטערט פארן יצר הרע אז ״א יודיש קינד דער האלט זיך אין א שוועדע מצב״, און ממילא ווען דעם האט ער זיך דוקא יא ווייטער באנוצט מיט זיין הייליגן נאמען: ״יַעֲקֹב״ וואס איז דאך די סימבאל פון: ״הִתְחַזְּקוּת״.

און גלייך אין דעם קומענדיג׳ן פסוק שטייט דאך שוין טאקע ווידער אמאל דעם לשון פון: וַיִּשְׁאַל ״יַעֲקֹב״ וגו׳, און אז: וַיִּקְרָא ״יַעֲקֹב״ וגו׳, ווייל יעקב אבינו האט דאך שוין גאנץ גוט געוואוסט, אז אלע מלאכים זענען מקנא די: ״הִתְחַזְּקוּת״ פון א יודיש קינד אין א יעדן מצב.

און גלייך ווען די: ״שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו״ איז צוריק ארויף געגאנגען אויבן אין הימל, שטייט דעמאלט׳ס גלייך אין פסוק, אז: ״וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו״ צו דעם: ״שַׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂיו״, אלץ א בליק פון ״ניצחון״, אז עס איז דיר נישט געלונגען

מיר צו צוברעכן, און מיין הייליגן נאמען: "יַעֲקֹב" וועט אלעמאל בלייבן אויף מיר: "לְעוֹלְמֵי עַד וּלְנֶצַח נְצָחִים", כדי אז דו זאלסט זיך נישט איין רעדן פאר קיין איין רגע אז דו קענסט צוברעכן א יודיש קינד, ווייל עס איז דאך גארנישט אזוי גרינג צו צוברעכן א יודיש קינד וואס נוצט דעם: "פֹּחַ הַהִתְחַזְּקוּת" וואס ער האט בירושה פון זיין הייליגע זיידע: "יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם".

און ממילא פון דעם קען מען דאך זעהן א מורא'דיגע זאך, און דאס איז, אז ווען א יודיש קינד געפונט זיך אמאל אין א שוועריגקייט, אדער ח"ו אין א צרה, אדער ער כאפט זיך דעמאלט'ס ארויס א קליינע: "דָּבָר טוֹב" צום אייבערשטן, ברעכט דאס דעמאלט'ס א דורך אלע הימלען, און דאס מאכט דעמאלט'ס א מורא'דיגע רעש אויבן אין הימל.

און דאס איז דאך בעצם גאר שטארק נוגע פאר א מענטש צו וויסן, ווייל אסאך מאל קען דאך א מענטש מיינען, אז איך בין דאך שוין סיי ווי סיי אזוי נידריג, און אזוי צובראכן, און איך האלט דאך נישט ביי גארנישט, נו אויב אזוי פארוואס זאל איך נאך אריין כאפן יעצט יענע קליינע מצוה'לע דארטן, איך בין דאך שוין סיי ווי סיי אין אזא נידריגע מדריגה..?!

אבער עס איז דאך נישט אזוי, ווייל מיר האבן דאך נישט קיין שום השגה וואס דאס מיינט א: "מִצְוָה קְטַנָּה בְּשָׁעַת הַדְּחַק", א: "מִצְוָה קְטַנָּה בְּשָׁעַת הַדְּחַק" איז דאך גאר גאר חשוב און טייער אויבן אין הימל, און דאס קען דאך דיר נאך אפילו ברענגען א גרויסע: "סְיָעְתָּא דִּשְׁמַיָּא" אז דו זאלסט זיך קענען ארויס זעהן פון דיין פלאנטער וואו דו געפונס'ט זיך יעצט.

און מען דארף דאך אויך וויסן נאך א נקודה, ווייל מען דארף דאך אויך וויסן, אז עס איז דאך ליידער דא היינטיגע צייטן א געוויסע יצר הרע ביי מענטשן וואס רופט זיך "דער דור", און מען קען אמאל הערן ווי מענטשן זאגן, אז "דער דור"..?! "דער דור" איז דאך שוין גאר גאר א שוואכע דור, און "דער דור"..?! איז דאך שוין גאר גאר א געפערליכ׳ע דור, און דאס גלייכן, און מיר דארפן דאך אלע האבן א באזונדער׳ע שמירה צו זיין אפ געהיטן פון דעם יצר הרע וואס רופט זיך "דער דור" [די היינטיגע דור].

און דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך בפירוש אין זיין הייליגן ספר תהלים (קפיטל י״ב פסוק ח׳), אז: "אַתָּה יהו-ה תִּשְׁמְרֵם" – אז דו באשעפער.. זאלסט אונז שטענדיג אפ היטן, אבער: "תִּצְּרֶנּוּ" – אבער דו זאלסט אונז גאר שטארק אפ היטן: מִן "הַדּוֹר זוּ" לְעוֹלָם – פון דער יצר הרע וואס הייסט: "דּוֹר זוּ", און מיר זאלן ח״ו נישט אויף געבן אויף אונזער עבודה "וויבאלד מיר געפונען זיך אין אזא שוער׳ן דור".

איי.. וועט איינער אבער פרעגן, אז עס איז דאך "טאקע" היינט אזא שווערע דור..?! און ממילא פארוואס זאגסטו מיר דא אז מען טאר נישט רעדן אזוי..?! נאר די תירוץ אויף דעם איז, ווייל טאקע וויבאלד אונז זענען היינט אין אזא שווערע דור, האט דער דור א מורא׳דיגע "יוחס" אויבן אין הימל, און טאקע וויבאלד אונזער דור איז אָן געפילט מיט אזוי פיל פראבלעמען, האט טאקע אונזער דור א ספעציעל׳ע "יוחס" אויבן אין הימל וואס קיין שום דור פון די פריער׳דיגע דורות האבן נישט געהאט.

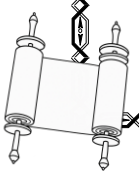

און וועז א יודיש קינד קלעבט זיך צו צום אייבערשטן "היינטיגע צייטן" – אין אזא שווער'ן דור.. וואו מיר געפונען זיך דאך שוין דא יעצט ממש: "בֵּין הַחוֹל" – צווישן שמוציגע ערד, האבן זיינע מעשים דעמאלט'ס אסאך אסאך א גרעסער'ע חשיבות ווי די מעשים פון א יוד וואס איז געווען אין די פריער'דיגע דורות.

און עס ווערט דאך שוין טאקע אויך געברענגט אין איינער פון די ספרים הק' (שבחי ר' חיים וויטאל), אז דער הייליגער אר"י הק' האט מגלה געווען פאר זיין הייליגן תלמיד רבי חיים וויטאל זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, וזלה"ק, אז: "שֶׁבְּדוֹר הַיָּתוֹם הַזֶּה" – אז אין דעם פאר יתומ'טע דור, איז: "אַף דָּבָר קָטָן שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה בְּכַוָּנָה לְשֵׁם שָׁמַיִם חָשׁוּב אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ" – איז אויך חשוב א "קלייניקייט" וואס א יודיש קינד טוט פארן אייבערשטנ'ס וועגן: "לְשֵׁם שָׁמַיִם".

און נישט נאר דעם, נאר עס איז נאך: "הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמַּה שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין גְּדוֹלוֹת בְּדוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים" – נאר עס איז נאך אסאך אסאך חשוב'ער ווי די גרויסע עבודות וואס די יודן האבן באוויזן צו טוהן אין די אמאליגע דורות.

ווייל טאקע ויבאלד מיר וואקסן אויף אין אזא וויסט'ן דור, איז א יעדע מצוה אסאך אסאך חשוב'ער ווי אמאל, און דאס האט דאך דער הייליגער אר"י הק' געזאגט אויף "זיין" דור מיט הונדערט'ער יארן צוריק, נו.. על אחת כמה וכמה אין אונזער היינטיג'ן דור וואו מיר שטייען יעצט.. איז דאך זיכער גאר גאר טייער א יעדע קלייניקייט וואס א יודיש קינד טוט נאר פארן אייבערשטנ'ס וועגן.

ווייל.. ווי אזוי זאגט די וועלט..?! אז: "מען מאכט שוין נישט קיין ערליכע יודן היינטיגע צייטן", און דאס מיינט דאך צו זאגן אין אנדערע ווערטער, אז אוודאי איז דא ערליכע יודן היינטיגע צייטן, נאר עס מאכט זיך נישט אזוי גרינג, ווייל כדי צו זיין א ערליכע יוד היינטיגע צייטן דארף מען דאך פשוט הארעווען און הארעווען און הארעווען, ווייל מיר זענען דאך שוין ליידער מער נישט ארום געוומען מיט אזעלכע ריזיג'ע: "שַׁרְפֵי מַעְלָה" ווי אמאל, און ממילא וועגן דעם איז אונזער עבודה היינטיגע צייטן אסאך אסאך שווערער ווי אמאל, אבער די "חשיבות" פון דעם איז דאך אבער אויך אסאך אסאך גרעסער ווי אמאל.

און מען קען דאס אפשר מסביר זיין מיט א שיינע משל, ווייל עס איז געווען אמאל א קעניג וואס האט ג'קעניג'ט אויף גאר גאר א גרויסע מדינה, און אלעס האט איהם געדינט, און אלעס האט ער געפירט, און ער האט געהאט א ווארט אויף א יעדע זאך אין זיין לאנד, אבער איין טאג איז ער אוועק געפארן אויף גאר גאר א ווייטע פלאץ, ממש.. אויף די אנדערע זייט וועלט.

און ווען ער איז אָן געקומען אהין, האט ער דאך שוין דעמאלט'ס גלייך געזעהן, אז קיינער ווייסט נישט צו זאגן פון איהם, און קיינער קען איהם אפילו נישט דארטן.

אבער איין טאג, איז דער קעניג אריין געקומען צו איינעם אינדערהיים, און ער זעהט, ווי נישט מער און נישט ווייניגער.. עס הענגט אויפן וואנט א בילד פון "איהם", האט ער זיך דעמאלט'ס גלייך געגעבן א רוף אָן צו דעם בעל הבית פון דעם שטוב, אז זאג מיר נאר הער בעל הבית, וואס טוט דא מיין בילד אויף דער וואנט..?!

האט איהם דעמאלט׳ס דער בעל הבית גע׳ענטפערט, אז וואס הייסט וואס די בילד פון דער קעניג זוכט דא אויף מיין וואנט..?! דו ביזט דאך דער מעכטיגער קעניג, און דו ביזט דאך איינער פון די גרעסטע קעניג׳ן אויף דער וועלט..?! האט איהם אבער דער קעניג צוריק געפרעגט דעמאלט׳ס, אז אלע מענטשן פון דעם גאנצן שטאט דא ווייסן פון מיר..?!

האט איהם דער בעל הבית גע׳ענטפערט דעמאלט׳ס, אז.. ניין, קיינער ווייסט נישט דא צו זאגן פון דיר, אבער איך ליין דאך געוויסע גרויסע צייטונגען, און ממילא וועגן דעם בין איך אָן געקומען צו דעם אמת׳ן מסקנא אז דו ביזט דאך איינער פון די גרעסטע קעניג׳ן אויף דער וועלט, און ממילא וועגן דעם האב איך אויף געהאנגען דיין בילד דא אויף מיין וואנט.

יעצט לאמיר זיך אלע אליין פרעגן די שאלה, אז ״וואס וועט דער קעניג געבן פאר דער מענטש וואס האט אויף געהאנגען זיין בילד אויף זיין וואנט״..?!

און די תירוץ אויף דעם איז דאך, אז דער קעניג וועט דאך איהם דעמאלט׳ס געבן אלעס אויף דער וועלט, דער קעניג וועט דאך איהם דעמאלט׳ס געבן ״גאלד״ און ״זילבער״ און טייערע שטיינער.. און וואס נישט..?!

איי.. וועט איינער אבער פרעגן, אז איין מינוט הער קעניג, דו האסט דאך שוין ביי דיר אין לאנד אזוי פיל בילדער פון דיר, ווייל אויף אלע מטבעות פון דיין לאנד איז דאך דא דיין בילד, און אויף אלע זיגל׳ער פון דעם לאנד איז דאך דא דיין בילד, און עס איז דאך שוין דא מליונ׳ע בילדער פון דיר אין

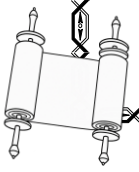

דיין לאנד, און ממילא פארוואס געבסטו דא פאר דעם מענטש אזא גרויסע שכר..?!

אבער די תירוץ אויף דעם איז דאך שוין זייער פשוט, ווייל דו ווייסט ווי "ווייט" דער מענטש דא וואוינט פון מיר..?! דער מענטש דא וואוינט דאך אויף די אנדערע זייט פון די וועלט..?! ווייט ווייט ווייט אוועק פון מיין גרויסן פאלאץ..?! און "דארטן" איז א "בילד" פון מיר וועדר מליונ'ע דולאר'ן..!

און די נמשל פון דעם איז דאך, אז יא טייערע יודן, אין אונזער ווייט'ן דור וואו מיר געפונען זיך יעצט איז א יעדע קליינע "בילד" פון דעם אייבערשטן – אפילו א זאך וואס "זעהט נאר אויס" ווי א פונק פון: "עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ".. אויך גאר גאר חשוב אין טייער ביי דעם "קעניג" – ביי דעם: "מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא", און אפילו א קליינע פונק וואס זעהט נאר אויס ווי: "עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ", מאכט שוין אויך גאר גאר א גרויסע רעש אויבן אין הימל, און דאס שאקל'ט דאך שוין אויך אויף אלע הימלען אויבן אין הימל.

ווייל ווען איינער געפונט זיך גאר גאר נידריג, און ער טוט עפעס א "קליניקייט" פארן אייבערשטנ'ס וועגן, מאכט דאך דאס דעמאלט'ס גאר גאר א גרויסע רעש אויבן הימל וואס מיר קענען דאך בעצם בכלל נישט משיג זיין.

און דאס איז דאך טאקע פשט אין די ווערטער וואס חז"ל (ברכות דף: ל"ד ע"ב) האבן אונז געזאגט אז: "בְּמָקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִין אֵין צַדִּיקִים

גְּמוּרִים יְכוֹלִים לַעֲמֹד", ווייל וועז דער "בעל תשובה" טוט א געוויסע סארט עבודה, איז ער דאך דאס דעמאלט'ס מעלה פון גאר גאר א נידריג'ן פלאץ, ווייל ער קומט דאך פון אזא נידריגע שפל המצב, און טאקע וועגן דעם גייט דאס דעמאלט'ס ארויף אזוי הויעך: "עַד לְמַעְלָה", און עס מאכט דעמאלט'ס אזא געוואלדיגע גרויסע רעש אויבן אין הימל.

און איר זאלט וויסן טייערע יודן, אז טאקע וויבאלד מיר קענען היינטיגע צייטן אָן קומען מיט איין "קנעפל" אין דעם: "שְׁאוֹל תַּחְתִּית" אריין ממש, טאקע וועגן דעם קענען מיר היינטיגע צייטן אויך אָן קומען מיט איין קליינע: "פֹּחַ הַהִתְגַּבְּרוּת" צו דעם העכסט'ן מדריגה.

ווייל די אמאליגע דורות האבן דאך נישט געהאט די היינטיגע נסיונות, און ממילא וועגן דעם האבן זיי נישט געקענט דערגרייכן וואו מיר קענען היינטיגע צייטן דערגרייכן מיט איין קליינע: "פֹּחַ הַהִתְגַּבְּרוּת", ווייל מיר האלטן דאך שוין טאקע יעצט אלע אט אט פאר דעם גרויסן: "גְּאוּלָה שְׁלֵמָה" וואס וועט דאך שוין טאקע בקרוב אָן קומען.

און דו זאלסט וויסן ר' יוד, אז דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך בפירוש אין זיין הייליגן ספר תהלים (קפיטל כ"ט פסוק ח'), אז: "קוֹל יהו-ה יָחִיל" – אז דער אייבערשטער קוקט דאך אזוי שטארק ארויס צו הערן דעם: "קוֹל יהו-ה" פון א: "מִדְבָּר" – פון אזא דור ווי מיר געפונען זיך היינטיגע צייטן – פון אזא פאר טריקענ'ע מדבר'דיגע דור וואו מיר געפונען זיך היינטיגע צייטן.

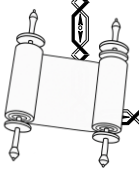

און: "יָחֵיל יהו-ה מִדְבַּר קָדֵשׁ" – און דער אייבערשטער וואלט דאך שוין אזוי שטארק צו הערן עפעס א הייליג וואלט פאר איהם אין דעם וויסט'ן: "הוֹר הַמִדְבָּר" – און דער אייבערשטער וואלט דאך שוין אזוי שטארק צו הערן עפעס א הייליג וואלט פאר איהם אין אונזער היינטיג'ן וויסט'ן: "הוֹר הַמִדְבָּר", און דאס איז דאך ביי איהם: "קָדֵשׁ" – און דאס איז דאך ביי איהם גאר גאר "הייליג".

און עס איז דאך טאקע אויך כדאי צו דערמאנען ביי דעם געלעגענהייט, אז דער הייליגער טשעבינ'ער רב זצ"ל האט דאך שוין טאקע אמאל געזאגט, אז א יעדע יודיש קינד האט דאך אמאל געוויסע טעג וואס ער שפירט ביי זיך אז דאס איז עפעס "מדבר'דיגע טעג" – א יעדע יודיש קינד האט דאך אמאל געוויסע טעג וואס ער שפירט ביי זיך אז דאס איז עפעס "וויסט'ע טעג".

אבער דער אייבערשטער זאגט יעצט פאר א מענטש, אז דוקא אין דיינע "מדבר'דיגע טעג" – אז דוקא אין דיינע "וויסט'ע טעג".. וויל איך הערן דיין: "קוֹל יהו-ה" – וויל איך הערן דיין קול צום אייבערשטן – וויל איך הערן דיין וואריע'ע תפילה ווי דו רעדס'ט צו מיר מיין טייער קינד.

ווייל פון די הייליגע ישיבות הק' און פון די הייליגע בתי מדרשים קומט דאך שוין ארויף גענוג און נאך תפילות, אבער פון א טריקענ'ע: "מִדְבָּר".. קומט דאך נישט ארויף גענוג תפילות צו מיר.

און דאס איז דאך טאקע די סיבה פארוואס דער אייבערשטער וואלט אזוי שטארק אויף א צו קלאפט'ע יודישע תפילה פון עפעס א צובראכענ'ע יוד'ל,

ווייל אזא סארט צו קלאפט׳ע יודישע תפילה פון עפעס א צובראכענ׳ע יוד׳ל קומט דאך נישט ארויף א יעדן טאג אויבן אין הימל.

און ממילא וועגן דעם איז דאס א פשוט׳ע ״מציאה״ אויבן אין הימל, און דער אייבערשטער נעמט [כביכול] ארום דעם תפילה, און ער קושט דאס צוזאם, ווייל אזא סארט צו קלאפט׳ע יודישע תפילה זעהט מען דאך נישט א יעדן טאג דארטן.

און ממילא וועגן דעם טאר זיך דאך א מענטש ח״ו קיינמאל נישט אראפ קלאפן און טראכטן אז נע.. איך בין דאך שוין סיי ווי סיי גארנישט וועדר, ווייל א יעדע יודיש קינד דארף דאך שטענדיג וויסן, אז איך בין דאך אזוי ווי א שטר פון ״הונדערט דולר״, וואס אפילו דו וועסט דאס גאר גאר שטארק צו קנייטשן, און אפילו אויב דו וועסט דאס אראפ ווארפן אויף דער ערד עטליכע מאל און דאס גוט אָן טרעטן, וועט דאס אבער נאך אלץ נישט פארלירן איר וועדר, ווייל א זאך וואס האט א אמת׳ע וועדר, קען מען קיינמאל נישט צו נעמען איר וועדר..!

און דאס איז דאך טאקע גאר גאר א גרויסע כלל וואס מיר דארפן דאך אלע שטענדיג וויסן און געדענקען, אז א יעדער איינער פון אונז איז דאך אזוי ווי א טייערע דיימאנט שטיין וואס מען טרעפט נישט אזוי גרינג, און דער טייערע דיימאנט שטיין הייסט שטיין: ״יִשְׂרָאֵל״, און מען קען קיינמאל נישט צו נעמען איר וועדר פון איר.

ווייל דער טייערע דיימאנט שטיין וואס הייסט: ״יִשְׂרָאֵל״ בלייבט דאך אלעמאל דעם חשוב׳ן טייער׳ן דיימאנט שטיין: ״עַד עוֹלָם״, עס איז דאך

נישט קיין שום נפקא מינה אין וועלכע מיסט קאסטן דו וועסט דאס נאר אריין ווארפן, ווייל דער טייערע דיימאנט שטיין וואס הייסט: "יִשְׂרָאֵל" וועט דאך אלעמאל בלייבן דעם טייער'ן דיימאנט שטיין וואס האט נישט קיין שום שאץ צו איר גרויסן וועדר.

און דו קענסט דאס אריין ווארפן אין וואסער, און דו קענסט דאס אריין ווארפן אין: "שְׁאוֹל תַּחְתִּית", און דו קענסט דאס שמוציג מאכן, אבער דאס וועט אלעמאל בלייבן דעם טייער'ן דיימאנט שטיין וואס הייסט: "יִשְׂרָאֵל", און די איינציגסט'ע זאך וואס מען קען יא טוהן צו איר איז, אז מען קען איר נאר פראבירן שענער צו מאכן: "לְתַפְאֶרֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל".

אבער די עצם וועדר פון א יודישע: "נְשָׁמָה".. וועט קיינמאל נישט אראפ גיין פון א יודיש קינד, ווייל א יודיש קינד בלייבט דאך שטענדיג א חלק פון דעם פסוק: "בָּנִים אַתֶּם לַיהוה-ה אֱלֹקֵיכֶם".

און וואס טוט א יודיש קינד ווען ער טרעפט זיך אמאל אין א צובראכענ'ע מצב..?! אין הכי נמי ער האט טאקע נישט געוואלט דארט זיין, אבער.. עס האט פאסירט, וואס איז דעמאלט'ס די עצה..?!

זאגט אונז וועגן דעם דוד המלך עליו השלום אין זיין הייליגן ספר תהלים גאר גאר א גוטע עצה פאר דעם, און דוד המלך עליו השלום זאגט אונז אזוי אין זיין הייליגן ספר תהלים (קפיטל מ"ב פסוק ט'), אז: "יוֹמָם" – אז ווען עס איז דיר ליכטיג, זאלסטו דעמאלט'ס גוט געדענקען און קלאר וויסן ביי דיר, אז דאס איז ווייל: "יְצַוֶּה יהו-ה חַסְדּוֹ" – אז דאס איז ווייל דער אייבערשטער האט געשיקט זיין: "חֶסֶד" אויף דיר.

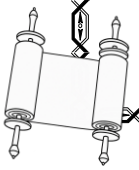

און: "וּבַלַּיְלָה" – און וועז עס איז דיר טונקל ווי די נאכט, זאלסטו דעמאלט'ס טוהן די עצה פון: "שִׁירוּ עִמִּי" – זאלסטו דעמאלט'ס טוהן די עצה פון "זינגען" פאר די כבוד פון דעם אייבערשטן צוזאמען מיט א ווארימ'ע: "תְּפִלָּה לְאֵ-ל חַיָּי" – צוזאמען מיט א ווארימ'ע "תפילה" צום הייליגן באשעפער, און דאס וועט דאך דיר שוין העלפן ארויס צו גיין פון דיין פינסטער'קייט, ווייל וועז דער הייליגער באשעפער וועט זעהן דיין: "הִשְׁתּוֹקְקוּת" וואס דו האסט אין "הארץ", דעמאלט'ס וועט ער דאך דיר שוין גאר שנעל באפרייען פון דיין צער און פון דיין עגמת נפש וואס דו גייסט אריבער.

און עס קומט דאך שוין טאקע יעצט די גרויסע הייליגע טעג פון: "חֲנוּכָּה", וואס: "חֲנוּכָּה" איז דאך טאקע די אמת'ע זמן פון: "הַלֵּל וְהוֹדָאָה" צום הייליגן באשעפער, אזוי ווי די גמרא זאגט דאך אונז שוין טאקע בפירוש אין מסכת שבת (דף: כ"א ע"ב), אז: "קָבְעוּם וַעֲשָׂאוּם יָמִים טוֹבִים בְּהַלֵּל וְהוֹדָאָה", ווייל דאס איז דאך טאקע די גאנצע מטרה פון דעם הייליגן יום טוב פון: "חֲנוּכָּה", אז א מענטש זאל זיך אויס לערנען צו דאנקען דעם הייליגן באשעפער מיטן גאנצן הארץ, און זיך אויס קאכן אין דעם ענין פון: "הַלֵּל וְהוֹדָאָה" צום הייליגן באשעפער.

אבער פון די אנדערע זייט דארף מען דאך אבער אויך וויסן, אז עס איז דאך ליידער דא היינטיגע צייטן אזעלכע מענטשן וואס שעמען זיך גאר שטארק עוסק צו זיין אין דעם ענין פון: "הַלֵּל וְהוֹדָאָה".

ווייל זיי טראכטן דאך כסדר צו זיך, אז וואס ווילסטו פון מיר..?! איך בין דאך נישט דער גרויסער: "עוֹבֵד יהו-ה", און ממילא לאמיר געבן א צינד אָן די חנוכה ליכט, און פארטיג.

אבער דאס איז דאך בעצם גאר גאר א גרויסע טעות, ווייל די ענין פון: "הַלֵּל וְהוֹדָאָה" איז דאך די שליסל פון די הייליגע יום טוב: "חֲנוּכָּה", און אלע ספרים הק' זאגן דאך אונז שוין טאקע אויך, אז נאר דורך דעם קען מען צו קומען צו שפירן די "אורות" וואס קומען אראפ אין די יעצטיגע הייליגע טעג, און מיר וועלן שוין בעזרת השם יתברך מער מאריך זיין ביי די הייליגע יום טוב פון: "חֲנוּכָּה" לגבי דעם ענין, אבער אין קורצן איז יא כדאי צו דערמאנען, אז די ענין פון: "הַלֵּל וְהוֹדָאָה" איז א: "דָּבָר הַשָּׁוֶה לְכָל נֶפֶשׁ", און מיר זאגן דאך שוין טאקע אלע פסח אויף דער נאכט ביי די הגדה של פסח דעם לשון, אז: "וְנוֹדֶה" לְךָ שִׁיר חָדָשׁ – אז מיר אלע דארפן דאך דאנקען דעם אייבערשטן: "עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ".

און: "חֲנוּכָּה" איז דאך טאקע די ריכטיגע זמן פון: פְּדוּת "נַפְשֵׁנוּ", ווייל אונזערע "נשמות" זענען דאך דעמאלט'ס אויס געלייזט געווארן פון דעם: "מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה", און מיר האבן דאך דעמאלט'ס נאך אמאל זוכה געווען אָן צו צינדן די הייליגע מנורה אין דעם הייליגן בית המקדש.

און ממילא קומט דאך אויס פון דעם, אז ביים אָן צינדן די הייליגע מנורה דארף דאך אויך זיין דעם: "וְנוֹדֶה" לְךָ שִׁיר חָדָשׁ – ביים אָן צינדן די הייליגע מנורה דארפן מיר דאך אלע אינאיינעם דאנקען דעם הייליגן באשעפער: "עַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ".

און מיר זאגן דאך שוין טאקע אלע אויך ביי די הגדה פסח אויף דער נאכט דעם לשון, אז: לְפִיכָךְ "אֲנַחְנוּ" חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל וגו', ווייל יא ר' יוד, די ענין פון: "הַלֵּל וְהוֹדָאָה" דארף דאך גיין אויף א אופן פון "אלע צוזאמען", און מען טאר נישט ח"ו נוצן די: "מִדַּת הַבּוּשָׁה" וועז עס קומט צו דעם ענין פון: "הַלֵּל וְהוֹדָאָה".

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם ווארט: "הַלֵּל", ווייל די ווארט: "הַלֵּל" – איז דאך טאקע אויך ראשי תיבות: "**לֹא הַבַּיְשָׁן לָמֵד**", ווייל אסאך מאל קען מען דאך הערן ווי מענטשן זאגן, אז לויבן דעם אייבערשטן איז דאך נישט קיין קונץ, ווייל א יעדער איינער קען דאך דאס טוהן, און מען דארף דאך נישט האבן קיין "גוטע קאפ" פאר דעם, און ממילא וועגן דעם קען אמאל א מענטש שפירן, אז עס איז ח"ו גאר א ביליגע זאך צו לויבן דעם אייבערשטן, אבער אין אמת'ן איז דאך דאס גאר גאר א הויעכ'ע עבודה וואס מיר האבן דאך אין אמת'ן ניט אמאל קיין השגה אין דעם בכלל.

און מען זעהט דאך שוין טאקע אויך קלאר ביי יעקב אבינו, אז עס איז נאר געווארן: "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם".. נאר נאך דעם וואס שרח בת אשר האט געשפילט און זיך אונטער געזינגען פאר יעקב אבינו א שיינע ארציגע הייליגע: "נִיגּוּן".

און יעקב אבינו האט זיך דאך בשום אין אופן נישט געוואלט טרייסט'ן [פאר גאנצע צוויי און צוואנציג יאר] ביז וועז שרח בת אשר האט געזומען איר פידעל'ע און איהם געשפילט א שיינע ארציגע הייליגע: "נִיגּוּן", און נאר

דעמאלט׳ס.. איז ערשט געווארן: ״וַתָּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם״ – און נאר דעמאלט׳ס האט ערשט יעקב אבינו צוריק באקומען זיין: ״רוּחַ הַקֹּדֶשׁ״.

און דאס איז דאך טאקע אונזער געדאנק דא, אז א: ״נִיגּוּן״ הייליגט דאך דעם גאנצן: ״נֶפֶשׁ״ פון א מענטש, און דאס ברענגט דאך איהם נאר נענטער צום הייליגן באשעפער, און פארשטייט זיך אז מען רעדט דאך טאקע דא נאר פון א אמת׳ע ערליכע הייליגע יודישע: ״נִיגּוּן״, און נישט פון קיין ניגונים וואס קומען נישט פון קיין ערליכע מקורות ח״ו.

ווייל ווי אזוי פלעגט דער הייליגער סקולענ׳ער רבי זי״ע ועכ״י זאגן [דער מאור ישראל]..?! אז: ״מוּזִיק״ וואס קומט פון נישט ערליכע מקורות איז נישט קיין: ״מוּזִיק״, נאר עס איז: ״מַזִּיק״ חס ושלום..!

און לתועלת הרבים וועלן מיר דא יעצט אראפ ברענגען גאר פלאם פייער׳דיגע ווערטער וואס דער הייליגער סקולענ׳ע רבי זצ״ל [דער מאור ישראל] האט געזאגט שבת קודש פרשת כי תשא שבת פרה בעת סעודת רעוא דרעוין בבית מדרשו אין בארא פארק, כדי אז דער עולם זאל באמת פארשטיין וואס ״נגינה״ איז, און ווי שטארק דאס איז משפיע אויפן: ״נֶפֶשׁ הַיְהוּדִי״.

און טראץ דעם וואס די ווערטער זענען אין לשון הקודש, האבן מיר זיך נישט צוריק געהאלטן פון דאס אראפ ברענגען לתועלת הרבים, ווייל עס איז דאך יעצט: ״עֵת לַעֲשׂוֹת לַיהו-ה״, און אזוי האט דער סקולענ׳ע רבי זצ״ל געזאגט.

רְצוֹנִי לְדַבֵּר עַל עִנְיָן שֶׁהוּא הוֹרָאַת שָׁעָה, לְעוֹרֵר עַל עִנְיָן כָּאוֹב מְאֹד, הַשִּׁיר וְהַשֶּׁבַח לַה׳ יִתְבָּרְךְ שֶׁאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים נִשּׂוּאִין לְצֶאֱצָאֵיהֶם, וְה׳ יִתְבָּרְךְ יַעֲזֹר שֶׁיִּתְרַבֶּה הַשִּׂמְחוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, וּבְוַדַּאי רוֹצִים שֶׁהַשִּׂמְחָה תִּהְיֶה עִם יְסוֹד, יְסוֹד הָגוּן וְיסוֹד טוֹב, שֶׁתִּהְיֶה לְשִׂמְחָה קִיּוּם עַל יְדֵי שֶׁתִּהְיֶה בִּקְדֻשָּׁה, רוֹצִים לְהַמְשִׁיךְ הַשְׂרָאַת הַשְּׁכִינָה שֶׁיִּהְיֶה אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם, שֶׁתִּהְיֶה שִׂמְחָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לַה׳ יִתְבָּרְךְ נַחַת רוּחַ מִמֶּנָּה.

אָמְנָם בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים מַכְנִיסִים לְתוֹךְ הַשִּׂמְחָה נִגּוּנִים כָּאֵלֶּה שֶׁאֵין לָהֶם רֵיחַ שֶׁל קְדֻשָּׁה, וְאֵין בָּהֶם מְאוּמָה, לֹא רֵיחַ שֶׁל תּוֹרָה, וְלֹא רֵיחַ שֶׁל קְדֻשָּׁה, יְכוֹלִים לִפְעֹל הַרְבֵּה עִם נְגִינָה, יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב לַה׳ יִתְבָּרְךְ, לְבַטֵּל דִּינִים, אֲבָל צָרִיךְ לָדַעַת מַה שָּׁרִים וּלְמִי שָׁרִים.

וְהִנֵּה בְּמָקוֹם שֶׁיִּקְחוּ נִגּוּנִים שֶׁל יִרְאַת שָׁמַיִם שֶׁנִּתְחַבְּרוּ עַל יְדֵי יִרְאֵי ה׳, לוֹקְחִים נִגּוּנִים שֶׁאֵינָם מִמְּקוֹר הָגוּן, אֶלָּא מִמְּקוֹר טֻמְאָה בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, לוֹקְחִים דִּבּוּרִים קְדוֹשִׁים מִפְּסוּקִים וּמִמַּאֲמָרֵי חַז״ל, וְעוֹשִׂים מֵהֶם לֵיצָנוּת, וְעוֹד מְכַנִּים לָהֶם שֶׁהֵמָּה ״נִגּוּנִים חֲסִידִיִּים״..! זֶהוּ לֵיצָנוּת רַחֲמָנָא לִצְלַן, וּמִכְשׁוֹל גָּדוֹל רַחֲמָנָא לִצְלַן, וְאֵין זֶה טוֹבָה לַהֲחָתָן וְהַכַּלָּה.

וַהֲלֹא רוֹצִים בְּנִשּׂוּאִין שֶׁתַּשְׁרֶה שָׁם קְדֻשָּׁה, וּמַכְנִיסִים שָׁם טֻמְאָה רַחֲמָנָא לִצְלַן, אֲדוֹנִי אָבִי מוֹרִי וְרַבִּי זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָיָה פַּעַם בַּחֲתֻנָּה וְהִתְחִילוּ לָשִׁיר נִגּוּן כָּזֶה, וְתֵכֶף אָמַר שֶׁאֵין לוֹ רֵיחַ טוֹב, וְיֵשׁ לוֹ רֵיחַ שֶׁל וכו׳, אֲדוֹנִי אָבִי מוֹרִי וְרַבִּי זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָיָה נוֹהֵג לְהַתְחִיל שֶׁלְּחָנוֹ בְּלֵיל שַׁבָּת קֹדֶשׁ עִם הַנִּגּוּן שֶׁל ״שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ״.

וְדַיֵּק שֶׁאֵין אוֹמְרִים שִׁירוּ וְזַמְּרוּ לוֹ, אֶלָּא שִׁירוּ לוֹ וַזַמְּרוּ לוֹ, לְפִי שֶׁכְּשֶׁמְּזַמְּרִים אֵין זֶה סְתָם לָשִׁיר וּלְזַמֵּר, רַק צָרִיךְ לָדַעַת לִפְנֵי מִי מְשׁוֹרְרִים וְלִפְנֵי מִי מְזַמְּרִים, לָכֵן מַדְגִּישִׁים שִׁירוּ "לוֹ" זַמְּרוּ "לוֹ".

וְכִי הַמְּזַמְּרִים וְהַמְּנַגְּנִים וְהַמְּרַקְּדִים הַלָּלוּ מְכַוְּנִים אֶת ה"שִׁירוּ לוֹ"..?! לֹא מִנֵּיהּ וְלֹא מִקֻּצָּתֵהּ..! זֶה מַמָּשׁ צְחוֹק..! עִם הַנִּגּוּנִים הַלָּלוּ שֶׁבָּאִים מִמְּקוֹר לֹא טוֹב, מַמְשִׁיכִים הַשְּׁמְאָה רַחֲמָנָא לִצְלַן.

כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹזֵר וְעוֹשִׂים נְשׁוּאִין, צָרִיכִים לָשִׁיר "חֲסִידִישֶׁע נִגּוּנִים", יֶשׁ נִגּוּנִים חֲסִידִיִּים נִפְלָאִים מִמְּקוֹר טוֹב, מִמְּקוֹר טָהוֹר, וַהֲרֵי הַהוֹרִים רוֹצִים לִרְאוֹת נַחַת, וּבָאִים הַבַּחוּרִים וּמְשְׁתַּטִּים, זֶה בָּא מִמִּינוּת..! וְלָכֵן זֶה מוֹשֵׁךְ..! שֶׁאֲנִי מִינוּת דְּמַשְׁכִי..! וְעוֹד נוֹתְנִים לָזֶה שֵׁם "חֲסִידִישׁ".

צָרִיכִים לְדַקְדֵּק שֶׁלֹּא לָקַחַת נִגּוּנִים מִכָּל הַבָּא לַיָּד, יֵשׁ דַּי וְהוֹתֵר טֵייפְּ׳ס (קַלָּטוֹת וְדִיסְקִים) חֲסִידִיִּים, אִם לוֹקְחִים טֵייפְּ׳ס מִכָּל הַבָּא לַיָּד, זֶה מַכְנִיס מַחֲשָׁבוֹת לֹא טוֹבוֹת, וּמְטַמְטֵם אֶת הַלֵּב, נְגִינָה הִיא דָּבָר גָּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִים אֵצֶל הַלְוִיִּים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, עִם נְגִינָה יְכוֹלִים לְהִתְרוֹמֵם, צָרִיכִים לָשִׁיר בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה, עִם נִגּוּנִים הַלָּלוּ אִי אֶפְשָׁר לְהִתְרוֹמֵם, אֶלָּא חַס וְשָׁלוֹם לֵרֶד לִשְׁאוֹל תַּחְתִּית, וְכִי בְּשִׁירָה אֵצֶל הַיָּם הָיוּ מְרַקְּדִים כָּאֵלּוּ..?! וַהֲלֹא זֶה מַעֲשֶׂה לַעֵג וָקֶלֶס מִדְּבָרִים שֶׁבִּקְדֻשָּׁה..! יוֹרְדִים עַל יְדֵי זֶה חַס וְשָׁלוֹם, וּצְרִיכִים לְבַעֲרוֹ, הֲרֵי כָּל אֶחָד רוֹצֶה לִרְאוֹת נַחַת, וּבָאִים וּמַשְׁרִישִׁים טֻמְאָה, וְטֻמְאָה מוֹשֵׁךְ.

כְּשֶׁעוֹשִׂים נִשּׂוּאִין, בָּאוֹת הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת לִשְׂמְחָה, יֵשׁ לָהֶם דֶּרֶךְ קָשֶׁה, צַעַר הוּא לַנְּשָׁמוֹת לָבוֹא לְכַאן, הָאֲוִיר שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה אֵינוֹ טוֹב לָהֶם, אֲבָל ה׳ יִתְבָּרֵךְ שׁוֹלֵחַ אוֹתָם לְהִשְׁתַּתֵּף בְּשִׂמְחָה שֶׁל יוֹצְאֵי חַלָּצֵיהֶם שֶׁלֹּא זָכוּ אֵלֶיהָ

בְּחַיִּים חִיּוּתָם, כְּשֶׁהַנְּשָׁמוֹת שׁוֹמְעוֹת נִגּוּנִים כָּאֵלּוּ שֶׁאֵינָם מִמְּקוֹר הַקְּדֻשָּׁה אֶלָּא מִמְּקוֹר הַטֻּמְאָה, הֵם בּוֹרְחוֹת, וְנִמְצָא שֶׁבְּזֶה מְגָרְשִׁים אֶת הַנְּשָׁמוֹת, וְעַל יְדֵי מְגָרְשִׁים אֶת הַמַּזָּל חַס וְשָׁלוֹם.

וַהֲלֹא רוֹצִים שֶׁתִּהְיֶה לַשִּׂמְחָה קִיּוּם וְשֶׁיֵּצֵא מִזֶּה דּוֹר שֶׁל קְדֻשָּׁה, כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְסַיֵּעַ לְעִנְיָן זֶה, וְחַבְרָךְ חַבְרָא אִית לֵהּ, וְחוֹב עַל כָּל אֶחָד לְהוֹדִיעַ שֶׁאִם רוֹצִים לִרְאוֹת נַחַת מִיּוֹצְאֵי חֲלָצָיו, צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁהַשִּׂמְחָה תִּהְיֶה בִּשְׁלֵמוּת.

לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה, אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה, לָכֵן צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה תּוֹרָה׳דִיג, קְדוּשָׁה׳דִיג, שֶׁתִּהְיֶה אוֹרָה וְשִׂמְחָה, דְּהַיְנוּ שִׂמְחָה שֶׁל אוֹר וְלֹא שִׂמְחָה שֶׁל חֹשֶׁךְ, כָּל אֶחָד צָרִיךְ לִפְעֹל שֶׁיִּקְחוּ מְנַגְּנִים חֲסִידִיִּים, לֹא אֵלּוּ שֶׁקּוֹרְאִים לְעַצְמָם חֲסִידִישׁ, אֶלָּא בֶּאֱמֶת חֲסִידִישׁ, שֶׁמְּנַגְּנִים "חֲסִידִישֶׁע נִגּוּנִים" מִמְּקוֹר קָדוֹשׁ, עִם יִרְאַת שָׁמַיִם, גַּם הַמְזַמֵּר צָרִיךְ לִהְיוֹת אַבְרֵךְ יְרֵא שָׁמַיִם שֶׁאֵינוֹ מִתְעַסֵּק בַּהֲבָלִים הַלָּלוּ.

כְּשֶׁעוֹשִׂים שִׂמְחָה צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּדַרְכֵי הַגּוֹיִם, וְשֶׁלֹּא יִהְיוּ רְקוּדִים כְּמוֹ אֵצֶל הַגּוֹיִם, הַדָּבָר מֹאד כּוֹאֵב, זֶהוּ נֶגַע, נֶגַע צָרַעַת שֶׁנִּכְנַס לַמַּחֲנֶה לֹא עָלֵינוּ, וּצְרִיכִים לְהַפְטֵר מִמֶּנָּה, צְרִיכִים לִפְעֹל בָּעִנְיָן, וְכָל מִי שֶׁיָּכוֹל צָרִיךְ לִפְעֹל שֶׁיִּתְבַּטֵּל, וְכָל מִי שֶׁעוֹשֶׂה נִשּׂוּאִין לְיוֹצְאֵי חֲלָצָיו, יִקַּח רַק מְנַגְּנִים הֲגוּנִים, וְיִדְרְשׁוּ שֶׁאֵינָם רוֹצִים אֶת הַנִּגּוּנִים הַלָּלוּ, וְאָז יִתְבַּטֵּל מֵאֵילָא, כִּי כְּשֶׁזֶּה קָם זֶה נוֹפֵל, וּכְשֶׁהַקְּדֻשָּׁה תָּרִים רֹאשׁ, תִּפֹּל הַקְּלִפָּה.

יַעֲזֹר הַשי"ת, בִּזְכוּת שַׁבָּת קֹדֶשׁ, פָּרָשַׁת פָּרָה, נִזְכֶּה שֶׁיִּהְיֶה נִשְׁפָּע הַשְׁפָּעוֹת שֶׁל רְפוּאָה, פָּרָה אוֹתִיּוֹת רְפָ"ה, הַגַּם שֶׁ"רְפָא" הוּא בָּאָל"ף, אֲבָל יֵשׁ בִּתְהִלִּים רְפָ"ה בְּהֵ"א (תְּהִלִּים ס׳) רְפָה שְׁבָרֶיהָ כִּי מָטָה.

גַּם רוֹמֵז לִפְרֹה וּרְבֵה, שֶׁיִּתְרַבּוּ דּוֹרוֹת יְשָׁרִים בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים, עִם בַּרְיוּת גּוּפָא וּפַרְנָסָה בְּנַחַת, וְשֶׁנִּזְכֶּה לְטַהֲרָה, וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת, וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים, כְּדֵי לְטַהֲרֵנוּ מִקִּלְפּוֹתֵנוּ וּמִטֻּמְאוֹתֵינוּ, וְנִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה וּבִיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וּבְנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ אָמֵן.

עד כאן דבריו הקדושים פון דער הייליגער סקולענ׳ע רבי זצ״ל, און פון דעם זעהט מען דאך שוין אליין וואס ״נגינה״ איז, און ווי ווייט מען דארף זיך דער ווייטער׳ן פון די ניגונים וואס קומען נישט פון קיין ערליכע מקורות.

אבער על כל פנים.. א ערליכע יודישע הייליגע: ״נִיגוּן״ הייליגט דאך דעם גאנצן: ״נֶפֶשׁ״ פון א מענטש, און דאס ברענגט דאך איהם נאר נענטער צום הייליגן באשעפער, און דאס זענען דאך שוין טאקע בעצם געווען אונזערע הייליגע אבות הק׳, איין שטיק: ״הִשְׁתּוֹקְקוּת״ צום: ״בּוֹרֵא עוֹלָם״.

און דאס קען מען דאך נאר באקומען וועו מען באנוצט זיך מיט די הייליגע: ״כֹּחַ הַנְּגִינָה״ וואס אונזערע הייליגע זיידע׳ס האבן זיך דאך שוין באנוצט מיט דעם, און דאס קען מען דאך נאר באקומען וועו מען באנוצט זיך מיט דעם זעלב׳ן הייליגן: ״כֹּחַ הַנְּגִינָה״ וואס די לוים האבן געזינגען פארן הייליגן באשעפער אויף די פופצן טרעפ וואס עס איז געווען אין דעם הייליגן ״בית המקדש״ וואס איז דאך געווען די גרעסטע פלאץ פון: ״הַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה״.

און עס איז דאך שוין טאקע אויך באקאנט פאר א יעדעם איינעם, אז וואס האבן די הייליגע קדושים געטוהן בשעת וועו זיי זענען געפארן אויף די

באנען אויפן וועג קיין אוישוויץ צו די עקידה..?! וואס האבן זיי דעמאלט׳ס געטוהן..?!

די תירוץ אויף דעם איז דאך, אז די הייליגע קדושים האבן דאך דעמאלט׳ס בלויז געטוהן איין זאך, און דאס איז, "געזינגען" דעם: "אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ" – זיי האבן דעמאלט׳ס "געזינגען" דעם: "אֱמוּנָה" אין די: "גְּאוּלָה הָעֲתִידָה" וואס גייט דאך שוין בקרוב ממש אָן קומען.

ווייל יא ר׳ יוד, דאס זענען געווען אונזערע הייליגע זיידע׳ס הי״ד, איין שטיק: "הִשְׁתּוֹקְקוּת" צום הייליגן באשעפער אין די שווער׳סטע מצבים פון דעם לעבן, און ווי אזוי האט דאס אויס געפלאצט..?! דורך א אמת׳ע ערליכע הייליגע יודישע: "נִיגּוּן".

און וועג א יודיש קינד זינגט א: "נִיגּוּן" צום אייבערשטן, שפאלט ער דאך דעמאלט׳ס א דורך אלע: "שַׁעֲרֵי רַחֲמִים" אויבן אין הימל, ווייל עס ווערט דאך שוין קלאר געברענגט אין די ספרים הק׳, אז די: "הֵיכַל הַנְּגִינָה" אויבן אין הימל איז דאך טאקע איינער פון די העכסט׳ע היכלות אויבן אין הימל, און טאקע וועגן דעם קען א יודישע: "נִיגּוּן" אזוי פיל אויף טוהן אויבן אין הימל.

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם ווארט: "שִׁירָה", ווייל די ווארט: "שִׁירָה" איז דאך בעצם צוזאם געשטעלט פון צוויי ווערטער, און די צוויי ווערטער זענען: יָשָׁר ה׳, ווייל יא ר׳ יוד, א אמת׳ע ערליכע הייליגע יודישע: "נִיגּוּן" וואס ווערט געזינגען פון א יודיש קינד גייט דאך גלייך ארויף צום הייליגן באשעפער אויבן אין הימל, און דאס איז

דאך גלייך: "בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד מַמָּשׁ", און וועגן דעם ווערט דאס טאקע אָן געפונען: "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת", ווייל א אמת'ע ערליכע הייליגע יודישע: "נִיגּוּן" גייט דאך גלייך ארויף אויבן אין הימל.

און איינמאל מיר פארשטייען שוין וואס דאס מיינט א: "נִיגּוּן" פון א יוד, דעמאלט'ס קענען מיר דאך שוין אויך פארשטיין פארוואס עס שפירט זיך אזא רוחניות'דיגע טעם אין די לופט בשעת וען יודישע קינדער קומען זיך צוזאם פרייטיג צו נאכט'ס ביי א טיש כדי צו זינגען: "זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְמֶלֶךְ אֵ-ל חַי וְקַיָּם", ווייל א: "נִיגּוּן" הייליגט דאך די גאנצע: "נֶפֶשׁ" פון א יודיש קינד, [ווי אויבן דערמאנט].

און ווען "אסאך" יודן זינגען צוזאמען, ווערט דאך דעמאלט'ס די "קדושה" אסאך אסאך גרעסער, און די "השפעה" אויף א יעדעם איינעם ווערט דאך דעמאלט'ס אסאך אסאך שטערקער ווי ווען א יעדער איינער זינגט זיך אליין פאר זיך אליין, און עס ווערט דאך דעמאלט'ס ממש מקיום דעם פסוק פון: "מְקֻוֶּה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה".

און ווי אזוי זאגן מיר ביי די פיוט פון: "לָאֵ-ל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים" וכו'..?! אז: "זֶה שִׁיר" – אז דו ווייסט וואס הייסט א: "נִיגּוּן"..?! א: "נִיגּוּן" הייסט, א וואריאציע דערהויבענ'ע: "שֶׁבַח שֶׁל יוֹם הַשְּׁבִיעִי" – א וואריאציע דערהויבענ'ע הייליגע שבת'דיגע: "נִיגּוּן", דאס הייסט א: "נִיגּוּן", א וואריאציע: "יָ-הּ אָכְסֹף נעַם שַׁבָּת" וכו'.

און די וואָרט: "נִיגּוּן" איז דאך בעצם צוזאם געשטעלט פון צוויי ווערטער, און די צוויי ווערטער זענען: "נ' יָגוֹן", ווייל יא ר' יוד, אפילו אויב א יודיש

קינד געפונט זיך שוין חס ושלום אין די נ׳ שערי טומאה, און ער איז דאך שוין גאר שטארק צובראכן פון דעם, קען איהם אבער נאך אלץ א הייליגע: ״נִיגּוּן״ ארויס נעמען פון זיין פלאנטער און איהם צוריק ברענגען: ״לְאָבֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם״.

און דאס איז דאך טאקע די פשט פון די וועריטער: ״וְנוֹדֶה לְךָ שִׁיר חָדָשׁ״ וכו׳ וואס מיר זאגן אלע פסח אויף דער נאכט ביי די הייליגע ליל הסדר, אז: ״וְנוֹדֶה לְךָ שִׁיר חָדָשׁ״ – אז וועט מיר וועלן אלע דאנקען דעם הייליגן באשעפער אויף א אופן פון א: ״נִיגּוּן״, דעמאלט׳ס וועלן מיר אלע שפעטער קענען זוכה זיין צו דאנקען דעם אייבערשטן: ״עַל גְּאֻלָּתֵנוּ״ – דעמאלט׳ס וועלן מיר אלע שפעטער קענען זוכה זיין צו דאנקען דעם אייבערשטן אויף דעם וואס ער האט אונז אויס געלייזט פון אלע אונזערע צרות.

און מיר וועלן דאך שוין דעמאלט׳ס אויך קענען דאנקען דעם אייבערשטן: ״וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ״ – און מיר וועלן דאך שוין דעמאלט׳ס אויך קענען דאנקען דעם אייבערשטן אויף דעם וואס ער האט אויך אויס געלייזט אונזער: ״נֶפֶשׁ״ פון די הענט פון דעם יצר הרע.

ווייל יא ר׳ יוד, א אמת׳ע ערליכע הייליגע יודישע: ״נִיגּוּן״ הייליגט דאך די גאנצע: ״נֶפֶשׁ״ פון א יודיש קינד, און עס נעמט דאך אויך ארויס א מענטש פון אלע סארטן: ״צָרוֹת״ און: ״יְסוּרִים״ וואס עס איז נאר שייך אויף דער וועלט.

און א יודיש קינד טאר זיך דאך ח״ו נישט שעמען צו זינגען: ״זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְמֶלֶךְ אֵ-ל חַי וְקַיָּם״, ווייל דאס זענען דאך געווען אונזערע

הייליגע אבות הק׳, פון יעקב אבינו ביז נאך די הייליגע תלמידי בעל שם טוב הק׳, ווייל זיי זענען דאך אלע שטענדיג געווען אָן געפילט מיט איין זאך, און דאס איז דאך געווען, מיט: ״הִשְׁתּוֹקְקוּת״ צום הייליגן: ״בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים״, און דאס קען מען דאך נאר דערגרייכן וועז מען באנוצט זיך מיט דעם הייליגן: ״כִּסַּה הַנְּגִינָה״ וואס אונזער׳ע הייליגע זיידע׳ס האבן זיך דאך שוין באנוצט מיט דעם.

און צו אזעלכע גרויסע זאכן קען מען דאך נאר צו קומען וועז מען באנוצט זיך מיט דעם זעלב׳ן הייליגן: ״כִּסַּה הַנְּגִינָה״ וואס די לויים האבן דאך שוין געוואוצט צו זינגען פארן הייליגן באשעפער אויף די פופצן טרעפ וואס עס איז געווען אין דעם הייליגן בית המקדש, ווייל יא ר׳ יוד, נאר א אמת׳ע ערליכע הייליגע יודישע: ״נִיגּוּן״ קען צו ברענגען א אמת׳ע: ״נְכִסְפָּה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת יהו-ה״.. !

און א יודיש קינד דארף דאך טאקע אויך שטענדיג וויסן און געדענקען, אז אויב זינגט מען נישט קיין: ״שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת״ פארן הייליגן באשעפער, דעמאלט׳ס האט מען זיך אפ געהאקט פון די וועג פון אונזערע הייליגע זיידע׳ס וואס האבן זיך דאך ״מוסר נפש״ געווען אויף צו שטעלן א ווארימ׳ע דור: ״נֶאֱמָנִים לַיהו-ה וּלְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה״, ווייל א ערליכע יוד מוז דאך לעבן א לעבן פון: ״זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵ-ל חַי וְקַיָּם״.

און דער גרויסער סניגורן של ישראל דער הייליגער בארדיטשוב׳ער רב זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל האט דאך שוין טאקע אויך געבעטן פון דעם הייליגן באשעפער אין זיין הייליגן באקאנט׳ן: ״נִיגּוּן״ פון: ״רבונו של עולם

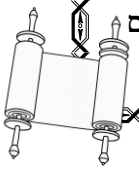

מיר וועלן מאכן א בייט", אז: "וועסטו וועלן פרעגן וואס חיי הייסט"..?! זאג איך דיר, אז: "חַי חַי" – דו ווייסט וואס מיינט "געלעבט"..?! און דו ווייסט וואס מיינט א לעבן פון א יודיש קינד..?!

איך וועל דיר זאגן וואס א לעבן פון א יודיש קינד מיינט, א לעבן פון א יודיש קינד מיינט, אז: "יוֹדוּךָ וְיִשַׁבְּחוּךָ".. אוי ווי טאטע, ווייל יא ר' יוד, דאס הייסט געלעבט..!

און דאס איז דאך די לעבן פון א יעדע יודיש קינד אויף דער וועלט, נישט אויף צו הערן צו לויבן און דאנקען דעם הייליגן באשעפער: "עַל כָּל הַטּוֹבוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ מֵעוֹדֵנוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה", און: "עַל כָּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה תְּהַלֵּל יָ-הּ", און יא ר' יוד, דאס הייסט "געלעבט" לפי דעת קדשו של הסניגורן של ישראל רבי לוי יצחק בן שרה סאשא מבארדיטשוב זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל..! און נישט איך זאג אזוי, נאר דער הייליגער סניגורן של ישראל דער הייליגער בארדיטשוב'ער רב זאגט אזוי..!

און דאס דארפן מיר דאך אלע האבן [האט דער הייליגער בארדיטשוב'ער רב געזאגט פארן הייליגן באשעפער], און ער האט זיך דאך נאך דעמאלט'ס אויך צו ווייזט פארן הייליגן באשעפער: "אוי ווי טאטע".. ווייל דאס איז דאך די גאנצע לעבן פון א יודיש קינד, א לעבן פון א יודיש קינד איז דאך נאר איין זאך, און די איין זאך איז, נישט אויף הערן צו לויבן דעם הייליגן באשעפער: "עַל כָּל הַטּוֹבוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ וְעַל כָּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה תְּהַלֵּל יָ-הּ", און דאס הייסט "געלעבט", און נאר אזוי איז מען זוכה צו שפירן א טעם אין א הייליגע: "מִצְוַת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא".

און מיר האבן דאך שוין טאקע אויך דערמאנט אין פרשת חיי שרה, אז די וועריטער: "חַיֵּי שָׂרָה" איז דאך טאקע די זעלבע אותיות ווי: "חַי שִׁירָה", ווייל יא ר' יוד, אזוי דארף לעבן א יודיש קינד, א יודיש קינד דארף לעבן א לעבן פון: "זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵ-ל חַי וְקַיָּם".

און דאס מיינט נישט ח"ו צו זאגן אז מען דארף נישט לערנען קיין תורה ח"ו, נאר פארקערט, מאך א שילוב פון: "דִּבְרֵי תוֹרָה" צוזאמען מיט: "שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת" פארן אייבערשטן, און דער ייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך בפירוש אין זיין ייליגן ספר תהלים (קפיטל צ"ח פסוק ד'), אז: "הָרִיעוּ לַיהו-ה כָּל הָאָרֶץ", און די וועריטער: "הָרִיעוּ לַיהו-ה כָּל הָאָרֶץ" – איז דאך טאקע אויך ראשי תיבות: "הַלָּלָה".

און דאס מיינט דאך צו זאגן אין אנדערע וועריטער, אז וועז מען לערנט: "הַלָּלָה", און בכלל וועז מען לערנט דער ייליגער "תורה" הק' וואס איז דאך דעם: "דֶּרֶךְ אֲשֶׁר "יֵלְכוּ" בָהּ, זאל דאס ווערן געטוהן אויף א אופן פון: "פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ וְזַמְּרוּ זַמְּרוּ לַיהו-ה בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה" – זאל דאס ווערן געטוהן אויף א אופן פון: "זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְמֶלֶךְ אֵ-ל חַי וְקַיָּם".

און ממילא קומט דאך אויס פון דעם, אז מען טאר זיך דאך ח"ו נישט שעמען צו לויבן דעם אייבערשטן, ווייל דאס איז דאך גאר גאר א ייליגע עבודה וואס מיר האבן דאך שוין בירושה פון אונזערע ייליגע אבות הק'.

און אויב מיר וועלן זיך שטארקן מיט דעם, און מיר וועלן זיך אָן כאפן שטארק אין אונזער ייליגע ירושה פון "נגינה" וואס מיר האבן גע'ירשנ'ט

פון אונזערע הייליגע אבות הק׳, וועלן מיר אלע בעזרת השם יתברך קענען זוכה זיין בקרוב ממש צו דעם: ״אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוה״.

און ממילא לאמיר נישט זיין פויל טייערע יודן, און לאמיר פארשטיין וואס דאס מיינט אז דורך אמת׳ע ערליכע הייליגע ניגונים וועלן מיר בעזרת השם יתברך זוכה זיין צו א אמת׳ע ריינע: ״נְשָׁמָה״ וואס וועט בלויז האבן איין איינציגע ציל, און דאס וועט זיין: ״לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם״.

און לאמיר זיך נישט נארן טייערע יודן, ווייל.. יא, די ענין פון: ״מִזְמוֹר שִׁיר״ אין אונזער דור דארף דאך טאקע א אמת׳ע: ״חֲנֻכַּת הַבַּיִת״ — די ענין פון ״נגינה״ אין אונזער דור דארף דאך א אמת׳ע ״באנייאונג״, ווייל מען דארף דאך צוריק ברענגען אונזערע ניגונים: ״לְדָוִד״ — צו די זעלבע סארט הייליגע ניגונים ווי דוד המלך עליו השלום.

און יא ר׳ יוד, אויב: ״שִׁירוּ לַיהוה״ — אויב ווילסטו זינגען צום אייבערשטן, מוז דאך דאס דעמאלט׳ס זיין: ״שִׁיר חָדָשׁ״ — מוז דאך דאס דעמאלט׳ס זיין א נייע סארט: ״שִׁירָה״, א הייליגע סארט: ״שִׁירָה״, אזא סארט: ״תְּהִלָּתוֹ״ וואס וועט געזינגען: ״בִּקְהַל חֲסִידִים״ — אזא סארט לויב וואס וועט געזינגען צווישן אמת׳ע ערליכע יודן, און נישט צווישן ליידיג גייער׳ס, נאר אזא סארט לויב וואס וועט געזינגען צווישן אמת׳ע ערליכע יודן, און נאר אזא: ״נִיגּוּן״ קענסטו זינגען פארן אייבערשטן.

וויל נאר דאס האט דער אייבערשטער ליב, און די אנדערע סארט: ״נִיגּוּנִים״.. טאר מען אפילו נישט אָן רופן: ״נִיגּוּנִים״, [אזוי ווי די סקולענ׳ע

רבי זצ״ל האט דאך שוין טאקע אמאל געזאגט ביי איינער פון זיינע דרשות], ווייל טריפה׳נע: ״נְיגוּנִים״ זענען דאך נישט קיין: ״נְיגוּנִים״, נאר זיי זענען ״טריפה׳נע לידער״, און א: ״נְיגוּן״ איז דאך טייטש א הייליגע: ״נְיגוּן״, כלשון קדשו.

און ממילא יא טייערע יודן, לאמיר שוין צוריק ברענגען אונזער געזאנג צו די הייליגע: ״שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת״ פון: ״דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ״, און לאמיר זיך שוין אפ טשעפענען פון די מקור הטומאה פון: ״יוּבָל״ וואס איז געווען דער: ״אֲבִי כָּל תֹּפֵשׂ כִּנּוֹר וְעוּגָב״ צו זינגען פאר ״עבודה זרה״ און פאר די: ״סִטְרָא אַחֲרָא״ רח״ל כמבואר בספה״ק, און לאמיר שוין אָן הייבן צו זינגען פארן הייליגן באשעפער מיט דעם אמת׳ן: ״קוֹל קוֹל יַעֲקֹב״, אָן די: ״יָדַיִם יְדֵי עֵשָׂו״ — אָן די סארטן תנועות משונות פון די אומות העולם למיניהם, נאר מיט די הייליגע: ״עֲבוֹדַת הַנְּגִינָה״ פון דעם: ״נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם״, און אין דעם זכות וועט דאך שוין טאקע בקרוב ממש מקיום ווערן דעם פסוק וואס עס שטייט אין דברי הימים (קפיטל כ״ט פסוק כ״ז), אז: ״הֵחֵל שִׁיר יהו-ה וְהַחֲצֹצְרוֹת וְעַל יְדֵי כְּלֵי דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל״:

יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ

יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה: עס שטייט דאך שוין פון צדיקים, אז די עיקר עבודה פון א יודיש קינד איז, אז בשעת וועט ער שפירט נאך נישט קיין אמת׳ע טעם אין זיין עבודה, דוקא דעמאלט׳ס.. וואלט דער אייבערשטער צו זעהן זיין עבודה ווי ער טוט די

הייליגע: "מִצְוַת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא" מיט א גרויסע "פשטות" אָן דעם וואס ער זאל שפירן עפעס א באזונדער'ע דערהויבנ'קייט אין דעם.

און די סיבה פארוואס דער אייבערשטער ווארט גאר שטארק צו זעהן ווי אזוי א יודיש קינד טוט דעם: "רָצוֹן הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ" טראץ דעם וואס ער שפירט נישט קיין אמת'ע טעם אין זיין עבודה איז, ווייל דעמאלט'ס טוט ער דאך דאס: "בִּלְתִּי לַיהוה-ה לְבַדּוֹ".

און ער האט דאך דעמאלט'ס נאר איין איינציגע כוונה ביי זיך אין הארץ, און די איין איינציגע כוונה וואס דער מענטש האט דעמאלט'ס ביי זיך אין הארץ איז דאך טאקע די הייליגע: "כַּוָּנַת הָאֶחָד" וואס רופט זיך די הייליגע כוונה פון: "כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי".

און ערשט נאך דעם וואס דער מענטש האט שוין אליין אָן געהויבן צו הארעווען אביסעל'ע, קען ער דעמאלט'ס זוכה זיין צו שפירן דעם הייליגן: "אור" צו ביסל'ער ווייז, און איינמאל ער שפירט שוין א טעם אין א מצוה, באקומט ער דאך שוין דעמאלט'ס גאר גאר א גרויסע: "כֹּחַ הַקְּדוּשָׁה" און זיין גאנצע: "נֶפֶשׁ" ווערט דעמאלט'ס אינגאנצן: "נִתְקַדֵּשׁ בִּקְדֻשָּׁה שֶׁל מַעְלָה", און: "הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה" וגו' – און דורך זיין "ברען" ווערט ער שפטער נתעלה העכער און העכער פון איין מדריגה צום צווייטן.

און די ווארט: "מוֹקְדָה" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "קָנֶה" – א "רער" – א: "צִנּוֹר" [א: "פֵּייפּ"], ווייל יא ר' יוד, דו זאלסט וויסן ר' יוד, אז סוף כל סוף איז די הייליגע: "אֵשׁ קוֹדֶשׁ" וואס א יודיש קינד פארמאגט בשעת ווען ער טוט א מצוה אזוי ווי א: "קָנֶה" – אזוי ווי א "רער" וואס איז מקשר דעם

מענטש מיטן אייבערשטן, אזוי ווי עס שטייט דאך שוין טאקע בפירוש אין די הייליגע ספרים הק׳.

און אונזער הייליגע זיידע יעקב אבינו האט דאך שוין טאקע אויך געזאגט פאר זיין ברודער עשיו הרשע, אז: יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי ״לִפְנֵי״ עַבְדּוֹ – אז די: ״לְפָנִים׳דִיגֶע״ וועג פון טוהן א מצוה.. דאס קענסטו זיך האלטן פאר ״דיר״ אליין.

ווייל מיר יודן זענען דאך אינגאנצן אנדערע סארטן מענטשן ווי ענק, ווייל מיר יודן זענען דאך בכלל נישט קיין קאלטע מענטשן, און ממילא: ״לִפְנֵי עַבְדּוֹ״ – און ממילא די וועג פון זיין א: עוֹבֵד יהו-ה ״לְפָנִים״, דאס: ״יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי״ – דאס קענסטו זיך האלטן פאר דיר אליין, ווייל מיר יודן זענען דאך נישט אזעלכע סארט מענטשן.

און ממילא וועז עשיו הרשע האט דא געבעטן זיין ברודער יעקב אבינו אז: ״נִסְעָה וְנֵלֵכָה וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ״ – אז לאמיר ביידע גיין צוזאמען אין וועג, האט איהם דעמאלט׳ס יעקב אבינו גע׳ענטפערט מיט א זיכער׳קייט, אז: ״יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי״ – אז דו קענסט שוין אפ טראגן פון דא, און: ״יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי״ – און גיי שוין טאקע יעצט אוועק פון מיר מיין הַאר.

ווייל: ״לִפְנֵי״ עַבְדּוֹ – ווייל דיין גאנצע ״מהלך״ איז דאך נישט די זעלבע ווי מיין ״מהלך״, און ממילא ווי אזוי ווילסטו אז מיר זאלן ביידע גיין צוזאמען אין וועג..?! מיינע אלע ווערטער דא איז דאך נאר געווען א ״שפיל״, און מיינע אלע ווערטער דא איז דאך נאר געווען: ״לִפְנֵי״ עַבְדּוֹ – און מיינע אלע ווערטער דא איז דאך נאר געווען: ״לְפָנִים״.

ווייל אין אמת׳ן אריין בין איך דאך אפילו נישט אינטערעסירט צו גיין צוזאמען מיט דיר אין וועג, ווייל ניין עשיו, איך גיי נישט בשום אין פנים ואופן אין דיינע שלעכטע וועגן פון טוהן די הייליגע: מְצֻוַת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא ״לְפָנִים״ – איך גיי נישט בשום אין פנים ואופן אין דיינע שלעכטע וועגן פון טוהן די הייליגע: ״מְצֻוַת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא״ מיט א ״קאלט׳קייט״ און מיט א חיצונית׳דיגע נאך געלאזט׳קייט.

און מען מוז דא באצייכענען ביי דעם געלעגענהייט, אז מיר דארפן דאך אלע גוט געדענקען בשעת וועז מיר רעדן פון דעם גרויסן רשע ״עשיו הרשע״, אז דער הייליגער רבי בונם פון פשיסחא זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל האט דאך אונז שוין אמאל קלאר געזאגט, אז די וועלט מיינט אז עשיו איז געגאנגען אָן געטוהן ווי עפעס א שיגץ פון גאס, אבער.. ניין, עס איז דאך נישט אמת, וזלה״ק, ווייל: ״עֵשָׂו אִיז גֶעגַאנְגֶען אָן גֶעטוהן מִיט אַ שְׂטָרַיימְל אוּן מִיט וַוייסֶע זָאקֶן אוּן עֶר הָאט גֶעוַווינְט בַּיי שֶׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת תּוֹרָה״.. ! און אויב דער הייליגער רבי בונם פון פשיסחא האט געזאגט אזוי, דעמאלט׳ס גלייבן מיר אלע: ״בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה״ אז אזוי איז טאקע געווען.

און יא טייערע יודן, דער עשיו האט זיך געמאכט ווי א גרויסער: ״צַדִּיק״, אזוי ווי מען זעהט דאך שוין טאקע בפירוש סוף פרשת תולדות, אז עשיו האט נאך אמאל חתונה געהאט ביי די ״פערציג יאר״, ווייל ער האט דאך דעמאלט׳ס געזאגט אזוי, אז וואס הייסט..? ! ״די טאטע האט דאך אויך אזוי געטוהן״, ווייל דער הייליגער טאטע יצחק האט דאך אויך חתונה געהאט ביי די פערציג יאר.

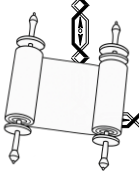

אבער די אנדערע זאכן וואס זיין הייליגער טאטע יצחק האט געטוהן איז איהם בכלל נישט אָן געגאנגען, און די אנדערע זאכן וואס זיין הייליגער טאטע יצחק האט געטוהן האט ער ניט אמאל געקלערט נאך צו טוהן, נאר דער עשיו הרשע האט געשפילט א פאלטש׳ע ״חיצוניות׳דיגע״ שפיל ווי כאילו ער מיינט דא דעם אייבערשטן מיט דעם.

און ממילא וועגן דעם האט טאקע יעקב אבינו געזאגט דא פאר זיין ברודער עשיו הרשע, אז איך בין נישט אינטערעסירט צו גיין צוזאמען מיט דיר אין וועג אריין, ווייל ניין עשיו, דא איז יעצט א בחינה פון: ״בְּנִי אַל תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם״ און: ״מְנַע רַגְלְךָ מִנְּתִיבָתָם״, און ניין עשיו, איך גיי נישט בשום אין אופן אין דיינע שלעכטע וועגן פון טוהן די הייליגע: מְצָוַת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא ״לְפָנִים״ – איך גיי נישט בשום אין אופן אין דיינע שלעכטע וועגן פון טוהן די הייליגע: ״מְצָוַת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא״ מיט א ״קאלט׳קייט״ און מיט א ״חיצונית׳דיגע״ נאך געלאזט׳קייט.

נאר דו ווייסט ווי אזוי איך וועל זיך פירן..?! איך וועל דיר זאגן עשיו ווי אזוי איך וועל זיך פירן, דו זאלסט ווישן עשיו, אז: ״וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי״ – אז איך וועל זיך פירן שְׁטַאט און ערליך ווי אזוי עס דארף צו זיין, [און די ווארט: ״לְאִטִּי״ – איז דאך טאקע אויך גימטריא: ״לַיְיָ״ – געטריי פארן הייליגן: ״בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים״], און איך וועל זיך פירן: ״לְאִטִּי״ – און איך וועל זיך פירן שְׁטַאט ״בזהירות״ אין אלע מיינע מעשים וואס איך טוה נאר, און איך וועל ״נזהר״ זיין אין אלע מיינע מעשים וואס איך טוה נאר, און איך וועל האבן ״סבלנות״ אויס צו האלטן די אלע שוועריע נסיונות וואס קומען מיט צוזאמען מיט אונזער שוויער׳ן דור.

און: "לֶרֶגֶל הַמְּלָאכָה" – און אין אונזערע הייליגע ימים טובים וועל איך זיין פארנומען מיט מיין הייליגע "עבודת הקודש", און: "וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים" – און איך וועל אויך מחנך זיין מיינע קינדער אויף דעם הייליגן וועג פון וויסן וואס א הייליגער "יום טוב" איז, כדי אז מיינע קינדער זאלן אויך קענען שפירן וואס דאס מיינט א טעם אין א הייליגער "יום טוב", און מיינע קינדער וועלן אויך מחנך זיין זייערע קינדער אויף דעם הייליגן וועג.

און איך וועל אויס וואַרטן ביז: "עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה" – און איך וועל אויס וואַרטן ביז עס וועט שוין מקיום ווערן דעם פסוק פון: "וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו", און איך וועל אויס וואַרטן ביז עס וועט שוין מקיום ווערן דעם פסוק פון: "וְהָיְתָה לַיהו-ה הַמְּלוּכָה", און דעמאלט׳ס וועט דאך מיר שוין זיין גאר גאר גוט, ווייל דעמאלט׳ס וועט דאך שוין אינגאנצן בטל ווערן אלע טמא׳נע קליפות וואס האבן מיר פראבירט אריין צו כאפן אין זייער נעץ דורך אויס די אלע שווערע גלות יארן, און דעמאלט׳ס וועט דאך שוין אויך אינגאנצן בטל ווערן די טמא׳נע קליפה פון: אֲשֶׁר "קָרְךָ" – און דעמאלט׳ס וועט דאך שוין אויך אינגאנצן בטל ווערן די טמא׳נע קליפה פון טוהן מצוות "קאלטערהייט", און א יעדער איינער וועט דאך שוין דעמאלט׳ס דינען דעם הייליגן באשעפער מיט א אמת׳ע "ליבשאפט".

און די אמת איז דאך, אז א יעדער איינער פארשטייט דאך שוין פון זיך אליין, אז וועַן א מענטש בויעט אויף א סוכה אין "פינעף מינוט", דעמאלט׳ס וועט ער דאך נישט שפירן אז ער האט עפעס געטוהן פארן אייבערשטנ׳ס וועגן, ווייל וואס האסטו שוין געטוהן דא..?! דו האסט

געגעבן א שלעפ א שטריק און עס האט ארויס געטאנצן א סוכה..?! דאס הייסט דען "געבויעט א סוכה"..?!

אבער משא"כ וועז א מענטש שלעפט שוועץ ברעטער פאר א סוכה, און ער ארבעט אריין שעות ארוכות אין זיין הייליגע סוכה, און ער שוויצט אוועק פאר די הייליגע מצוה פון: "מִצְוַת סוּכָּה", וועט ער דעמאלט'ס יא שפירן אז איך האב עפעס געטוהן פארן אייבערשטנ'ס וועגן, און זיין סוכה וועט דעמאלט'ס האבן א מורא'דיגע "חביבות" אין זיינע אויגן, און ער וועט דעמאלט'ס שפירן ביי זיך אז.. יא, איך האב געטוהן עפעס פארן אייבערשטנ'ס וועגן.

און די ענין פון "חביבות" וואס א מענטש האט צום אייבערשטן איז דאך אויך בנוגע: "לְמוּד הַתּוֹרָה", ווייל לכאורה דארף מען דאך פארשטיין, אז פארוואס האט דער אייבערשטער געמאכט אז מען זאל אין אנהייב לערנען פאלטש'ע פשטים ביז וועז מען קומט צו צום אמת'ן פשט..?! פארוואס..?! פארוואס האט דער אייבערשטער געמאכט אז מען זאל אין אנהייב לערנען נישט ריכטיג ביז מען ווערט געוואויר די אמת'ע ריכטיגע פשט..?! דער אייבערשטער וויל דען אז מען זאל לערנען פאלטש פשט..?! אוודאי "נישט", און ממילא פארוואס האט נישט דעמאלט'ס דער אייבערשטער געמאכט אז מען זאל גלייך פארשטיין [די ערשטע מאל] וואס מען לערנט..?!

נאר די תירוץ אויף דעם איז, אז די סיבה פארוואס דער אייבערשטער האט נישט געמאכט אז א מענטש זאל גלייך פארשטיין וואס ער לערנט איז, ווייל אויב א מענטש וואלט גלייך פארשטאנען די ערשטע מאל וואס ער לערנט,

וואלט ער דאך דעמאלט׳ס געגעבן א לערן אפ די גאנצע תורה הק׳ אויף איין מאל איינס צוויי דריי, און עס וואלט דאך נישט דעמאלט׳ס געהאט קיין שום ״טעם״ ביי איהם.

אבער משא״כ וועז א מענטש פראבירט איין מאל און נאך אמאל און נאך אמאל און נאך אמאל, און ער פראבירט קודם אזא פשט, און שפעטער אזא פשט, און שפעטער אזא פשט, און ער טראכט צו זיך א גאנצן צייט אז אפשר איז דאס די פשט, אדער אפשר איז דאס די פשט, און שפעטער קומט ער צו צום אמת׳ן פשט, האט דעמאלט׳ס דער הייליגער תורה הק׳ א מורא׳דיגע זיסע ״טעם״ ביי איהם, און עס האט דעמאלט׳ס א מורא׳דיגע ״חביבות״ ביי איהם.

ווייל עס איז דאך אָן געקומען מיט: ״יְגִיעָה״ – ווייל דער מענטש האט זיך דאך ״געפלאגט״ אויף דעם שטיקל גמרא, און חז״ל (עיין בבא מציעא דף: ל״ח ע״ב) זאגן דאך אונז שוין טאקע אויך בפירוש, אז א זאך וואס קומט אָן מיט ״יגיעה״ האט א ״טעם״ ביי א מענטש, אבער משא״כ אויב א מענטש באקומט אמאל א זאך וואס ער האט גארנישט געטוהן צו דעם, האט עס נישט דעמאלט׳ס ביי איהם קיין שום ״טעם״.

און וועגן דעם טאקע האט דער אייבערשטער געהייסן פאר אברהם אבינו אין פרשת לך לך אז: ״לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ״, ווייל: ״כְּדֵי לְחַבְּבָהּ בְּעֵינָיו״ – ווייל ער האט געוואלט מאכן אז די הייליגע לאנד: ״אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל״ זאל ווערן ״באליבט״ אין די אויגן פון אברהם אבינו.

און אויב אברהם אבינו וועט זיך "מוטשענען" און ער וועט שטענדיג פרעגן דעם אייבערשטן אז דא איז די פלאץ..?! און דער אייבערשטער וועט איהם דעמאלט'ס ענטפער'ן, אז ניין אברהם, נישט דא איז די פלאץ וואו איך וויל אז דו זאלסט גיין, און אברהם אבינו וועט שפעטער פרעגן דעם אייבערשטן אויף א אנדערע פלאץ, אז אפשר איז דא די פלאץ וואו דו ווילס'ט אז איך זאל גיין..?! און דער אייבערשטער וועט איהם דעמאלט'ס נאך אמאל ענטפער'ן, אז ניין אברהם, נישט דא איז די פלאץ וואו איך וויל אז דו זאלסט גיין, וועט ער דעמאלט'ס שפעטער שפירן א מורא'דיגע "ליבשאפט" צו דעם הייליגן לאנד: "אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל" וועז ער וועט סוף כל סוף אָן קומען קיין: "אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל".

און ממילא דאס מיינט: "כְּדֵי לְחַבְּבָהּ בְּעֵינָיו", ווייל וועז א מענטש לערנט איין מאל, און נאך אמאל, און ער מוטשעט זיך צו פארשטיין, ביז.. ער קומט צו צום אמת'ן פשט, האט עס שפעטער א אמת'ע "טעם" ביי איהם, און א אמת'ע "חביבות" ביי איהם, און ממילא דאס איז פשט פון די וועדטער: "כְּדֵי לְחַבְּבָהּ בְּעֵינָיו" וואס רש"י הק' זאגט אונז אין פרשת לך לך, אז וועז א מענטש מוטשע'ט זיך פאר א לענגער'ע צייט צו פארשטיין א שטיקל גמרא, שפירט ער שפעטער א מורא'דיגע "ליבשאפט" צו דער הייליגער תורה הק' וועז ער קומט סוף כל סוף צו צום אמת'ן פשט, און דאס לערנען האט דעמאלט'ס ביי איהם גאר גאר א גרויסע "ליבשאפט".

און ממילא וועגן דעם האט דער אייבערשטער געהייסן פאר אברהם אבינו אין פרשת לך לך, אז: "לֶךְ" – גיי, ווייל דו זאלסט וויסן אברהם אז דיין גיין

וועט זיין: "לְךָ" – ווייל דו זאלסט וויסן אברהם אז דיין גיין וועט זיין: "לַהֲנָאָתְךָ וּלְטוֹבָתְךָ".

ווייל וויבאלד דו וועסט גיין אָן דעם וואס דו וועסט וויסן וואו צו גיין, וועט דאך דאס שפעטער האבן ביי דיר דעם ריכטיג'ן "טעם".

און די אמת איז דאך, אז אויב א מענטש שפירט נישט קיין שום טעם אין זיין עבודת השם יתברך, איז דאך איהם דעמאלט'ס זייער שווער צו דינען דעם אייבערשטן ווי עס דארף צו זיין, ווייל דער מענטש שפירט זיך דאך דעמאלט'ס אזוי ווי א שלאנג וואס שפירט קיינמאל נישט קיין שום טעם אין קיין שום עסן עסנווארג, נאר אין אלעס שפירט ער א טעם פון "זאמד".

אבער אויב דו וועסט טוהן דעם רצון השם יתברך אָן דעם וואס דו וועסט שפירן א טעם אין דיין הייליגע עבודה, וועסטו דעמאלט'ס שפעטער זוכה זיין צו שפירן א אמת'ע רוחניות'דיגע טעם אין דיין הייליגע עבודה, ווייל ווי אזוי זאגט די וועלט..?! אז "מיטן עסן קומט די אפעטיט", און ממילא אויב דו וועסט זיך צו בינדן צום הייליגן באשעפער מיט א שטארקע קניפ אָן דעם וואס דו וועסט שפירן א טעם אין דיין הייליגע עבודה, וועסטו דעמאלט'ס שפעטער יא קענען זוכה זיין צו שפירן א אמת'ע רוחניות'דיגע טעם אין דיין הייליגע עבודה.

ווייל ווי אזוי זאגט אונז דער הייליגער רבי רבי אלימלך פון ליזענסק זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אין זיין הייליגע "תפילה קודם התפילה"..?!

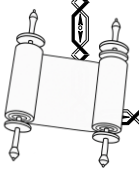

אז אויב דו וועסט טוהן די פעולה פון: "וּתְחַזֵּק הִתְקַשְּׁרוּתֵנוּ" און דו וועסט זיך צו בינדן צום הייליגן באשעפער מיט א שטארקע קניפ אָן דעם וואס דו וועסט שפירן א טעם אין דיין הייליגע עבודה, וועסטו דעמאלט'ס שפעטער קענען זוכה זיין צו דינען דעם הייליגן באשעפער אויף א בחינה פון: "בְּאַהֲבָה" אֵלֶיךָ.

און ממילא וועגן דעם זאגט דאך אונז שוין טאקע דער הייליגער תורה הק' אין פרשת צו (קפיטל ו' פסוק ב'), אז: "זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה" – אז אויב ווילסטו וויסן אויב דו ביזט אויפן וועג ארויף צו שטייגן מעלה מעלה: "בַּתּוֹרָה וּבַעֲבוֹדָה וּבְיִרְאַת יהו-ה טְהוֹרָה", דעמאלט'ס: "הִוא הָעֹלָה" – מוזטו דעמאלט'ס אליין ארויף גיין, אז דו מוזט דעמאלט'ס אליין אויך עפעס טוהן כדי צו קענען אָן קומען צו דיין "עליה", ווייל נאר אזוי וועסטו קענען באקומען די "ברען" צום אייבערשטן.

און דו זאלסט טאקע גוט געדענקען ר' יוד, אז: "עַל מוֹקְדָה" – אז די "ברען" צום אייבערשטן קומט אָן "צו ביסלעך ווייז", ווייל קודם קומט אָן א קליינע "התעוררות" צום אייבערשטן, און שפעטער קומט שוין אָן א קליינע "ברען" צום אייבערשטן, און שפעטער קומט שוין אָן א גרעסער'ע "ברען" צום אייבערשטן.

און די: "מוֹקְדָה" וואס א יודיש קינד פארמאגט – און די "ברען" וואס א יודיש קינד פארמאגט, איז דאך ממש אזוי ווי א: "קָרְבָּן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ" פארן אייבערשטן, ווייל די "ברען" וואס א יודיש קינד פארמאגט, קומט דאך פון א: "יְגִיעָה פְּנִימִי" צום הייליגן באשעפער.

און די ״עיקר הקרבה״ וואס דער אייבערשטער וויל זעהן פון א יודיש קינד איז דאך דעם: ״אָדָם כִּי יַקְרִיב״ – און די ״עיקר הקרבה״ וואס דער אייבערשטער וויל זעהן פון א יודיש קינד איז דאך דאס אז דער מענטש זאל זיך אליין מקריב זיין פארן אייבערשטן, און דאס אז דער מענטש זאל דער נענטער׳ן זיין ״הארץ״ צום הייליגן באשעפער.

ווייל יא ר׳ יוד, די גרעסט׳ע: ״קָרְבָּן״ וואס א מענטש קען נאר מקריב זיין פארן הייליגן באשעפער איז דאך דעם: ״מִכֶּם״ – די גרעסט׳ע: ״קָרְבָּן״ וואס א מענטש קען נאר מקריב זיין פארן הייליגן באשעפער איז דאך אביסעל׳ע פון ״זיך״ אליין.

ווייל די עיקר איז דאך, די: ״נְקֵדָה הַפְּנִימִי״ וואס א יודיש קינד פארמאגט צום באשעפער, און אזא איינער וואס לערנט: ״כָּל הַלַּיְלָה עַד הַבֹּקֶר״.. איז דאך טאקע זייער חשוב און זייער פיין און זייער וואויל, אבער די עיקר איז דאך, אז: ״וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ״ – אז זיין ״הארץ״ זאל טאקע באמת ״ברענען״ פארן הייליגן באשעפער, און די עיקר איז דאך, אז זיין הארץ זאל טאקע באמת ״ברענען״ א פלאם פייער פאר דעם: ״רָצוֹן הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ״.

און די עיקר איז דאך, אז ער זאל טאקע באמת האבן א אמת׳ע: ״אַהֲבָה״ צום אייבערשטן בשלימות, און די עיקר איז דאך אז ער זאל טאקע לערנען דער הייליגער תורה הק׳ מיט די ריכטיגע כוונה, און די ריכטיגע כוונה וואס א יודיש קינד דארף אינזין האבן בשעת וועט ער לערנט דער הייליגער תורה הק׳ איז דאך די הייליגע: ״כַּוָּנַת הָאֶחָד״, וואס דאס איז דאך, פשוט אינזין צו האבן די פשוט׳ע כוונה פון: ״מִצְוַת לְמוּד הַתּוֹרָה״, און די פשוט׳ע כוונה

פון: "מִצְוַת לְמוּד הַתּוֹרָה" איז דאך, די כוונה פון: "כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי וּכְדֵי לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל".

איי.. וועט איינער אבער פרעגן, אז וואו אין דער הייליגער תורה הק' ווערט דערמאנט די מצוה פון: "לְמוּד הַתּוֹרָה"..?!

און די תירוץ אויף דעם איז דאך, אין פרשת ואתחנן (קפיטל ה' פסוק א'), ווייל דער הייליגער תורה הק' זאגט דאך אונז שוין בפירוש אין פרשת ואתחנן (קפיטל ה' פסוק א'), אז: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר בְּאָזְנֵיכֶם הַיּוֹם וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשֹׂתָם", און אין דעם פסוק ליגט דאך באהאלטן די מצות עשה דאורייתא פון: "לְמוּד הַתּוֹרָה" לויט גאר אסאך פוסקים.

און ממילא דאס דארף א מענטש אינזין האבן בשעת ווען ער לערנט דער הייליגער תורה הק', און דאס דארף א מענטש "זאגן" גלייך פאר ער גייט לערנען דער הייליגער תורה הק', [און אזוי האבן מיר טאקע אלע מקבל געווען פון דער הייליגער סקולענ'ע רבי זצ"ל [דער מאור ישראל], אז גלייך פאר א יודיש קינד גייט לערנען דער הייליגער תורה הק', זאל ער דעמאלט'ס זאגן אזוי], אז: "הֲרֵינִי מוּכָן וּמְזֻמָּן לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה דְּאוֹרַיְתָא שֶׁל לְמוּד הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשֹׂתָם וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה מִצְוָה זוּ כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי וּכְדֵי לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בְּדָחִילוּ וּרְחִימוּ וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ לְיַחֵד שֵׁם י"ה בְּו"ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל".

און גלייך נאך דעם זאל ער זאגן דעם פסוק פון: "וִיהִי נֹעַם יהו-ה אֱלֹקֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ", און גלייך נאך דעם זאל ער זיך זעצן לערנען דער הייליגער תורה הק' מיט א פרייליכ'ע פריש'קייט: "לַעֲבוֹד אֶת בּוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ".

ווייל יא ר' יוד, אזוי גייט מען צו צו א הייליגע: "מְצַוַת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא", מיט א "הכנה" פון פריער, און מיט די "מחשבה" פון וויסן וואס מען גייט דא טוהן יעצט, און מיט די "מחשבה" פון וויסן אז מען גייט דא יעצט מאכן גאר גאר א גרויסע: "נַחַת רוּחַ" פאר אונזער גרויסן הייליגן טאטן אין הימל.

און ועל כולם זאלסטו זיכער מאכן ר' יוד, אז: "וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ", ווייל דאס איז דאך די "עיקר" ביים הייליגן באשעפער, אז עס זאל "ברענען" ביי דיר די: "נְקֵדָה הַפְּנִימִי", און אז עס זאל ברענען ביי דיר דעם הייליגן: "אֵשׁ קוֹדֶשׁ", און אז עס זאל זיין: "כִּי עַזָּה כַמָּוֶת אַהֲבָה" צום הייליגן באשעפער, און אז עס זאל ברענען ביי דיר: "רִשְׁפֶּיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶת יָ-ה", און אז עס זאל זיך שפירן ביי דיר דעם: "מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה":

וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת

וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת: צוריקומען'דיג קיין אמעריקא – נישט געפונען'דיג זיך מער אונטער א באזארגט'ע שיצונג פון א געטרייע מאמע, האט זיך די סקולען'ע רעבעצין ריזל ע"ה (מחברתו הטהורה של המאור ישראל מסקולען זצ"ל) ווידער איין געשפאנט אונטער דעם לאסט פון די געהויבענ'ע פליכטן, וואס א טאג שפעטער, איין מער מיט א ריטמישע פרישקייט.

מיטן פארגרעסערונג פון די פאמיליע, איז דאס קליין הויז אין קראנהייט׳ס געווארן ענג, און ערב שבת הגדול יאר תשכ״ה האט מען זיך שוין אריבער געצויגן אין דעם הויז אין בארא פארק, און דא האט מען געטראכט וועט שוין זיין אביסל בריייטער, עס איז געווען באשטימט א צימער פאר די יונגלעך, און א באזונדערע צימער פאר די מיידלעך.

אזוי ווי עס איז געווען זייער נאנט צו פסח, האט די רעבעצין צו געגרייט און אפ געקאכט אלע מאכלי שבת, און אפילו אויך פסח׳דיג געמאכט אלע געשיר וואס מען האט שוין נישט געמוזט נוצן, כדי אפ צו היטן דעם נייעם הויז לכבוד פסח ווי ווייט מעגליך.

די רעבעצין איז געווען צופרידן פון דעם פאקט אז אלעס איז שוין ב״ה גרייט לכבוד שבת קודש, אבער פלוצלונג... האט זי זיך עפעס דערמאנט און עס האט איר לייד געטאן, אוי.. ״פארפל״.. ! ווי אזוי האב איך עס געקענט פארגעסן..?!

צווישן די פילע באשעפטיגונגען איז איר דאס מאכל ״פארפל״ ארויס פון קאפ, וואס זאל זי יעצט טאן..?! גיין קויפן..?! אפילו נאר א טריקענעם פעקל פארפל איז נישט געקומען אויפן געדאנק, ווייל די רבי עסט דאך נאר די היימיש געמאכט׳ע עסן און די רעבעצין פלעגט דאך דאס שטענדיג צו שטעלן, זאל זי יעצט אין די ענגע צייט צו גרייטן אייגענ׳ע פארפל און גלייכצייטיג חמץ׳דיג מאכן די ריינע אויס געפוצט׳ע געשיר..?!

אין איר פארלעגנהייט האט די רעבעצין געשטעלט די שאלה פארן רבי'ן זצ"ל, די רבי זצ"ל האט איר באראיגט און געזאגט: "דער הייליגער שבת קודש וועט מוחל זיין די פארפל, און איך.. בין דיר אוודאי מוחל דערפאר".

האלטנ'דיג אינמיטן די פיבער האפטיג'ע הכנות פון אויס פאקן די פעקלעך און צו גרייטן דאס נייע הויז לכבוד שבת קודש, האט זיך מיט אמאל געהערט א קלאפ אויפן טיר, ביים שוועל איז געשטאנען א יוד'ל מיט א לאנגע ברייטע בארד, באהאלטנ'דיג עפעס אונטער זיין רוקן, און ער האט זיך אָן גערופן, אמ.. מען האט מיר געזאגט.. אז דא וועל איך אפשר קענען עסן שבת, האט ער ארויס געשטאמלט.

די רעבעצין האט איהם ג'ענטפערט, זייער גערן..! איך וועל אייך זאגן, דאס וואס מיר וועלן האבן צו עסן, וועט איר אויך האבן צו עסן.

זעהענדיג אז עס גייט איהם גוט, און דער נייער אדרעס אין שטאט וועלכע מען האט איהם געגעבן איז ווערד איר צוטרוי, האט ער ארויס געזומען פון אונטער'ן רוקן זיין קליין רענצעל'ע, און פראבירט ווייטער צו בעטן: "און אפשר קען איך דא אויך שלאפן"..?!

בעטן איז גראדע געווען, די איינציגסט'ע נייע מעבל שטיק אין הויז איז געווען די "היי-רייזער" בעטן, וועלכע די קינדער האבן שוין אויס געווארט צו באנוצן, דאס ערשטע מאל וואס זיי וועלן שלאפן אויף א נייע בעט.

מיט גאסט – פריינדליכקייט האט מען געוויזן דעם יוד אריין צו גיין אין דעם צימער'ל וואו די נייע בעטן האבן זיך געפונען, טראכטנ'דיג אז מען

וועט זיך שוין אויף דעם שבת א עצה געבן, און אויס שפרייטן בעטן אין ספרים צימער.

מיט אמאל איז פאר די רעבעצין ווידער ארויף געשווימען אויפן געדאנק די "פארפל", ווי אזוי קען זי אויף נעמען א אורח לכבוד שבת, ווען זי שטעלט נישט צו אלע מאכלי שבת..?!

זי האט זיך אונטער גע׳גארטל׳ט, מען האט פארשאפט מעל, און די רעבעצין האט ארויס גענומען דעם ריינעם זיפל און שיסל, און אָן געהויבן איין צו קנעטן א טייגל, זאגענדיג צום רבין זצ"ל, אז: "דער שבת איז מיר מוחל די פארפל, און דו ביזט מיר אויך מוחל, אבער דער גאסט אפשר נישט"..?!

דערנאך האט די רעבעצין צו ריבן דעם טייגל אויפן ריב אייזן, און אזוי פָּאר געזעצט די ארבעט ביז זי איז געווען רואיג, אז זי וועט קענען געבן פארן אורח א אויפנאמ׳ע מיט אלע מאכלי שבת קודש כראוי וכנכון, און יענע שבת האט טאקע דער אורח באנייט די בעטן, ווייזט אויס אז ער האט זיך געפונען איינגענעם אין די אכסניא וואס ער האט דא באקומען, און דער איין טריט וואס מען האט איהם דעמאלט׳ס געגעבן, האט זיך געצויגן אויף פילע שבתים, "העכער אכצן יאר"..!

ויבאלד די נויט פון דעם יוד האט צו געברענגט אז ער האט זיך געפונען אונטער וועגנ׳ס כמעט א גאנץ יאר, ער פלעגט אהיים פארן צו זיין פאמיליע בלויז איינס אדער צוויי מאל א יאר, איז זיכער אז עס איז איהם געווען א געוואלדיגע פארגעניגן צו האבן א געהעריגע מקום קבוע פאר שבת און יום טוב.

אויך וועז ער פלעגט קומען קיין בארא פארק אינמיטן די וואך, איז געווען ווי פארשטענדליך אז זיין אכסניא איז אין רבינ׳ס הויז בכבוד גדול, דארט פלעגט ער זיך איבער כאפן דאס הארץ מיט פיינע מאלצייטן, און אויך באקומען אנדערע הילף און שטיצע מיט וואס ער האט זיך נאר געדויטיגט.

און ממילא יא טייערע אידן, עס איז אמת טאקע אז: ״וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת״ – עס איז אמת טאקע אז דער הייליגער סקולענ׳ע רבי זצ״ל האט זיך טאקע אריבער געצויגן אין דעם נייעם וואוינונג אין בארא פארק, אבער ער האט נישט פארגעסן דארט פון זיינע יודישע ברודער פאר קיין איין רגע נישט, נאר: ״וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת״ – נאר זיין שטוב איז ווייטער געבליבן א: ״סֻכַּת רַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם״ און א אייביגע אכסניא פאר די: ״צֹאן קָדָשִׁים״ פון דעם הייליגן באשעפער אליין.

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם פסוק פון: ״וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת״ וגו׳, ווייל די ווערטער: ״וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת״ – איז דאך טאקע אויך גימטריא: ״הַכְנָסַת אוֹרְחִים בְּכָל מָקוֹם מִיַּד״ – מקיים זיין די געוואלדיגע גרויסע מצוה פון: ״הַכְנָסַת אוֹרְחִים בְּכָל מָקוֹם מִיַּד״..! און נישט ח״ו צווייפלען אריין צו נעמען א גאסט שטוב וועגן אייגענ׳ע אינטערעס׳ן, נאר כאפן די מצוה פון: ״הַכְנָסַת אוֹרְחִים שֶׁהִיא יוֹתֵר מִקַּבָּלַת פְּנֵי הַשְׁכִינָה״..!

און די ווערטער: ״וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה״ – איז דאך טאקע אויך גימטריא: ״גַּם הַכְנָסַת אוֹרְחִים י׳״ – אפילו אונטער וועגנ׳ס דארף מען אויך טוהן: ״הַכְנָסַת אוֹרְחִים״ מיט א אנדערע יוד, עס איז נישט דא קיין תירוץ דערויף.

און יא ר׳ יוד, נעם אריין א ״גאסט״ ביי דיר אין שטוב – נעם אריין דעם ״אייבערשטן״ אליין ביי דיר אין שטוב..! און לאז איהם נישט ווארטן אינדרויסן קיין איין רגע, נאר נעם אריין דעם יוד צו דיר און שטוב, און זיי איהם מחיה מיט א פיינע ווארימע טרינק, און מיט א פיינע ווארימע בעט, און מיט אלעס וואס ער דארף.

און יא ר׳ יוד, דו זאלסט ווישן זייער קלאר, אז: וּלְמִקְנֵהוּ ״עָשָׂה״ סֵפֶת – אז דער אייבערשטער האט שוין צו גע׳גרייט פאר דעם יוד׳ל דא א פלאץ וואו צו זיין, זארג זיך נישט, דער יוד׳ל וועט נישט בלייבן אויפן גאס, אויב דו וועסט איהם נישט אריין נעמען ביי דיר אין שטוב, דער אייבערשטער האט שוין צו גע׳גרייט זיין ישועה פאר דעם יוד׳ל דא, אבער זיי דו דער יוד וואס איז זוכה אריין צו נעמען ביי זיך אין שטוב א: ״שֶׂה פְּזוּרָה נַדָּחָה״:

הַכְנָסַת אוֹרְחִים בְּכָל מָקוֹם מִיַּד

״תְּלַמְּדֵם״ !

און מיט דעם ענדיגן מיר: אז מיר זאלן זוכה זיין אז ווען עס וועט זיין: ״אָסַרְתִּי גָּא״ – ווען מען וועט אוועק גיין פון דעם גרויסן התעוררות, זאל אבער נאך אלץ זיין: ״וְאֶרְאֶה אֶת הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה״..!

תם ולא נשלם!

שבח ושירה לאל בורא עולם!

לְכוּ בָּנִים שִׁמְעוּ לִי..!

יצא לאור העולם בעזרת השם יתברך
ערש"ק פרשת וישלח שנת תשפ"ז
ע"י תלמידי וחסידי סקולען
מערנו בית שמש ת"ז

סקולען

בית שמש

ע"ש רבוה"ק זיע"א

בנשיאות ראש חבורתינו שליט"א